

A9-0162/2024

2.4.2024

*****I**
IZVJEŠĆE

o Prijedlogu direktive Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni direktiva (EU) 2009/65/EZ, 2009/138/EZ, 2011/61/EU, 2014/65/EU i (EU) 2016/97 s obzirom na pravila Unije o zaštiti malih ulagatelja (COM(2023)0279 – C9-0182/2023 – 2023/0167(COD))

Odbor za ekonomsku i monetarnu politiku

Izvjestiteljica: Stéphanie Yon-Courtin

Oznake postupaka

- * Postupak savjetovanja
- *** Postupak suglasnosti
- ***I Redovni zakonodavni postupak (prvo čitanje)
- ***II Redovni zakonodavni postupak (drugo čitanje)
- ***III Redovni zakonodavni postupak (treće čitanje)

(Navedeni se postupak temelji na pravnoj osnovi predloženoj u nacrtu akta.)

Izmjene nacrta akta

Amandmani Parlamenta u obliku dvaju stupaca

Brisanja su označena ***podebljanim kurzivom*** u lijevom stupcu. Izmjene su označene ***podebljanim kurzivom*** u obama stupcima. Novi tekst označen je ***podebljanim kurzivom*** u desnom stupcu.

U prvom i drugom retku zaglavlja svakog amandmana naznačen je predmetni odlomak iz nacrta akta koji se razmatra. Ako se amandman odnosi na postojeći akt koji se želi izmijeniti nacrtom akta, zaglavlje amandmana sadrži i treći redak u kojem se navodi postojeći akt te četvrti redak u kojem se navodi odredba akta na koju se izmjena odnosi.

Amandmani Parlamenta u obliku pročišćenog teksta

Novi dijelovi teksta označuju se ***podebljanim kurzivom***. Brisani dijelovi teksta označuju se oznakom **■** ili su precrtani. Izmjene se naznačuju tako da se novi tekst označi ***podebljanim kurzivom***, a tekst koji je zamijenjen precrtava se ili briše.

Iznimno, izmjene strogo tehničke prirode koje unesu nadležne službe prilikom izrade konačnog teksta ne označuju se.

SADRŽAJ

Stranica

NACRT ZAKONODAVNE REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA	5
PRILOG: SUBJEKTI ILI OSOBE OD KOJIH JE IZVJESTITELJICA PRIMILA INFORMACIJE..	131
POSTUPAK U NADLEŽNOM ODBORU	132
POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U NADLEŽNOM ODBORU	133

NACRT ZAKONODAVNE REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA

o Prijedlogu direktive Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni direktiva 2009/65/EZ, 2009/138/EZ, 2011/61/EU, 2014/65/EU i (EU) 2016/97 s obzirom na pravila Unije o zaštiti malih ulagatelja
(COM(2023)0279 – C9-0182/2023 – 2023/0167(COD))

(Redovni zakonodavni postupak: prvo čitanje)

Europski parlament,

- uzimajući u obzir Prijedlog Komisije upućen Europskom parlamentu i Vijeću (COM(2023)0279),
 - uzimajući u obzir članak 294. stavak 2. i članak 114. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, u skladu s kojima je Komisija podnijela Prijedlog Parlamentu (C9-0182/2023),
 - uzimajući u obzir članak 294. stavak 3. Ugovora o funkcioniranju Europske unije,
 - uzimajući u obzir mišljenje Europskog gospodarskog i socijalnog odbora od 25. listopada 2023.¹,
 - uzimajući u obzir članak 59. Poslovnika,
 - uzimajući u obzir izvješće Odbora za ekonomsku i monetarnu politiku (A9-0162/2024),
1. usvaja sljedeće stajalište u prvom čitanju;
 2. poziva Komisiju da predmet ponovno uputi Parlamentu ako zamijeni, bitno izmijeni ili namjerava bitno izmijeniti svoj Prijedlog;
 3. nalaže svojoj predsjednici da stajalište Parlamenta proslijedi Vijeću, Komisiji i nacionalnim parlamentima.

Amandman 1

AMANDMANI EUROPSKOG PARLAMENTA *

na Prijedlog Komisije

¹ SL C, C/2024/881, 6.2.2024., ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2024/881/oj>.

* Amandmani: novi ili izmijenjeni tekst označava se podebljanim kurzivom, a brisani tekst oznakom **■** .

Prijedlog

DIREKTIVE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA**o izmjeni direktiva 2009/65/EZ, 2009/138/EZ, 2011/61/EU, 2014/65/EU i (EU) 2016/97 s obzirom na pravila Unije o zaštiti malih ulagatelja**

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 53. stavak 1. i članak 62.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacrtu zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora²,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom,

budući da:

- (1) Osigurati da potrošači mogu u potpunosti iskoristiti prilike za ulaganja koje se nude na tržištima kapitala među glavnim je ciljevima unije tržišta kapitala. Da bi to mogli učiniti, moraju imati potporu regulatornog okvira koji im omogućuje donošenje odluka o ulaganju koje odgovaraju njihovim potrebama i ciljevima te koji ih na odgovarajući način štiti na jedinstvenom tržištu. Paketom mjera u okviru strategije EU-a za male ulagatelje nastoje se ukloniti utvrđeni nedostaci.

² SL C , , str. .

- (2) Direktive 2009/65/EZ³, 2009/138/EZ⁴, 2011/61/EU⁵, 2014/65/EU⁶ i (EU) 2016/97⁷ Europskog parlamenta i Vijeća namijenjene su zaštiti malih ulagatelja i povećanju povjerenja i sposobnosti malih ulagatelja za donošenje važnih financijskih odluka. Komisija je pri evaluaciji i procjeni tog okvira utvrdila niz važnih problema, uključujući poteškoće koje mali ulagatelji imaju s razumijevanjem i uspoređivanjem ponuda za ulaganja na temelju dokumentacije o objavljivanju koja nije dovoljno relevantna i detaljna da bi im pomogla donijeti odluku. Osim toga, rad Komisije ukazao je na sve veće rizike povezane s promidžbenim sadržajima i praksama koje dovode u zabludu te se nude digitalnim kanalima i na nedostatke u načinu proizvodnje i distribucije proizvoda koji mogu dovesti do neopravdano visokih troškova za male ulagatelje. Komisija je u svojem radu ukazala i na rizike od pristranosti u postupku savjetovanja o ulaganjima.
- (3) Plaćanja trećih strana, kao što su naknade, provizije ili bilo kakve novčane ili nenovčane koristi koje isplaćuju ili primaju investicijska društva, društva za osiguranje i posrednici od osoba koje nisu ulagatelji ili klijenti, koje se nazivaju i „poticaji”, imaju važnu ulogu u distribuciji investicijskih proizvoda za male ulagatelje u Uniji. Postojeća pravila osmišljena za upravljanje sukobom interesa u direktivama 2014/65/EU i (EU) 2016/97, među ostalim ograničenja i transparentnost u pogledu plaćanja poticaja, nisu se pokazala dovoljno učinkovitima za ublažavanje štete koju trpe potrošači i dovela su do različitih razina zaštite malih ulagatelja u različitim segmentima proizvoda i distribucijskim kanalima. Stoga je potrebno dodatno pojačati okvir za zaštitu ulagatelja kako bi se osigurala ujednačena zaštita najboljih interesa malih ulagatelja u cijeloj Uniji. Primjereno je ***uvesti pravila kojima se stvara bolji okvir za***

³ Direktiva 2009/65/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o usklađivanju zakona i drugih propisa u odnosu na subjekte za zajednička ulaganja u prenosive vrijednosne papire (SL L 302, 17.11.2009., str. 32.).

⁴ Direktiva 2009/138/EZ Europskoga parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2009. o osnivanju i obavljanju djelatnosti osiguranja i reosiguranja (Solventnost II) (SL L 335, 17.12.2009., str. 1.).

⁵ Direktiva 2011/61/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 8. lipnja 2011. o upraviteljima alternativnih investicijskih fondova i o izmjeni direktiva 2003/41/EZ i 2009/65/EZ te uredbi (EZ) br. 1060/2009 i (EU) br. 1095/2010 (SL L 174, 1.7.2011., str. 1.).

⁶ Direktiva 2014/65/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o tržištu financijskih instrumenata i izmjeni Direktive 2002/92/EZ i Direktive 2011/61/EU (SL L 173, 12.6.2014., str. 349.).

⁷ Direktiva (EU) 2016/97 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. siječnja 2016. o distribuciji osiguranja (SL L 26, 2.2.2016., str. 19.).

trenutačno savjetodavno okruženje tako što bi se osiguralo da financijski posrednici klijentima i potrošačima pružaju transparentnije, razumljivije i prilagođenije savjete. Time bi trebalo osigurati da se klijentima i potrošačima nude proizvodi koji odgovaraju njihovim potrebama i da oni bolje razumiju savjete koje primaju.

-
- (5) Kako bi se osiguralo da se male ulagatelje ne dovodi u zabludu, u Direktivi (EU) 2016/97 važno je propisati da **bi**, u skladu s postojećim pravilima iz Direktive (EU) 2014/65, posrednici u osiguranju koji svoje klijente informiraju o tome da pružaju neovisne savjete **trebali ocijeniti dovoljno velik broj proizvoda osiguranja dostupnih na tržištu**. To pravilo ne bi trebalo spriječiti posrednike u osiguranju koji klijentima nude savjete da prihvate poticaje, pod uvjetom da se savjeti ne predstavljaju kao neovisni, da su klijenti obaviješteni o poticajima u skladu s primjenjivim zahtjevima u pogledu transparentnosti te da se poštuju drugi pravni zahtjevi, uključujući zahtjev da djeluju u najboljem interesu klijenata. **S obzirom na raznolikost distribucijskih struktura osiguranja u državama članicama to ujedno ne bi trebalo spriječiti posrednike u osiguranju čiji ih pravni status kvalificira kao neovisne da se predstave kao da nisu ugovorno vezani za određeno društvo za osiguranje ako naznače da primaju poticaje.**
- (6) Postojeće zaštitne mjere kojima se uvjetuje plaćanje ili primitak poticaja, kojima se u skladu s Direktivom ■ 2014/65/EU zahtijeva da poticanje bude osmišljeno kako bi se povećala kvaliteta usluge koja se pruža ulagatelju, ili koji u skladu s Direktivom (EU) 2016/97 ne bi trebali imati negativan učinak na kvalitetu usluge koja se pruža klijentu, nisu dovoljno učinkovito smanjile sukob interesa. Stoga **se predlaže** ukinuti te kriterije i uvesti novi, zajednički test, i u Direktivu ■ 2014/65/EU i u Direktivu (EU) 2016/97, kojim se dodatno pojašnjava kako bi financijski savjetnici trebali primjenjivati načelo djelovanja u najboljem interesu ulagatelja **ili klijenta**. Financijski savjetnici trebali bi svoje savjete temeljiti na odgovarajućoj paleti financijskih proizvoda **koji odgovaraju potrebama ulagatelja ili klijenta. Paleta financijskih proizvoda koja se nudi trebala bi uzeti u obzir poslovni model tvrtke i investicijske ciljeve ulagatelja ili klijenta. Najbolji interes ulagateljâ ili klijenata širi je od troškova. Stoga bi im financijski savjetnici trebali**, nakon što utvrde ■ instrumente **prikladne za potrebe svojih ulagatelja ili klijenata**, ■ preporučiti **najučinkovitiji proizvod od proizvoda sa sličnim značajkama, uzimajući u obzir njegovu uspješnost, razinu rizika, kvalitativne elemente, troškove i naknade o kojima se izvješćuje u skladu s člankom 16.–a**. Ako savjetnici odluče preporučiti

█ **jednakovrijedan** proizvod s **višim troškovima** za ulagatelja ili klijenta, trebali bi █ navesti **objektivan** razlog za takvu preporuku i **evidentirati taj razlog**. **Financijski savjetnici ne bi trebali stavljati interese svoje tvrtke ispred interesa svojih ulagatelja i klijenata**. Kad je riječ o investicijskim proizvodima osiguranja savjetnici bi se ujedno trebali pobrinuti za to da je osiguranje uključeno u proizvod u skladu sa zahtjevima i potrebama **ulagateljâ ili klijenata** u pogledu pokrića osiguranja. **Ako nijedan proizvod nije u najboljem interesu ulagatelja ili klijenta, financijski savjetnici trebali bi se suzdržati od davanja savjeta ili preporuke**.

- (7) Postojeće zahtjeve za objavljivanje poticaja trebalo bi dodatno proširiti kako bi se osiguralo da mali ulagatelji razumiju opći koncept poticaja, mogućnost sukoba interesa te učinak poticaja na ukupne troškove i očekivane povrate.

- █
- (9) Kako bi se procijenila učinkovitost tih mjera, **pet godina** nakon **donošenja regulatornih tehničkih standarda iz članka 16. stavka 12.** █ Direktive 2014/65/EU i članka 25. stavka 10. Direktive (EU) 2016/97 i nakon savjetovanja s Europskim nadzornim tijelom za vrijednosne papire i tržišta kapitala („ESMA”) i Europskim nadzornim tijelom za osiguranje i strukovno mirovinsko osiguranje („EIOPA”), Komisija bi trebala pripremiti izvješće o **procjeni pojačanih zahtjeva upravljanja proizvodima, potencijalnom sukobu interesa povezanom s poticajima, razvoju troškova, ukupnoj razini maloprodajnih ulaganja na tržištima kapitala, zaštiti potrošača, relevantnosti pravila distribucije i provedbi mjera financijske pismenosti**. **Ako procjena Komisije ne pokaže da su nove odredbe rezultirale pozitivnim promjenama za potrošače, Komisija prema potrebi može predložiti izmjene ove Direktive**.

- (10) **I kvantitativni i kvalitativni elementi, koji mogu uključivati čimbenike održivosti i financijska jamstva, te** visina troškova i naknada povezanih s investicijskim proizvodima i investicijskim proizvodima osiguranja **mogu** znatno utjecati na povrate od ulaganja █ . Kako bi se osiguralo da proizvođači nude vrijednost za novac malim ulagateljima, države članice trebale bi osigurati da društva kojima je izdano odobrenje za rad u skladu s Direktivom █ 2014/65/EU ili Direktivom (EU) 2016/97 za proizvodnju ili distribuciju investicijskih proizvoda imaju jasne postupke formiranja cijena koji omogućuju jasno utvrđivanje i kvantifikaciju svih troškova koji se naplaćuju malim ulagateljima te da su osmišljeni tako da se osigura da su troškovi i naknade koji su uključeni u investicijske proizvode ili koji su povezani s njihovom distribucijom

opravdani i proporcionalni s obzirom na *ciljeve i potrebe ciljnog tržišta te* značajke, ciljeve, strategiju i očekivanu uspješnost proizvoda.

- (10.a) *Pristup, uporaba i trošak financijskih i nefinancijskih tržišnih podataka potrebnih za pružanje investicijskih usluga te za proizvodnju i distribuciju financijskih proizvoda važan su dio troškova koje snose investicijska društva i stoga čine znatan dio ukupnih troškova koje plaćaju mali ulagatelji. Zbog toga bi Komisiju trebalo ovlastiti da pripremi izvješće pet godina nakon stupanja na snagu ove Direktive, nakon savjetovanja s ESMA-om i nacionalnim nadležnim tijelima, kako bi se procijenilo trebaju li pružatelji financijskih i nefinancijskih tržišnih podataka biti uključeni u područje primjene ove Direktive.*
- (11) Budući da strukturu naplate za paket investicijskih proizvoda za male ulagatelje oblikuje ponuditelj, na njemu je da procijeni jesu li troškovi i naknade uključeni u investicijske proizvode opravdani i proporcionalni *u kontekstu ukupne isporučene vrijednosti*. Na temelju tih procjena distributeri bi trebali provesti slične procjene kako bi se dodatno uzeli u obzir troškovi distribucije i drugi troškovi koji već nisu uključeni u proizvođačevu procjenu.
- (12) Postupak formiranja cijena, koji se provodi i na razini proizvođača i distributera, trebao bi, kao dio okvira za upravljanje proizvodima, poboljšati postojeći koncept prema kojem bi investicijski proizvodi namijenjeni određenom ciljanom tržištu trebali biti oblikovani tako da donose vrijednost tom ciljanom tržištu.
- (13) Kako bi postupak formiranja cijena postao objektivniji i kako bi se proizvođačima, distributerima i nadležnim tijelima osiguralo sredstvo za učinkovitu usporedbu troškova različitih investicijskih proizvoda iste vrste, *nakon konzultacija s nacionalnim nadležnim tijelima i na temelju ispitivanja industrije* ESMA i EIOPA trebale bi izraditi *zajedničke europske* referentne vrijednosti *za proizvode koji se proizvode i distribuiraju u više država članica. Te referentne vrijednosti trebala bi koristiti isključivo nacionalna nadležna tijela kao nadzorni alat za procjenu kvalitativnih i kvantitativnih značajki proizvoda i za prepoznavanje potencijalnih netipičnih vrijednosti na tržištu. Kao nadzorni alat, te se referentne vrijednosti ne bi trebale javno objavljivati i trebale bi uzeti u obzir kvalitativne i kvantitativne značajke financijskih instrumenata i investicijskih proizvoda koji se temelje na osiguranju. Međutim, kako bi se zajamčila transparentnost postupka nadzora i kako bi se proizvođačima osiguranja olakšala procjena vrijednosti za novac, nacionalnim nadležnim tijelima dopušteno je podijeliti relevantne referentne vrijednosti za to tržište s proizvođačima i distributerima*

osiguranja. Ako proizvod odstupa od relevantne referentne vrijednosti, nacionalna nadležna tijela trebala bi imati ovlasti poduzeti potrebne korektivne radnje, uključujući zahtijevanje od tvrtke da navede opravdanje za takvo odstupanje, da ispravi svoj pristup kako bi bila u skladu sa zahtjevima upravljanja proizvodom i, kao posljednja mjera, zahtijevanje da se proizvod prema potrebi ukloni s tržišta.

(13.a) Proizvodi koji se proizvode i distribuiraju samo u jednoj državi članici trebali bi podlijegati nacionalnim referentnim vrijednostima koje su razvila nacionalna nadležna tijela u skladu s regulatornim tehničkim standardima Unije donesenima na temelju nacрта koje su izradile ESMA i EIOPA.

(13.aa) Referentne vrijednosti ni na koji način ne bi trebale dovesti do regulacije cijena, već bi trebale omogućiti bolji nadzor nad proizvodima na tržištu kako bi se moguće netipične vrijednosti utvrdile i ispravile u korist ulagateljâ i klijenata.

(13.ab) U okviru zahtjeva za upravljanje proizvodima proizvođači i distributeri upakiranih investicijskih proizvoda za male ulagatelje trebali bi provoditi evaluaciju svojih financijskih instrumenata na temelju usporedive skupine koju je definiralo investicijsko društvo odnosno društvo za osiguranje ili posrednik u skladu s kriterijima definiranim u smjernicama koje će izraditi ESMA i EIOPA. U toj se evaluaciji distributeri mogu osloniti na proizvođačevu istorazinsku analizu. Osim toga, proizvođači bi trebali provesti i istorazinsku analizu prošlih rezultata svojih proizvoda, a distributeri bi trebali provoditi i istorazinsku analizu troškova usluga.

(13.b) Kako bi se zajamčilo da se postupcima upravljanja proizvodima ostvaruje poštena vrijednost u odnosu na troškove i ispunjavaju ciljevi, potrebe i značajke ciljnog tržišta, u postupku odobravanja proizvoda trebalo bi uzeti u obzir koristi koje se očekuju ulaganjem, pri razmatranju profila rizičnosti i ukupnih troškova za klijente ili klijente kako su definirani u članku 50. Delegirane uredbe Komisije (EU) 2017/565 i njezinu Prilogu II. Koristi bi trebale biti razumne, relevantne te kvalitativne i kvantitativne prirode i ne bi se trebale svoditi samo na očekivani povrat nakon troškova, već bi mogle biti i druge usluge koje pruža investicijsko društvo.

(14) Kako bi pomogle proizvođačima i distributerima u njihovim procjenama, nakon savjetovanja s nacionalnim nadležnim tijelima i nakon ispitivanja industrije ESMA i EIOPA trebale bi

izraditi smjernice kojima se definiraju kriteriji koji će se koristiti pri utvrđivanju opravdanosti i proporcionalnosti troškova i uspješnosti.

- (15) Kako bi se ESMA-i i EIOPA-i omogućilo da razviju pouzdane referentne vrijednosti koje se temelje na pouzdanim podacima, od proizvođača i distributera investicijskih proizvoda trebalo bi zahtijevati da nadležnim tijelima dostavljaju potrebne podatke koji će se proslijediti ESMA-i i EIOPA-i. Kako bi se u najvećoj mogućoj mjeri ograničili troškovi povezani s novim obvezama izvješćivanja i izbjeglo nepotrebno udvostručavanje, skupovi podataka trebali bi se u najvećoj mogućoj mjeri temeljiti na obvezama objavljivanja i izvješćivanja koje proizlaze iz prava Unije. ESMA i EIOPA trebale bi izraditi regulatorne tehničke standarde za utvrđivanje ***formata, učestalosti i datuma početka*** za informacije koje se dostavljaju.

- (17) S obzirom na veliku raznolikost ponuda investicijskih proizvoda za male ulagatelje, izrada referentnih vrijednosti koju provode ESMA i EIOPA trebala bi se odvijati postupno tako da se počne od investicijskih proizvoda koje najčešće kupuju mali ulagatelji i zatim postupno nadovezuje na iskustvo stečeno tijekom vremena kako bi se proširila paleta proizvoda koju obuhvaćaju i poboljšala njihova kvaliteta. ***Referentne vrijednosti trebalo bi redovito ažurirati, uzimajući u obzir razvoj tržišta.***

- (18) Direktivama 2009/65/EZ i 2011/61/EU zahtijeva se da alternativni investicijski fondovi (AIF-i) i društva za upravljanje subjektima za zajednička ulaganja u prenosive vrijednosne papire (UCITS) ***djeluju*** u najboljem interesu investicijskog fonda kojim upravljaju i njihovih ulagatelja. Društva za upravljanje AIF-ima i UCITS-ima trebala bi ***održavati postupak određivanja cijena kojim se osigurava da se ulagateljima ne naplaćuju nepotrebni troškovi te da su svi troškovi koje snose ulagatelji opravdani i razmjerni u kontekstu ako je ukupna vrijednost isporučena.***

- (19) Društva za upravljanje UCITS-ima i AIF-ima trebala bi nadoknaditi ulagateljima neopravdane troškove, među ostalim ako su troškovi pogrešno izračunani na štetu ulagatelja, te o tome obavijestiti nadležna tijela, financijske revizore investicijskih fondova i njihove upravitelje te depozitara tih fondova. Kako bi se poboljšalo izvršenje i postigli konkretni rezultati za male ulagatelje, potrebno je usklađivanje administrativnih ovlasti i ovlasti sankcioniranja država članica. ***Postupak za određivanje razine naknade ako su naplaćeni nepotrebni troškovi*** trebalo

bi *utvrditi na temelju postojećih smjernica nacionalnih nadležnih tijela o postupcima naknade štete.*

- (20) Postupkom formiranja cijena u skladu s direktivama 2009/65/EZ i 2011/61/EU trebalo bi osigurati da su troškovi koje snose mali ulagatelji opravdani i proporcionalni **u kontekstu u kojem je ukupna vrijednost dostavljena imateljima udjela i s obzirom na značajke** proizvoda, a posebno **na cilj, politiku i strategiju** ulaganja, **razinu** rizika i **očekivane povrate** fondova kako bi UCITS-i i AIF-i ulagateljima pružili vrijednost za novac. Društva za upravljanje UCITS-ima i AIF-ima trebala bi i dalje biti odgovorna za kvalitetu svojeg postupka formiranja cijena. Posebno bi trebala osigurati da su troškovi usporedivi **sa sličnim** tržišnim **proizvodima**, među ostalim usporedbom troškova fondova sa sličnim **značajkama u smislu investicijskih strategija, ciljeva, razine rizika i drugim** značajkama. **Nacionalna nadležna tijela trebala bi imati nadzorne ovlasti za provedbu redovitih provjera usklađenosti UCITS-a i AIF-ova obuhvaćenih Direktivom 2014/65/EU s relevantnim referentnim vrijednostima te, prema potrebi, poduzimanje korektivnih mjera.**
- (21) Komisija bi trebala biti ovlaštena za donošenje delegiranih akata kojima se utvrđuju minimalni zahtjevi za postupak formiranja cijena kako bi se spriječilo naplaćivanje neopravdanih troškova UCITS-ima, AIF-ima i njihovim imateljima udjela te za provedbu procjene vrijednosti za novac i, prema potrebi, za poduzimanje korektivnih mjera ako troškovi **koje snose ulagatelji** nisu opravdani ili proporcionalni **u kontekstu ukupne vrijednosti koja je isporučena imateljima udjela.**
- (22) **Poboljšanje kvalitete savjeta koje pružaju financijski savjetnici jedan je od glavnih ciljeva ove Direktive.** Znanje i stručnost osoblja od presudne su važnosti za **bolje** pružanje kvalitetnih savjeta **potrošačima u Uniji.** Standardi onoga što se smatra potrebnim znatno se razlikuju za savjetnike koji djeluju u skladu s Direktivom 2014/65/EU, Direktivom (EU) 2016/97 i na temelju neusklađenog nacionalnog prava. Kako bi se poboljšala kvaliteta savjetovanja i osigurali jednaki uvjeti u cijelom EU-u, trebalo bi utvrditi pojačane minimalne zajedničke standarde o potrebnim zahtjevima u pogledu znanja i stručnosti. To je posebno važno s obzirom na veću složenost i stalne inovacije u oblikovanju financijskih instrumenata i investicijskih proizvoda osiguranja te sve veću važnost pitanja povezanih s održivosti. Države članice trebale bi zahtijevati od investicijskih društava i distributera osiguranja i reosiguranja da osiguraju da fizičke osobe koje pružaju usluge investicijskog savjetovanja u ime investicijskog društva ili

kao posrednici u osiguranju te predmetni zaposlenici društava za osiguranje i posrednika u osiguranju posjeduju znanje i stručnost potrebne za ispunjavanje svojih obveza. Kako bi se ulagateljima, klijentima i nadležnim tijelima osiguralo da je razina znanja i stručnosti takvih fizičkih osoba i posrednika u osiguranju te zaposlenika društava za osiguranje i posrednika u osiguranju u skladu s potrebnim standardima, takvo znanje i stručnost trebalo bi dokazati potvrdom *ili drugim dokumentom koji priznaje Unija ili države članice*. Redovito stručno usavršavanje i osposobljavanje važni su kako bi se osiguralo održavanje i ažuriranje znanja i stručnosti osoblja koje savjetuje ulagatelje o investicijskim proizvodima ili im ih prodaje ili savjetuje klijente o investicijskim proizvodima osiguranja ili im ih prodaje. Zato treba zahtijevati da fizičke osobe koje pružaju usluge investicijskog savjetovanja pohađaju minimalni broj sati stručnog osposobljavanja i usavršavanja godišnje, *od kojih bi dio trebao biti posvećen pitanjima održivosti*, i da potvrdom dokažu da su uspješno završili takvo osposobljavanje i usavršavanje.

- (23) Investicijske usluge sve se više pružaju digitalnim sredstvima što dovodi do novih mogućnosti za male ulagatelje. Isto tako, te usluge investicijskim društvima i distributerima osiguranja omogućuju bržu distribuciju investicijskih proizvoda i usluga široj skupini malih ulagatelja, što može dovesti do dodatnih rizika. Nadležna tijela stoga bi trebala imati ovlasti i postupke koji su primjereni za brzo uklanjanje neusklađenosti s postojećim pravilima, među ostalim kad se pružaju digitalnim sredstvima i ako ih pružaju neovlašteni subjekti. Stoga je primjereno da nadležna tijela mogu poduzeti potrebne mjere kad imaju utemeljene razloge vjerovati da fizička ili pravna osoba pruža investicijske usluge bez propisnog odobrenja ili da posrednik u osiguranju ili društvo za osiguranje distribuira investicijske proizvode osiguranja bez registracije ili odobrenja za rad. Ako se ta djelovanja odnose na fizičku osobu, objava odluke nadležnog tijela trebala bi i dalje podlijetati procjeni proporcionalnosti objave osobnih podataka iz članka 71. stavka 1. za svaki pojedini slučaj. Nadležna tijela trebala bi obavijestiti ESMA-u i EIOPA-u o takvom ponašanju, a te bi agencije trebale konsolidirati i objavljivati sve povezane odluke koje izdaju nadležna tijela kako bi na temelju tih informacija mali ulagatelji mogli utvrditi moguće prijevare. Kad je riječ o fizičkim osobama, kako bi se izbjegla objava osobnih informacija koju nadležno tijelo smatra neproporcionalnom pri objavi konsolidiranog popisa svih odluka koje su izdala nadležna tijela, ESMA i EIOPA trebale bi se suzdržati od objavljivanja bilo kakvih dodatnih informacija povrh onih koje je objavilo samo nadležno tijelo.

(24) Pružanje prekograničnih investicijskih usluga od presudne je važnosti za razvoj unije tržišta kapitala, a pravilna provedba pravila ključan je element jedinstvenog tržišta. Iako je kod prekograničnog pružanja usluga za nadzor investicijskog društva odgovorna matična država članica, jedinstveno tržište oslanja se na povjerenje koje proizlazi iz odgovarajućeg nadzora nad investicijskim društvima koji provode nadležna matična tijela. Načelo uzajamnog priznavanja zahtijeva djelotvornu suradnju između matične države članice i države članice domaćina kako bi se osiguralo održavanje dostatne razine zaštite ulagatelja. Direktivom (EU) 2014/65 već je predviđen mehanizam kojim se, pod strogim uvjetima i ako matična država članica ne poduzme odgovarajuće mjere, nadležnim tijelima država članica domaćina omogućuje poduzimanje mjera predostrožnosti radi zaštite ulagatelja. Kako bi se olakšala suradnja među nadležnim tijelima i dodatno pojačale mjere nadzora, taj bi mehanizam trebalo pojednostavniti, a nadležna tijela koja na svojem državnom području primijete vrlo slično ili istovjetno ponašanje kao što je ono na koje je već ukazalo drugo tijelo trebala bi imati mogućnost pri pokretanju postupka na temelju članka 86. Direktive (EU) 2014/65 pozvati se na nalaze tog drugog tijela koje je pokrenulo postupak.

(24.a) Unija tržišta kapitala omogućuje poduzetima s poslovnim nastanom u Uniji da ostvaruju svoja prava na temelju slobode pružanja usluga i slobode poslovnog nastana, pod uvjetom da ispunjavaju određene uvjete. Kako bi se izbjegle zlouporabe tih načela, u direktive 2014/65/EU i (EU) 2016/97 trebalo bi uvesti pravila za uspostavu načela borbe protiv biranja najpovoljnije jurisdikcije.

(24.b) U uvodnoj izjavi 46. Direktive 2014/65/EU pojašnjava se da nadležna tijela država članica ne bi smjela izdati ili bi trebala oduzeti odobrenje za rad ako okolnosti kao što je sadržaj poslovnog plana, geografska distribucija ili aktivnosti koje se stvarno obavljaju ili jasno ukazuju na to da je investicijsko društvo izabralo pravni sustav jedne države članice kako bi izbjeglo strože norme ili provedbu nadzora u drugoj državi članici na čijem državnom području namjerava obavljati ili obavlja pretežni dio poslovanja.

(25) U obavijesti o putovnici u skladu s direktivama (EU) 2014/65 i (EU) 2016/97 ne treba navesti informacije o opsegu prekograničnih usluga. Kako bi se ESMA-i, EIOPA-i i nadležnim tijelima omogućilo pravilno razumijevanje opsega prekograničnih usluga i kako bi im se omogućilo da svoje nadzorne aktivnosti prilagode tim prekograničnim uslugama, nadležna tijela trebala bi prikupljati informacije o pružanju takvih usluga. Ako investicijsko društvo ili posrednik u

osiguranju pruža usluge klijentima koji se nalaze u drugoj državi članici, investicijsko društvo ili posrednik u osiguranju trebali bi svojem nadležnom tijelu dostaviti osnovne informacije o tim uslugama. Za potrebe proporcionalnosti taj se zahtjev za izvješćivanje ne bi trebao primjenjivati na društva koja pružaju usluge za manje od 50 ulagatelja na prekograničnoj osnovi. Nadležna tijela trebala bi te informacije staviti na raspolaganje ESMA-i i EIOPA-i, koje bi pak te informacije trebale učiniti dostupnima svim nadležnim tijelima i objaviti godišnje statističko izvješće o prekograničnim uslugama. Kako bi se što više ograničili troškovi povezani s obvezama izvješćivanja povezanim s prekograničnim aktivnostima i izbjeglo nepotrebno udvostručavanje, informacije bi se u najvećoj mogućoj mjeri trebale temeljiti na postojećim obvezama objavljivanja i izvješćivanja.

- (26) Kako bi se potaknula konvergencija nadzora i olakšala suradnja među nadležnim tijelima, ESMA bi trebala moći uspostaviti platforme za suradnju na vlastitu inicijativu ili na inicijativu jednog ili više nadležnih tijela ako postoje opravdani razlozi za sumnju da bi pružanje prekograničnih investicijskih usluga moglo biti štetno za ulagatelje i ako takve aktivnosti imaju znatan udio na tržištu države članice domaćina. EIOPA, koja već ima ovlast za uspostavu platformi za suradnju na temelju članka 152.b Direktive 2009/138/EZ, trebala bi imati iste ovlasti u pogledu djelatnosti distribucije osiguranja na temelju Direktive (EU) 2016/97 jer se slična pitanja prekograničnog nadzora mogu pojaviti i u području distribucije osiguranja. ***Ako se na platformama za suradnju obrađuju osobni podaci, nadležna tijela, ESMA i EIOPA moraju poštovati Uredbu (EU) 2016/679. Ako postoji ozbiljna sumnja da bi određene prekogranične usluge mogle biti štetne za ulagatelje i ako nadzorna tijela uključena u platforme za suradnju ne mogu postići dogovor o pitanjima povezanim s investicijskim društvom ili distributerom osiguranja koji posluje na prekograničnoj osnovi, ESMA i EIOPA mogu u skladu s člankom 16. Uredbe (EU) br. 1095/2010 Europskog parlamenta i Vijeća⁸ i Uredbe (EU) br. 1094/2010 Europskog parlamenta i Vijeća⁹ izdati preporuku nadležnom tijelu matične***

⁸ Uredba (EU) br. 1094/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o osnivanju Europskog nadzornog tijela (Europsko nadzorno tijelo za osiguranje i strukovno mirovinsko osiguranje), o izmjeni Odluke br. 716/2009/EZ i o stavljanju izvan snage Odluke Komisije 2009/79/EZ (SL L 331, 15.12.2010., str. 48.).

⁹ Uredba (EU) br. 1095/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o osnivanju europskog nadzornog tijela (Europskog nadzornog tijela za vrijednosne papire i tržišta kapitala), izmjeni Odluke br. 716/2009/EZ i stavljanju izvan snage Odluke Komisije 2009/77/EZ (SL L 331, 15.12.2010., str. 84.).

države članice da razmotri sumnje drugih relevantnih nadležnih tijela i pokrene zajednički izravni nadzor zajedno s drugim predmetnim nadležnim tijelima.

- (27) Troškovi, povezane naknade i plaćanja trećih strana povezana s investicijskim proizvodima mogu znatno utjecati na očekivane povrate. Objava takvih naknada povezanih s troškovima i plaćanja trećih strana važan su aspekt zaštite ulagatelja. Malim ulagateljima trebalo bi dovoljno vremena prije donošenja odluke o ulaganju iznijeti jasne informacije o troškovima, povezanim naknadama i plaćanjima trećih strana. Kako bi se poboljšala usporedivost takvih troškova, povezanih naknada i plaćanja trećih strana, takve bi se informacije trebale davati na standardizirani način *i na razumljivom jeziku*. Regulatornim tehničkim standardima trebalo bi odrediti i uskladiti sadržaj i oblik objava koje se odnose na takve troškove, povezane naknade i plaćanja trećih strana, uključujući *standardnu terminologiju, kratka i sažeta* objašnjenja *te metodologiju za izračun postotka ukupnih troškova, koje* bi investicijska društva trebala pružiti malim ulagateljima, osobito u pogledu plaćanja trećih strana.
- (28) Kako bi se dodatno povećala transparentnost, mali ulagatelji i klijenti trebali bi dobiti periodični pregled svojih ulaganja. Zbog toga bi društva koja pružaju investicijske usluge zajedno s uslugama čuvanja i administriranja financijskih instrumenata ili posrednici u osiguranju i društva za osiguranje koji distribuiraju investicijske proizvode osiguranja trebali svojim malim ulagateljima i klijentima dostaviti godišnje izvješće koje bi trebalo sadržavati pregled proizvoda koje ti ulagatelji i klijenti drže, svih troškova, povezanih naknada i plaćanja trećih strana te svih plaćanja, uključujući dividende i kamate koje su ulagatelji ili klijenti platili i primili tijekom razdoblja od jedne godine, zajedno s pregledom uspješnosti *portfelja ulagatelja ili klijenta*. To godišnje izvješće trebalo bi malim ulagateljima omogućiti bolje razumijevanje učinka tih elemenata na uspješnost njihova portfelja. Za investicijske usluge koje se sastoje samo od zaprimanja, prijenosa i izvršavanja naloga, godišnje izvješće trebalo bi sadržavati sve troškove, povezane naknade i plaćanja trećih strana plaćena u vezi s uslugama i financijskim instrumentima. Za usluge koje se sastoje samo od čuvanja i administriranja financijskih instrumenata, godišnje izvješće trebalo bi sadržavati sve troškove, povezane naknade i plaćanja koja je klijent primio u vezi s uslugama i financijskim instrumentima. Za sve te usluge pružatelj usluga trebao bi malom ulagatelju na zahtjev dostaviti detaljnu raščlambu tih informacija po financijskom instrumentu. S obzirom na dugoročnu prirodu investicijskih proizvoda osiguranja koji se često koriste za mirovine, godišnje izvješće za takve proizvode trebalo bi sadržavati

dodatne elemente, uključujući ■ projekcije očekivanog ishoda na kraju ugovora ili preporučeno razdoblje držanja i sažetak pokrića osiguranja.

- (29) Različiti ili preklapajući zahtjevi za objavljivanje za distribuciju proizvoda osiguranja u različitim pravnim aktima dovode do pravne nesigurnosti i nepotrebnih troškova za društva za osiguranje i posrednike u osiguranju. Stoga je primjereno utvrditi sve zahtjeve za objavljivanje u jednom pravnom aktu uklanjanjem takvih zahtjeva iz Direktive 2009/138/EZ i izmjenom Direktive (EU) 2016/97. Isto tako, oslanjajući se na iskustva stečena u nadzoru tih zahtjeva, primjereno ih je prilagoditi kako bi bili djelotvorni i sveobuhvatni. Kao dopuna već uvriježenom dokumentu s informacijama o proizvodu osiguranja za proizvode neživotnog osiguranja, trebalo bi uspostaviti dokument s informacijama o proizvodu osiguranja za proizvode životnog osiguranja koji nisu investicijski proizvodi osiguranja kako bi se osigurale standardizirane informacije. Za investicijske proizvode osiguranja standardne informacije trebalo bi dostaviti u dokumentu s ključnim informacijama o PRIIP-ovima u skladu s Uredbom (EU) br. 1286/2014.
- (30) Promjene u načinu na koji investicijska društva, društva za osiguranje i posrednici u osiguranju oglašavaju financijske proizvode i usluge, uključujući angažiranje pojedinaca s utjecajem, korištenje društvenih mreža i sklonosti u ponašanju sve više utječu na ponašanje malih ulagatelja. Stoga je primjereno uvesti zahtjeve za promidžbene sadržaje i prakse, koji mogu uključivati i sadržaje trećih strana, oblikovanje, promociju, brendiranje, kampanje, plasman proizvoda i sustave nagrađivanja. U tim bi zahtjevima trebalo posebno navesti što podrazumijeva zahtjev za pošteno, jasno i nedvosmisleno postupanje u kontekstu promidžbenih sadržaja i praksi. Zahtjevi za uravnotežen prikaz rizika i koristi te prikladnost za ciljanu publiku također bi trebali pridonijeti boljoj primjeni načela zaštite ulagatelja. Ti bi se zahtjevi trebali proširiti na promidžbene prakse ako se te prakse upotrebljavaju za poboljšanje dosega i učinkovitosti promidžbenih sadržaja ili za percepciju njihove razumljivosti, pouzdanosti ili usporedivosti. Međutim, kako bi se osiguralo da se pružatelje investicijskih proizvoda ne odvraća od pružanja financijskog obrazovnog materijala te promicanja i poboljšanja financijske pismenosti ulagatelja ili da ih se ne spriječi u tome, trebalo bi navesti da takvi materijali i aktivnosti nisu obuhvaćeni definicijom promidžbenog sadržaja ili prakse.
- (31) Kako bi se odgovorilo na trendove u promidžbenim praksama, među ostalim na upotrebu trećih strana, *kao što su tzv. financijski influenceri*, za neizravno promicanje proizvoda ili usluga, te

kako bi se osigurala odgovarajuća razina zaštite ulagatelja, potrebno je pooštriti zahtjeve za promidžbene sadržaje. Stoga je potrebno zahtijevati da se iz promidžbenih sadržaja može lako utvrditi investicijsko društvo, društvo za osiguranje ili posrednik u osiguranju u čije se ime izrađuju promidžbeni sadržaji. Za male ulagatelje takvi promidžbeni sadržaji trebali bi sadržavati i bitne informacije o ponuđenim proizvodima i uslugama predstavljene na jasan i uravnotežen način. Kako bi se osigurala pravilna primjena obveza zaštite ulagatelja u praksi, investicijska društva trebala bi imati politiku o promidžbenim sadržajima i praksama te odgovarajuće unutarnje kontrole i postupke izvješćivanja upravljačkog tijela investicijskih društava kako bi se osigurala usklađenost s tom politikom. Pri izradi promidžbenih sadržaja i praksi investicijska društva, posrednici u osiguranju i društva za osiguranje trebali bi uzeti u obzir ciljanu publiku predmetnog ciljanog tržišta.

(31.a) Mlade generacije najosjetljivije su na zlouporabu pri digitalnoj prodaji. Iako porast „financijskih influencera” može biti pozitivan u smislu promicanja financijskog obrazovanja široj publici, ključno je uspostaviti dostatne zaštitne mjere kako bi se stvorilo sigurno ulagačko okruženje za svakog građanina Unije. Povjerenje u financijska tržišta Unije ključan je čimbenik kako bi se potencijalne ulagatelje potaknulo da u njih ulažu.

(32) Brzi tempo pružanja i mijenjanja promidžbenih sadržaja i praksi, posebno putem digitalnih alata i kanala, ne bi trebao spriječiti odgovarajuću provedbu primjenjivih regulatornih zahtjeva. Stoga je nužno da države članice osiguraju da nacionalna nadležna tijela imaju potrebne ovlasti za nadzor i, prema potrebi, za pravodobnu intervenciju. Osim toga, nadležna tijela trebala bi imati pristup potrebnim informacijama povezanim s promidžbenim sadržajima i praksama kako bi mogla obavljati svoje nadzorne i izvršne dužnosti te osigurati zaštitu potrošača. U tu svrhu investicijska društva i društva za osiguranje trebala bi voditi evidenciju promidžbenih sadržaja koji se pružaju ili stavljaju na raspolaganje malim ulagateljima ili potencijalnim malim ulagateljima te svih povezanih elemenata relevantnih za nadležna tijela. Kako bi se obuhvatili promidžbeni sadržaji koje šire treće strane, kao što su pojedinci s utjecajem i agencije za oglašavanje, potrebno je evidentirati i pojedinosti o identitetu takvih trećih strana. Budući da se problemi s financijskim proizvodima i uslugama mogu pojaviti nekoliko godina nakon ulaganja, investicijska društva, društva za osiguranje i posrednici u osiguranju trebali bi čuvati evidenciju prethodno navedenih informacija ***barem tijekom trajanja svojeg odnosa s ulagateljem ili klijentom.***

- (32.a) *Investicijska društva, društva za osiguranje i posrednici u osiguranju koji koriste usluge financijskih influencera za plasman svojih promidžbenih sadržaja trebali bi sklopiti pisani sporazum s financijskim influencerima kojim se utvrđuje sadržaj njihova ugovornog odnosa, a posebno područje primjene i priroda djelatnosti koje obavljaju. Osim toga, nadležnom tijelu na zahtjev bi trebali pružiti informacije o identitetu i kontaktnim podacima financijskih influencera na čije se usluge oslanjaju te bi trebali redovito provoditi kontrolu aktivnosti tih financijskih influencera kako bi se osigurala usklađenost financijskih influencera s ovom Direktivom.*
- (33) Procjene primjerenosti i prikladnosti vrlo su važan element zaštite ulagatelja. Investicijska društva, društva za osiguranje i posrednici u osiguranju trebali bi, na temelju informacija dobivenih od ulagatelja, procijeniti primjerenost ili prikladnost investicijskih proizvoda i usluga koje se preporučuju ulagatelju ili ih on zahtijeva. Investicijsko društvo, društvo za osiguranje ili posrednik u osiguranju mogu se, prema potrebi, koristiti i informacijama koje su dobili na temelju drugih legitimnih razloga, među ostalim na temelju postojećeg odnosa s ulagateljem ili klijentom. Investicijska društva, društva za osiguranje i posrednici u osiguranju trebali bi svojim ulagateljima i klijentima objasniti svrhu tih procjena i važnost pružanja točnih i potpunih informacija. Trebali bi standardiziranim upozorenjima obavijestiti svoje ulagatelje i klijente kako pružanje netočnih i nepotpunih informacija može imati negativne posljedice na kvalitetu procjene. Kako bi se osigurala usklađenost i učinkovitost različitih upozorenja, ESMA i EIOPA trebale bi izraditi regulatorne tehničke standarde za definiranje sadržaja i oblika takvih upozorenja.
- (34) Kako bi se osiguralo da se u kontekstu usluga savjetovanja vodi računa o diversifikaciji portfelja, od financijskih savjetnika trebalo bi sustavno zahtijevati da u okviru procjena primjerenosti uzmu u obzir potrebe takve diversifikacije za svoje ulagatelje ili klijente, ***uključujući njihov postojeći portfelj, u mjeri u kojoj ga je ulagatelj ili klijent objavio na zahtjev društva.***
- (35) Kako bi se osiguralo da ispitivanja prikladnosti omogućuju investicijskim društvima, društvima za osiguranje i posrednicima u osiguranju da učinkovito procijene jesu li financijski proizvod ili usluga prikladni za njihove ulagatelje i klijente, ta društva, društva za osiguranje i posrednici u osiguranju trebali bi od njih dobiti informacije ne samo o njihovu znanju i iskustvu povezanom s takvim financijskim instrumentima ili uslugama, nego i o njihovoj sposobnosti da snose

potpune ili djelomične gubitke, ■ mogućnosti prihvaćanja rizika, **potrebama i ciljevima ulaganja, uključujući preferencije u pogledu održivosti**. Ako je procjena prikladnosti negativna, investicijsko društvo, društvo za osiguranje ili posrednik u osiguranju trebali bi, uz obvezu upozoravanja ulagatelja ili klijenta, imati pravo izvršiti transakciju samo ako to izričito zatraži predmetni ulagatelj ili klijent.

(36) Malim ulagateljima može se ponuditi veliki broj financijskih instrumenata, pri čemu svaki financijski instrument podrazumijeva različite razine rizika od mogućih gubitaka. Stoga bi mali ulagatelji trebali moći lako prepoznati posebno rizične **ili složene** investicijske proizvode. Prema tome, primjereno je zahtijevati da investicijska društva, društva za osiguranje i posrednici u osiguranju utvrde investicijske proizvode koji su posebno rizični **ili složeni** i da u informacije koje se prenose malim ulagateljima i klijentima, uključujući promidžbene sadržaje, uključe upozorenja o tim rizicima. Kako bi se investicijskim društvima, društvima za osiguranje i posrednicima u osiguranju pomoglo u utvrđivanju takvih posebno rizičnih **ili složenih** proizvoda, ESMA i EIOPA trebale bi **izraditi nacrt regulatornih tehničkih standarda** o tome kako utvrditi takve proizvode, uzimajući u obzir različite vrste postojećih investicijskih proizvoda i investicijskih proizvoda osiguranja. Kako bi se takva upozorenja o rizicima uskladila na razini cijelog EU-a, ESMA i EIOPA trebale bi dostaviti tehničke standarde za njihov sadržaj i oblik. Države članice trebale bi ovlastiti nadležna tijela da uvedu obvezu upotrebe upozorenja o rizicima za određene investicijske proizvode i, ako se ta upozorenja o rizicima ne bi dosljedno primjenjivala u cijelom EU-u ili se ne bi primjenjivala ili bi značajno utjecala na zaštitu ulagatelja, ESMA i EIOPA trebale bi imati ovlast uvesti obvezu upotrebe takvih upozorenja za investicijska društva u cijelom EU-u.

(36.a) Financijska pismenost od ključne je važnosti za uklanjanje trenutanih nedostataka u uniji tržišta kapitala i odgovarajuće ostvarenje njezinih ciljeva. Povjerenje u financijska tržišta Unije neodvojivo je povezano s razinom sudjelovanja malih ulagatelja na njima. Obrazovanje i znanje alati su koji svakom građaninu omogućuju donošenje informiranih ulagačkih odluka. Međutim, razina financijske pismenosti znatno se razlikuje među državama članicama. Ovom bi se Direktivom trebao postaviti temelj za porast razine financijskog obrazovanja u svakoj državi članici. S obzirom na ograničene nadležnosti dodijeljene Uniji u tom području, svaka država članica odgovorna je za odgovarajuće prilagodbe, posebno u

svojim obrazovnim sustavima, radi usklađivanja s ovom Direktivom. Države članice trebale bi poduzeti ambiciozne korake kako bi ispunile obveze utvrđene u ovoj Direktivi.

- (37) Povećanje razine financijske pismenosti malih ulagatelja i klijenata te potencijalnih malih ulagatelja i klijenata od presudne je važnosti kako bi ti mali ulagatelji i klijenti bolje razumjeli kako odgovorno ulagati kako bi se na odgovarajući način uravnotežili rizici i koristi povezani s ulaganjem. Države članice stoga bi trebale promicati formalne i neformalne mjere učenja kojima se podupire financijska pismenost malih ulagatelja i klijenata te potencijalnih malih ulagatelja i klijenata u vezi s odgovornim ulaganjem. Odgovorno ulaganje odnosi se na sposobnost malih ulagatelja da donose informirane odluke o ulaganju u skladu sa svojim osobnim i financijskim ciljevima, pod uvjetom da su upoznati s paletom dostupnih investicijskih proizvoda i usluga, njihovim glavnim značajkama te rizicima i koristima povezanim s ulaganjem te pod uvjetom da razumiju investicijske savjete koje primaju i da na njih mogu na odgovarajući način reagirati. Potencijalni mali ulagatelji trebali bi imati pristup obrazovnim materijalima kojima se podupire njihova financijska pismenost u svakom trenutku, a pri izradi sadržaja posebno bi trebalo uzeti u obzir razlike u dobi, stupnju obrazovanja i tehnološkim sposobnostima malih ulagatelja. To je posebno važno za male ulagatelje i klijente koji prvi put dolaze u kontakt s financijskim instrumentima, investicijskim uslugama i investicijskim proizvodima osiguranja te za one koji upotrebljavaju digitalne alate.
- (38) Treba se pobrinuti za to da kriteriji za utvrđivanje posjeduje li ulagatelj *ili klijent* potrebno iskustvo, znanje i stručnost da bi se prema njemu postupalo kao prema profesionalnom ulagatelju, ako takav klijent zahtijeva takvo postupanje, budu primjereni i svrsishodni. Kriterijima za utvrđivanje trebalo bi stoga obuhvatiti i iskustvo stečeno *unutar* sektora financijskih usluga *ili u drugom relevantnom sektoru* te certificirano osposobljavanje i obrazovanje koje je ulagatelj završio. *To iskustvo, osposobljavanje i obrazovanje ne bi se trebali kombinirati samo s veličinom financijskog portfelja klijenta.* Kriteriji za identifikaciju također bi trebali biti proporcionalni i nediskriminirajući u odnosu na državu članicu boravišta ulagatelja. Kriterije koji se temelje na imovini i veličini pravnog subjekta trebalo bi stoga izmijeniti kako bi se uzeli u obzir ulagatelji s boravištem u državama članicama s nižim prosječnim BDP-om po stanovniku.

- (39) Provedeno je savjetovanje s Europskim nadzornikom za zaštitu podataka u skladu s člankom 42. stavkom 1. Uredbe (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća te je on dao mišljenje [XX. XX. 2023.].
- (40) Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća primjenjuje se na obradu osobnih podataka za potrebe ove Direktive. Uredba (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća primjenjuje se na obradu osobnih podataka u institucijama i tijelima Unije za potrebe ove Direktive. Države članice trebale bi osigurati da se obradom podataka koja se provodi za potrebe ove Direktive u potpunosti poštuje Direktiva 2002/58/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ako je ta direktiva primjenjiva.
- (41) Direktive (EU) 2009/65/EZ, 2009/138/EZ, 2011/61/EU, 2014/65/EU i (EU) 2016/97 trebalo bi stoga na odgovarajući način izmijeniti,

DONIJELI SU OVU DIREKTIVU:

Članak 1.

Izmjene Direktive 2014/65/EU

Direktiva 2014/65/EU mijenja se kako slijedi:

1. u članku 1. stavku 4. točka (a) zamjenjuje se sljedećim:

„(a) članak 9. stavak 3., članak 14., članak 16. stavci 2., 3. i 6., članak 16.–a stavak 1. prvi, drugi i peti podstavak, članak 16.–a stavak 3., članak 16.–a stavak 4. prvi i drugi podstavak, članak 16.–a stavci 7., 8. i 10. te članak 16.–a stavak 11. točka (b);”;
2. u članku 3. stavku 2. točke (b) i (c) zamjenjuju se sljedećim:

„(b) obveze poslovnog ponašanja kao što je utvrđeno u članku 24. stavcima 1. i 1.a, članku 24. stavcima 3., 4., 5., 7. i 10., članku 25. stavcima 2., 4., 5. i 6., i, ako nacionalni propisi dopuštaju tim osobama imenovanje vezanih zastupnika, članku 29. i odgovarajućim provedbenim mjerama;

(c) organizacijski zahtjevi utvrđeni u članku 16. stavcima 3., 6. i 7., članku 16.–a stavku 1. podstavcima 1., 2. i 5., članku 16.–a stavku 3., članku 16.–a stavku 4. podstavcima 1. i 2., članku 16.–a stavku 7. točki (c), članku 16.–a stavcima 8. i 10. te članku 16. stavku 11. točki (b) i odgovarajućim delegiranim aktima koje je Komisija donijela u skladu s člankom 89.”;

3. u članku 4. stavku 1. dodaju se sljedeće točke 66., 67. i 68.:

„66. „promidžbeni sadržaji” znači svako objavljivanje informacija osim objavljivanja koje se zahtijeva pravom Unije ili nacionalnim pravom ili osim materijala za financijsko obrazovanje iz članka 88.b ili informacija koje nisu investicijska istraživanja, a koje ispunjavaju uvjete da se s njima postupa kao s takvima, kojima se izravno ili neizravno promiču ili potiču ulaganja u jedan ili više financijskih instrumenata ili kategorija financijskih instrumenata ili korištenje investicijskih ili pomoćnih usluga koje pruža investicijsko društvo:

(a) koje provodi investicijsko društvo ili treća strana kojoj je investicijsko društvo isplatilo naknadu ili poticaj putem nenovčane naknade;

(b) koje je namijenjeno fizičkim ili pravnim osobama;

(c) koje se provodi u bilo kojem obliku i na bilo koji način;

67. „promidžbena praksa” znači svaka strategija, korištenje sredstva ili tehnike koju primjenjuje investicijsko društvo ili bilo koja treća strana koja prima naknadu ili je potaknuta nenovčanom naknadom od strane takvog investicijskog društva kako bi:

(a) izravnog ili neizravnog širenja promidžbenih sadržaja;

(b) ubrzala ili poboljšala doseg i učinkovitost promidžbenih sadržaja;

(c) na bilo koji način promicala investicijska društva, financijske instrumente ili investicijske usluge;

68. „internetsko sučelje” znači svi računalni programi, uključujući internetske stranice, dio internetskih stranica ili aplikaciju, **uključujući mobilne aplikacije**;

68.a „financijski influencer” znači fizička ili pravna osoba koja obavlja djelatnost komercijalnog utjecaja mobiliziranjem svoje popularnosti kako bi elektroničkim putem i za bilo koju vrstu naknade kako je definirana u članku 2. točki 5. Delegirane uredbe (EU) 2017/565 javnosti priopćila sadržaj čiji je cilj izravno ili neizravno promicanje financijskih proizvoda ili ugovora;”;

3.a članak 5. stavak 4. točka (a) zamjenjuje se sljedećim:

„(a) da investicijsko društvo koje je pravna osoba ima svoju središnju upravu u istoj državi članici u kojoj se nalazi njegovo registrirano sjedište, u kojem obavlja svoje poslovanje, u potpunosti posluje na jedinstvenom tržištu i koristi se slobodom pružanja usluga. Država

članica osigurava da investicijsko društvo u dovoljnoj mjeri razumije rizike i pravne zahtjeve kojima ono ili njegovi klijenti podliježu te da djeluje na način koji je u skladu s pravom Unije i načelima jedinstvenog tržišta;”;

4. umeće se sljedeći članak 5.a:

„Članak 5.a

Postupak za suzbijanje neovlaštenih aktivnosti koje se nude digitalnim sredstvima

1. Ako fizička ili pravna osoba pruža investicijske usluge ili aktivnosti na internetu usmjerene na klijente na njihovu državnom području bez odobrenja za rad u skladu s člankom 5. stavkom 1. ili nacionalnim pravom ili ako nadležno tijelo ima opravdane razloge za sumnju da taj subjekt pruža takve usluge bez odobrenja za rad u skladu s člankom 5. stavkom 1. ili nacionalnim pravom, države članice dužne su pobrinuti se da nadležno tijelo, na temelju nadzornih ovlasti iz članka 69. stavka 2., poduzme sve odgovarajuće i razmjerne mjere kako bi spriječilo nuđenje neodobrenih investicijskih usluga ili aktivnosti, među ostalim onih povezanih s promidžbenim sadržajima. U svim takvim koracima poštuju se načela suradnje među državama članicama utvrđena u poglavlju II.

Prvi podstavak ovog stavka primjenjuje se i na financijske influencere kojima društvo bez odobrenja za rad u skladu s člankom 5. stavkom 1. ili nacionalnim pravom plaća ili ih potiče nenovčanom naknadom ako putem javnih platformi društvenih mreža promiču usluge ili financijske instrumente u ime takvog društva.

2. Države članice osiguravaju da nadležna tijela objave svaku odluku o uvođenju mjere poduzete na temelju stavka 1. u skladu s člankom 71.

Nadležna tijela bez nepotrebne odgode obavješćuju ESMA-u o svakoj takvoj odluci. ESMA uspostavlja elektroničku bazu podataka u kojoj se pohranjuju odluke koje su dostavila nadležna tijela i koja je dostupna svim nadležnim tijelima. ESMA objavljuje popis svih postojećih odluka u kojem se opisuju predmetne fizičke ili pravne osobe i vrste pruženih usluga ili proizvoda. Popis mora biti dostupan javnosti putem poveznice na internetskim stranicama ESMA-e. Kad je riječ o fizičkim osobama, na tom popisu ne smije biti objavljeno više njihovih osobnih podataka nego što je objavilo nadležno tijelo na temelju prvog podstavka i u skladu s člankom 71. stavkom 1.”;

5. članak 7. mijenja se kako slijedi:

- (a) u stavku 3. dodaje se sljedeći podstavak:

„Ako odobrenje za rad nije izdano, nadležno tijelo **bez nepotrebne odgode** obavješćuje ESMA-u o razlozima zbog kojih odobrenje nije izdano.”;

- (b) umeće se sljedeći stavak 3.a:

„3.a ESMA sastavlja i nadležnim tijelima stavlja na raspolaganje popis svih subjekata kojima je odbijeno odobrenje za rad.

Popis sadržava informacije o uslugama ili aktivnostima za koje je svako investicijsko društvo zatražilo odobrenje za rad, kao i razloge za odbijanje izdavanja odobrenja za rad, te se redovito ažurira.”;

6. članak 8. mijenja se kako slijedi:

- (a) drugi stavak zamjenjuje se sljedećim:

„**ESMA se bez nepotrebne odgode obavješćuje o** svakom oduzimanju odobrenja za rad . Nadležno tijelo obavješćuje ESMA-u o razlozima oduzimanja odobrenja za rad.”;

- (b) dodaje se sljedeći stavak:

„Popis iz članka 7. stavka 3.a sadržava i sve subjekte kojima je oduzeto odobrenje za rad, kao i informacije o uslugama ili aktivnostima za koje je svakom investicijskom društvu oduzeto odobrenje za rad, te razloge za oduzimanje tog odobrenja.”;

7. članak 9. stavak 3. mijenja se kako slijedi:

- (a) prvi podstavak zamjenjuje se sljedećim:

„Države članice osiguravaju da upravljačko tijelo investicijskog društva definira, nadgleda i da je odgovorno za provedbu sustava upravljanja kojima se osigurava učinkovito i pažljivo upravljanje investicijskim društvom, uključujući podjelu dužnosti u organizaciji i sprječavanje sukoba interesa i zaštitu ulagatelja, i to na način kojim se promiču integritet tržišta i najbolji interes klijenata.”;

- (aa) u drugom podstavku točka (a) zamjenjuje se sljedećim:**

„(a) organizaciju društva za pružanje investicijskih usluga i aktivnosti te pomoćnih usluga, uključujući vještine, znanje i stručnost koji se zahtijevaju od osoblja, resurse, postupke i mehanizme društva za pružanje usluga i obavljanje aktivnosti, uzimajući u obzir

prirodu, opseg i složenost svojeg poslovanja i sve zahtjeve koje društvo mora poštovati. Politikom se osigurava uzimanje u obzir novčanih i nenovčanih koristi za klijente;”;

(b) u drugom podstavku dodaje se sljedeća točka (d):

„(d) politiku o promidžbenim sadržajima i praksama čiji je cilj osigurati usklađenost s obvezama utvrđenima u članku 24.c.”;

8. članak 16. mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Matična država članica zahtijeva da investicijsko društvo poštuje organizacijske zahtjeve iz stavaka od 2. do 10. ovog članka, članka 16.a i članka 17”.

(b) u stavku 3. brišu se podstavci od 2. do 7.;

(c) umeće se sljedeći stavak 3.a:

■

(d) umeće se sljedeći stavak 7.a:

„7.a Države članice osiguravaju da investicijska društva uspostave odgovarajuće postupke i mjere, uključujući elektroničke komunikacijske kanale, kako bi se osiguralo da se prava klijenta na temelju ove Direktive mogu ostvarivati bez ograničenja te da se pritužbe klijenata ■ rješavaju na odgovarajući način *i bez nepotrebne odgode*. Tim se postupcima ulagateljima omogućuje upis pritužbi na bilo kojem jeziku na kojem su se pružali promidžbeni materijali ili usluge. *Osim tog jezika, društvo i njegovi klijenti* prije sklapanja bilo kakve transakcije *mogu se dogovoriti o upotrebi dodatnog jezika u svrhu evidentiranja pritužbi*. U svim se slučajevima pritužbe evidentiraju, a podnositelji pritužbe moraju dobiti odgovor u roku *razmjernom predmetu pritužbe, a u svakom slučaju najkasnije 30* radnih dana *nakon evidentiranja pritužbe. Konačni odgovor sastavlja se u papirnatom obliku ili na drugom trajnom mediju, na jeziku na kojem je pritužba registrirana.*”;

9. nakon članka 16. dodaje se sljedeći članak 16.–a:

„Članak 16.–a

Zahtjevi za upravljanje proizvodima

1. Države članice osiguravaju da investicijska društva koja proizvode financijske instrumente za prodaju klijentima održavaju, vode i preispituju postupak za odobrenje svakog financijskog instrumenta i značajnih prilagodbi postojećih financijskih instrumenata prije nego što se stave na tržište ili distribuiraju klijentima.

Postupak odobrenja proizvoda mora sadržavati sve sljedeće elemente:

- (a) specifikaciju utvrđenog ciljanog tržišta krajnjih klijenata unutar odgovarajuće kategorije klijenata za svaki financijski instrument;
- (b) jasno utvrđene ciljeve i potrebe ciljanog tržišta;
- (c) procjenu može li financijski instrument ispuniti ciljeve i potrebe ciljanog tržišta;
- (d) procjenu svih relevantnih rizika za utvrđeno ciljano tržište i usklađenosti predviđene strategije distribucije s utvrđenim ciljanim tržištem;
- (e) u odnosu na financijske instrumente koji su obuhvaćeni definicijom upakiranih investicijskih proizvoda za male ulagatelje u skladu s člankom 4. točkom 1. Uredbe (EU) br. 1286/2014 Europskog parlamenta i Vijeća* ***i koji su dostupni malim ulagateljima, jasnu procjenu i opis kvantitativnih i kvalitativnih značajki financijskog proizvoda, uključujući:***
 - i. sve troškove i naknade povezane s financijskim instrumentom;*
 - ii. jesu li ti troškovi i naknade opravdani i proporcionalni, uzimajući u obzir ciljeve i potrebe ciljnog tržišta i značajke, ciljeve, strategiju i uspješnost proizvoda („postupak formiranja cijena”);*
 - iii. dodatne značajke proizvoda i usluge koje bi mogle utjecati na vrijednost i koristi koje se pružaju ulagateljima.*

Za potrebe drugog podstavka točke (a) proizvođač u okviru definicije ciljnog tržišta procjenjuje vrstu klijenata kojima je proizvod namijenjen, razinu znanja i iskustva potrebnu za razumijevanje proizvoda, sposobnost podnošenja gubitaka, mogućnost prihvatanja rizika i omogućuje li proizvod ciljanom tržištu da:

- (a) neometano upravlja kratkoročnim financijama kako bi se zadovoljile kratkoročne potrebe;***

- (b) *apsorbira gospodarske šokove; ili*
- (c) *postigne buduće dugoročne ciljeve.*

█
Postupkom odobravanja proizvoda osigurava se da investicijsko društvo pri izradi financijskih instrumenata uzima u obzir najbolji interes klijenata te planirane novčane i nenovčane koristi za klijenta.

Investicijsko društvo redovito preispituje financijske instrumente koje proizvodi, uzimajući u obzir sve događaje ili rizike koji bi mogli bitno utjecati na utvrđeno ciljano tržište, kako bi procijenilo je li financijski instrument i dalje u skladu s ciljevima, potrebama i obilježjima ciljnog tržišta.

Investicijsko društvo koje proizvodi financijske instrumente distributerima stavlja na raspolaganje sve informacije o financijskom instrumentu i postupku odobravanja proizvoda koje su potrebne za potpuno razumijevanje tog instrumenta i elemente koji su uzeti u obzir tijekom postupka odobravanja proizvoda, uključujući potpune i točne pojedinosti o svim troškovima i naknadama, *značajkama, ciljevima, strategiji i uspješnosti* financijskog instrumenta.

1.a Investicijska društva osiguravaju da izvješća o usklađenosti koja se dostavljaju upravljačkom tijelu sustavno uključuju informacije o financijskim instrumentima koje je društvo izradilo, uključujući informacije o strategiji distribucije i planiranim novčanim i nenovčanim koristima za klijente u vezi s financijskim instrumentima. Investicijska društva na zahtjev stavljaju izvješća na raspolaganje nadležnim tijelima.

- █
3. Investicijsko društvo koje nudi ili preporučuje financijske instrumente koje ne proizvodi mora imati uspostavljene primjerene mjere za dobivanje informacija navedenih u podstavku 1. te razumjeti značajke i utvrđeno ciljano tržište svakog financijskog instrumenta.
 4. Investicijsko društvo *koje nudi ili preporučuje financijske instrumente* redovito *ih* preispituje █, uzimajući u obzir svaki događaj ili rizik koji bi mogao značajno utjecati na utvrđeno ciljano tržište, kako bi se procijenilo je li financijski instrument i dalje prilagođen ciljevima i potrebama

utvrđenog ciljanog tržišta *te jesu li novčane i nenovčane koristi i dalje relevantne za utvrđeno ciljno tržište i razumne u usporedbi s troškovima i naknadama. Društvo također razmatra* je li predviđena strategija distribucije i dalje prikladna.

Investicijsko društvo koje nudi ili preporučuje financijske instrumente obuhvaćene definicijom upakiranih investicijskih proizvoda za male ulagatelje u skladu s člankom 4. točkom 1. Uredbe (EU) br. 1286/2014 dužno je:

- (a) utvrditi i kvantificirati **■** sve daljnje troškove i naknade *povezane s distribucijom* koje proizvođač još nije uzeo u obzir, *uključujući ulazne i izlazne troškove te plaćanja trećih strana koje je distributer primio i zadržao;*
- (b) procijeniti jesu li ukupni troškovi i naknade *nastali zbog distribucije proizvoda, uključujući one povezane s investicijskim savjetovanjem koje se pruža klijentu,* opravdani i razmjerni s obzirom na *značajke instrumenta, pruženu uslugu te ciljeve i potrebe ciljanog tržišta (postupak formiranja cijena);*
- (ba) procijeniti dodatne značajke proizvoda i usluge koje bi mogle utjecati na vrijednost i koristi koje se pružaju ulagateljima.*

■

4.a Države članice brinu se da investicijska društva pri ispunjavanju zahtjeva za upravljanje proizvodima smatraju da su troškovi i naknade financijskog instrumenta u skladu s ciljevima, potrebama i značajkama ciljnog tržišta.

Ako proizvodi ili distribuira financijske instrumente obuhvaćene definicijom upakiranih investicijskih proizvoda za male ulagatelje iz članka 4. točke 1. Uredbe (EU) br. 1286/2014, investicijsko društvo provodi istorazinsku analizu u skladu s ovim stavkom. Distributeri se u svojoj procjeni mogu osloniti na proizvođačevu istorazinsku analizu.

Investicijsko društvo koje proizvodi financijske instrumente provodi i istorazinsku analizu povijesnih rezultata pri pregledu upakiranih investicijskih proizvoda za male ulagatelje kako su definirani u članku 4. točki 1. Uredbe (EU) br. 1286/2014.

Investicijsko društvo koje nudi ili preporučuje financijske instrumente provodi i istorazinsku analizu troškova usluga na temelju interne analize relevantnih usporedivih društava na tržištu.

Istorazinska analiza provodi se na temelju usporedive skupine koju je definiralo investicijsko društvo. Investicijsko društvo obrazlaže i dokumentira odabir i definiciju usporedive skupine. Ako je proizvod obuhvaćen definicijom UCITS-a iz članka 1. stavka 2. Direktive 2009/65/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ili AIF-a iz članka 4. stavka 1. točke (a) Direktive 2011/61/EU Europskog parlamenta i Vijeća, usporediva skupina može se temeljiti na relevantnom europskom sustavu klasifikacije fondova u skladu s Direktivom 2009/65/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ili Direktivom 2011/61/EU Europskog parlamenta i Vijeća.

ESMA do ... [12 mjeseci nakon stupanja na snagu ove Direktive o izmjeni] izrađuje smjernice o postupku i kriterijima koje investicijska društva primjenjuju za istorazinsku analizu te ih periodično ažurira.

█

7. Investicijsko društvo dokumentira sve provedene procjene i na zahtjev ih dostavlja relevantnom nadležnom tijelu, uključujući *obrazloženje i dokaze proporcionalnosti troškova i naknada povezanih s financijskim instrumentom.*

U skladu s informacijama koje treba objaviti na temelju članka 24.b ove Direktive, investicijsko društvo koje proizvodi, nudi ili preporučuje financijske instrumente obuhvaćene definicijom upakiranih investicijskih proizvoda za male ulagatelje u skladu s člankom 4. stavkom 1. Uredbe (EU) br. 1286/2014 izvješćuje nadležna tijela o pojedinostima troškova i naknada za sve financijske instrumente namijenjene malim ulagateljima, uključujući, prema potrebi, troškove distribucije uključene u troškove financijskog instrumenta i troškove povezane s distribucijom savjetovanja. Nadležna tijela bez nepotrebne odgode prenose takve podatke ESMA-i.

Nakon savjetovanja s EIOPA-om i nadležnim tijelima i nakon sektorskog testiranja, ESMA izrađuje nacrt regulatornih tehničkih standarda za primjenu zahtjeva iz ovog stavka kako bi utvrdila:

(a) u skladu s informacijama koje treba objaviti na temelju članka 24.b, sadržaj i vrstu podataka o kojima se izvješćuju nadležna tijela, na temelju postojećih obveza objavljivanja i izvješćivanja;

(b) formate, učestalost i datum početka izvješćivanja o informacijama u skladu s informacijama koje treba objaviti na temelju članka 24.b.

ESMA taj nacrt regulatornih tehničkih standarda dostavlja Komisiji do ... [18 mjeseci od datuma stupanja na snagu ove Direktive o izmjeni].

Komisiji se delegira ovlast za donošenje regulatornih tehničkih standarda u skladu s člankom 10. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

8. Investicijsko društvo koje proizvodi i nudi ili preporučuje financijski instrument može uspostaviti jedan postupak formiranja cijena koji se odnosi na fazu proizvodnje i na fazu distribucije.

10. Politike, postupci i dogovori iz stavaka od 1. do 9. ne dovode u pitanje sve ostale zahtjeve iz ove Direktive i Uredbe (EU) br. 600/2014, uključujući one koji se odnose na objavljivanje, primjerenost ili prikladnost, utvrđivanje i upravljanje sukobima interesa te plaćanja trećih strana.

11. *ESMA do ... [12 mjeseci nakon stupanja na snagu Direktive o izmjeni] izrađuje smjernice za određivanje kriterija za utvrđivanje opravdanosti i razmjernosti troškova i naknada te ih periodično ažurira.*

13. *Do ... [pet godina nakon datuma početka primjene ove Direktive o izmjeni] države članice Komisiji i ESMA-i dostavljaju sve relevantne informacije o provedbi ovog članka. Komisija i ESMA mogu zatražiti dodatne informacije od nacionalnih nadležnih tijela.*

Na temelju tih informacija koje su dostavile države članice Komisija uz savjetovanje s ESMA-om i EIOPA-om provodi evaluaciju učinkovite provedbe ovog članka i posebno procjenjuje:

(a) jesu li učinci strožih zahtjeva za upravljanje proizvodima utvrđenih u ovom članku doveli do veće vrijednosti za uloženi novac za građane;

(b) utjecaj relevantnih odredaba ove Direktive na moguće sukobe interesa povezane s poticajima, razvoj troškova, ukupnu razinu ulaganja malih ulagatelja u tržišta kapitala, zaštitu potrošača i relevantnost pravila o distribuciji;

(c) provedbu mjera financijske pismenosti.

Ako evaluacija koju je provela Komisija pokaže da provedba novih zahtjeva za upravljanje proizvodima utvrđenih u ovom članku ne donosi pozitivne promjene za potrošače, Komisija svojem izvješću prema potrebi prilaže zakonodavni prijedlog izmjene ove Direktive.

10. članak 16.a zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 16.a

Izuzeca od zahtjeva u pogledu upravljanja proizvodima

Investicijsko društvo izuzima se od zahtjeva utvrđenih u članku 16.–a stavku 1. i članku 24. stavku 2. ako se investicijska usluga koju pruža odnosi na obveznice koje nemaju ugrađenu nikakvu drugu izvedenicu osim klauzule o opozivu make-whole ili ako se financijskim instrumentima trguje ili ih se distribuira isključivo kvalificiranim nalagodavateljima.”;

11. u članku 21. dodaju se sljedeći stavci 3. i 4.:

„3. ESMA ili nadležno tijelo bilo koje države članice domaćina na čijem državnom području društvo posluje može zatražiti da nadležno tijelo matične države članice ispita ispunjava li to društvo i dalje uvjete za odobrenje za rad utvrđene u poglavlju I.

ESMA-u se obavješćuje o takvom zahtjevu. Nadležno tijelo matične države članice dostavlja svoje nalaze nadležnom tijelu države članice domaćina i ESMA-i u roku od dva mjeseca od zaprimanja zahtjeva.

4. Ako postoje opravdane sumnje da bi zaštita ulagatelja mogla biti dovedena u pitanje, ESMA može, na vlastitu inicijativu ili na zahtjev jednog ili više nadležnih tijela, uspostaviti i koordinirati platformu za suradnju pod uvjetima utvrđenima u članku 87.a.”;

12. članak 24. mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Države članice zahtijevaju da pri pružanju investicijskih usluga ili, ako je potrebno, pomoćnih usluga klijentima, investicijsko društvo postupi korektno, pravedno, u skladu s pravilima struke te u najboljem interesu klijenata, a posebno poštujući načela utvrđena u ovom članku i člancima od 24.a do 25.”;

(b) umeće se sljedeći stavak 1.a:

„1.a Države članice osiguravaju da investicijska društva, kako bi djelovala u najboljem interesu klijenta, pri pružanju usluga investicijskog savjetovanja malim ulagateljima imaju obvezu:

(a) *obavijestiti klijenta o paleti financijskih instrumenata koje je procijenilo investicijsko društvo i pružiti savjete na temelju procjene odgovarajuće palete financijskih instrumenata koji odgovaraju potrebama klijenta, pri čemu je raspon financijskih instrumenata prilagođen poslovnom modelu investicijskog društva;*

(b) preporučiti **█ najučinkovitije** financijske instrumente među financijskim instrumentima za koje je utvrđeno da su primjereni za klijenta u skladu s člankom 25. stavkom 2. i koji imaju slične značajke, *uzimajući u obzir njihovu uspješnost, razinu rizika, kvalitativne elemente, troškove i naknade prijavljene u skladu s člankom 16.–a te, ako se preporučuje istovjetni proizvod s višim troškovima, to obrazložiti na objektivnim osnovama i voditi evidenciju o tom obrazloženju;*

█
(ca) *ne staviti svoje financijske ili druge interese ispred interesa klijenta.*

1.b Ako investicijska društva podliježu zabrani poticaja, pretpostavlja se da su uvjeti iz ovog članka ispunjeni. Nacionalno nadležno tijelo može poništiti tu pretpostavku ako investicijsko društvo ne poštuje odredbe ovog članka.

ESMA u suradnji s nacionalnim nadležnim tijelima može organizirati i provesti obveznu istorazinsku analizu provedbe obveza opisanih u ovom članku.

1.c Ako nijedan financijski instrument koji nudi nije u najboljem interesu klijenta, investicijsko društvo suzdržava se od davanja savjeta ili preporuka.

(c) u stavku 2. prvi podstavak zamjenjuje se sljedećim:

„Države članice osiguravaju da investicijska društva koja proizvode financijske instrumente za prodaju klijentima:

- (a) oblikuju te financijske instrumente kako bi se zadovoljile potrebe utvrđenog ciljanog tržišta krajnjih klijenata unutar relevantne kategorije klijenata;
- (b) osmišljavaju svoju strategiju distribucije financijskih instrumenata, među ostalim u smislu promidžbenih sadržaja i praksi, na način koji je kompatibilan s utvrđenim ciljanim tržištem;
- (c) poduzimaju razumne korake kako bi osigurali da se financijski instrument distribuira na utvrđenom ciljanom tržištu.”;

(d) stavak 3. zamjenjuje se sljedećim:

„Svi podaci koje društvo šalje klijentima ili potencijalnim klijentima, moraju biti korektni, jasni i ne smiju dovoditi u zabludu.”;

(e) stavak 4. mijenja se kako slijedi:

i. prvi podstavak mijenja se kako slijedi:

– uvodna formulacija zamjenjuje se sljedećim:

„Klijentima ili potencijalnim klijentima pružaju se dovoljno vremena prije pružanja bilo kakve usluge ili zaključivanja bilo koje transakcije odgovarajuće informacije u odnosu na investicijsko društvo i njegove usluge, financijske instrumente i predložene strategije ulaganja, mjesto izvršenja i sve troškove i povezana davanja. Te informacije uključuju sljedeće:”;

– u točki (a) dodaju se sljedeće podtočke iv. i v.:

„iv. ako investicijsko društvo pruža neovisno savjetovanje malom ulagatelju, je

li paleta financijskih instrumenata koji se preporučuju ograničena samo na dobro diversificirane, nekompleksne i troškovno učinkovite financijske instrumente kako je navedeno u članku 25. stavku 4. točki (a);

v. kako se u preporučenim financijskim instrumentima uzima u obzir diversifikacija portfelja *malog ulagatelja*.”;

– točke (b) i (c) zamjenjuju se sljedećim:

„(b) informacije o financijskim instrumentima i predloženim strategijama ulaganja (među ostalim za potrebe diversifikacije) moraju uključivati odgovarajuće upute i upozorenja o rizicima vezanima uz ulaganja u ove instrumente i uz ove strategije ulaganja te je li financijski instrument namijenjen malim ili profesionalnim ulagateljima, uzimajući u obzir utvrđeno ciljano tržište u skladu sa stavkom 2.;

(c) informacije o troškovima i naknadama iz članka 24.b.”;

– dodaje se sljedeća podtočka (d):

„(d) ako se usluge pružaju na temelju prava poslovnog nastana ili slobode pružanja usluga:

i. državu članicu u kojoj se nalazi sjedište investicijskog društva i, prema potrebi, podružnica koja pruža uslugu;

ii. *relevantna nacionalna nadležna tijela* takvog investicijskog društva ili, prema potrebi, takve podružnice.”;

ii. drugi, treći i četvrti podstavak brišu se;

(f) stavak 5. zamjenjuje se sljedećim:

„5. Informacije iz stavka 4. daju se u razumljivom obliku tako da klijenti ili potencijalni klijenti mogu u razumnim okvirima shvatiti vrstu i rizike investicijskih usluga i specifičnih vrsta financijskih instrumenata koji im se nude te tako donijeti odluke o ulaganjima na temelju informacija. Ako se ovom Direktivom ne zahtijeva upotreba standardiziranog formata za pružanje tih informacija, države članice mogu zahtijevati da se te informacije daju u standardiziranom formatu.”;

(g) umeću se sljedeći stavci 5.b i 5.c:

„5.b ESMA do [dvije godine nakon stupanja na snagu Direktive o izmjeni], prema potrebi, na temelju prethodnog ispitivanja potrošača i industrije te nakon savjetovanja s EIOPA-om izrađuje **nacrt regulatornih tehničkih standarda** kako bi investicijskim društvima koja daju informacije malim ulagateljima u elektroničkom obliku pomogla da oblikuju takve objave tako da ih može razumjeti prosječni član skupine kojoj su upućene **i periodično ažurira te standarde**.

U **nacrtu regulatornih tehničkih standarda** iz prvog podstavka navodi se sljedeće:

- (a) prikaz i format objava u elektroničkom obliku, uzimajući u obzir različite oblike i kanale kojima se investicijska društva mogu koristiti za obavješćivanje svojih klijenata ili potencijalnih klijenata;
- (b) potrebne zaštitne mjere kako bi se osigurala jednostavnost pretraživanja i dostupnost informacija, bez obzira na uređaj koji klijent upotrebljava;
- (c) potrebne zaštitne mjere kojima se osigurava da se informacije mogu lako preuzeti i omogućuje pohrana informacija klijentima na trajnom mediju.

ESMA taj nacrt regulatornih tehničkih standarda dostavlja Komisiji do ... [dvije godine nakon datuma stupanja na snagu ove Direktive o izmjeni].

Komisiji se delegiraju ovlasti da donese regulatorne tehničke standarde iz prvog podstavka u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

5.c Države članice osiguravaju da investicijska društva u informativnim materijalima, uključujući promidžbene sadržaje, koji se pružaju malim ulagateljima ili potencijalnim malim ulagateljima, prikažu odgovarajuća upozorenja o specifičnim rizicima od mogućih gubitaka koje podrazumijevaju posebno rizični **ili složeni** financijski instrumenti.

ESMA **nakon savjetovanja s nadležnim tijelima i dionicima** do [18 mjeseci nakon stupanja na snagu Direktive o izmjeni] izrađuje **nacrt regulatornih tehničkih standarda** o konceptu posebno rizičnih **ili složenih** financijskih instrumenata **te ih periodično ažurira**. **U tim regulatornim tehničkim standardima opisuju se obilježja financijskih proizvoda koja ih čine posebno rizičnima ili složenima i koja opravdavaju da ih se podvrgne upozorenjima o rizicima iz prvog podstavka.**

ESMA izrađuje *i* regulatorne tehničke standarde kojima se pobliže definiraju format i sadržaj takvih upozorenja o rizicima *za male ulagatelje*, uzimajući u obzir posebnosti različitih vrsta investicijskih proizvoda osiguranja i vrsta komunikacije.

ESMA Komisiji podnosi te nacрте provedbenih tehničkih standarda do [SL: unijeti datum: 18 mjeseci nakon datuma stupanja na snagu].

Komisiji se delegira ovlast za donošenje regulatornih tehničkih standarda iz *drugog i* trećeg podstavka u skladu s člankom 10. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

ESMA prati dosljednu primjenu upozorenja o rizicima u cijeloj Uniji. Ako se pojave sumnje povezane s upotrebom ili nepostojanjem upotrebe ili nadzora upotrebe takvih upozorenja o rizicima u državama članicama, koja mogu znatno utjecati na zaštitu ulagatelja, ESMA može, nakon savjetovanja s predmetnim nadležnim tijelima, uvesti obvezu upotrebe upozorenja o rizicima za investicijska društva.”;

(ga) u stavku 7. točka (b) mijenja se kako slijedi:

„(b) ne prihvaća niti zadržava naknade, provizije ili novčanu ili nenovčanu korist koju je platila ili dala treća strana ili osoba za račun treće osobe u vezi s pružanjem usluga klijentima u skladu s člankom 24.a. Manje nenovčane koristi koje mogu povećati kvalitetu usluge pružene klijentu te su po veličini i prirodi takve da se smatra da ne ometaju usklađenost s obvezom investicijskog društva da djeluje u najboljem interesu klijenta ili im je ukupna vrijednost manja od 100 EUR godišnje treba jasno objaviti te se one isključuju iz ove točke.”;

■

(i) stavci 8., 9. i 9.a brišu se;

(ia) u stavku 12. prvi podstavak mijenja se kako slijedi:

„Države članice u iznimnim slučajevima mogu uvesti dodatne zahtjeve za investicijska društva povezane s pitanjima iz članka 24. i 24.ce. Takvi zahtjevi moraju biti objektivno opravdani i razmjerni kako bi obuhvatili posebne rizike povezane sa zaštitom ulagatelja ili integritetom tržišta koji su od posebne važnosti u okolnostima tržišne strukture te države članice.”;

(j) u stavku 13. prvi podstavak mijenja se kako slijedi:

i. uvodna formulacija zamjenjuje se sljedećim:

„Komisija je ovlaštena donijeti delegirane akte u skladu s člankom 89. kako bi se osiguralo da investicijska društva pri pružanju investicijskih ili pomoćnih usluga svojim klijentima poštuju načela utvrđena u ovom članku, uključujući.”;

ii. točka (d) zamjenjuje se sljedećim:

„(d) kriterije za procjenu usklađenosti društava koja pružaju investicijsko savjetovanje malim ulagateljima s obvezom da djeluju u najboljem interesu klijenta kako je utvrđeno u stavcima 1. i 1.a.”;

13. umeću se sljedeći članci 24.a, 24.b, 24.c i 24.d:

„Članak 24.a

Poticaji

1. Države članice osiguravaju da investicijska društva, kad pružaju usluge upravljanja portfeljem, **ne prihvaćaju ili ne zadržavaju naknade, provizije ili novčanu ili nenovčanu korist koju je platila ili dala treća strana ili osoba za račun treće strane u vezi s pružanjem usluga klijentima.**

5. **Stavak 1. ne primjenjuje** se na manje nenovčane koristi ukupne vrijednosti manje od 100 EUR godišnje ili koje su takvog opsega i imaju takve značajke da se ne može smatrati da dovode u pitanje usklađenost investicijskog društva s obvezom djelovanja u najboljem interesu klijenta, pod uvjetom da su jasno objavljene klijentu.

6. ■ Pružanje usluga istraživanja trećih osoba investicijskim društvima koja klijentima pružaju usluge upravljanja portfeljem ili druge investicijske ili pomoćne usluge smatra se ispunjavanjem obveza iz članka 24. stavka 1. ako:

- (a) ■ investicijsko društvo i *treća osoba* pružatelj usluga *istraživanja i provedbe sklope* sporazum kojim se utvrđuje *metodologija naknade, uključujući kako se ukupan trošak istraživanja općenito uzima u obzir pri utvrđivanju ukupne naknade za usluge ulaganja*;
- (b) investicijsko društvo *svojim klijentima stavlja na raspolaganje svoju politiku zasebnih ili zajedničkih plaćanja, ovisno o slučaju, za usluge izvršavanja naloga i istraživanje koje provodi treća osoba, uključujući vrstu informacija koje se mogu pružiti u svakom pojedinom slučaju i, prema potrebi, način na koji investicijsko društvo sprečava sukob interesa ili upravlja sukobom interesa u skladu s člankom 23. pri pružanju zajedničkih plaćanja za usluge izvršenja i istraživanje*;
- (c) *investicijsko društvo svake godine procjenjuje kvalitetu, upotrebljivost i vrijednost korištenog istraživanja, kao i kapacitet tog istraživanja da doprinese boljim odlukama o ulaganju; ESMA može izraditi smjernice za investicijska društva u svrhu provedbe tih procjena.*

Za potrebe ovog članka, smatra se da istraživanje obuhvaća istraživački materijal ili usluge koje se odnose na jedan ili više financijskih instrumenata ili drugu imovinu, izdavatelje ili potencijalne izdavatelje financijskih instrumenata, ili da obuhvaća istraživački materijal ili usluge koji su usko povezani s posebnom industrijom ili tržištem tako da daju informacije o financijskim instrumentima, imovini ili izdavateljima unutar te industrije ili tržišta.

Istraživanje obuhvaća i materijal ili usluge u okviru kojih se izričito ili implicitno preporučuje ili predlaže investicijska strategija i daje obrazloženo mišljenje o sadašnjoj ili budućoj vrijednosti ili cijeni takvih instrumenata ili imovine, ili pak sadržavaju analizu i originalne uvide i zaključke na temelju novih ili postojećih informacija koji bi se mogli upotrijebiti za usmjeravanje investicijske strategije i biti relevantni i u stanju dodati vrijednost odlukama koje investicijsko društvo donosi u ime klijenata kojima se to istraživanje naplaćuje.

7. Ako investicijskom društvu nije zabranjeno primati naknade ili koristi od treće strane u vezi s uslugama koje se pružaju njegovim klijentima ili ih plaćati njima, ono osigurava da primanje

ili plaćanje takvih naknada ili koristi ne narušava ispunjavanje obveze investicijskog društva da postupa pošteno, pravedno i profesionalno u skladu s najboljim interesima svojih klijenata. Postojanje, značajke i iznos takvih plaćanja trećih strana objavljuju se u skladu s člankom 24.b stavkom 1.

Prema potrebi, investicijsko društvo također obavještava klijenta o mehanizmima za prijenos naknade, provizije, novčane ili nenovčane koristi klijentu primljene u vezi s pružanjem investicijskih ili pomoćnih usluga.

Plaćanje ili korist koja omogućuje ili je potrebna za pružanje investicijskih usluga, kao što su troškovi skrbništva, naknade za namiru i zamjenu, pravne pristojbe ili pravni troškovi, a koji po svojim karakteristikama ne mogu dovesti do sukoba s obvezama investicijskog društva da djeluje korektno, pravedno, u skladu s pravilima struke te u skladu s najboljim interesima klijenata ne podliježe zahtjevima utvrđenim u prvom podstavku.

Članak 24.b

Informacije o troškovima, povezanim naknadama i plaćanjima trećih strana

1. Države članice osiguravaju da investicijska društva klijentima ili potencijalnim klijentima dovoljno vremena prije pružanja bilo kakvih investicijskih i pomoćnih usluga te prije zaključivanja bilo koje transakcije o financijskim instrumentima daju informacije, u traženom formatu, o svim troškovima, povezanim naknadama i plaćanjima trećih strana u vezi s tim uslugama, financijskim instrumentima ili transakcijama.

Informacije o troškovima i naknadama koje nisu uzrokovane pojavom temeljnog tržišnog rizika agregiraju se. Investicijska društva izričito obavještavaju svoje klijente o njihovoj pravu da zatraže raščlambu po stavkama i na zahtjev klijenta dostavljaju takvu raščlambu. Informacije o tim troškovima, povezanim naknadama i plaćanjima trećih strana uključuju sljedeće:

- (a) sve eksplicitne i implicitne te povezane naknade, ***uključujući sve troškove i naknade povezane s distribucijom financijskog instrumenta i, prema potrebi, troškove savjetovanja,*** koje investicijska društva ili druge strane, ako je klijent

upućen tim drugim stranama, naplaćuju za investicijske usluge i/ili pomoćne usluge koje se pružaju klijentu ili potencijalnom klijentu;

- (b) sve troškove i povezane naknade koje se odnose na proizvodnju bilo kojeg financijskog instrumenta koji se preporučuje ili prodaje klijentu ili potencijalnom klijentu i na upravljanje njime;
- (c) sva plaćanja trećih strana koja je društvo platilo ili primilo u vezi s investicijskim uslugama pruženima klijentu ili potencijalnom klijentu;
- (d) *mišljenja o načinu* na koji ih klijent može platiti.

Države članice osiguravaju da investicijska društva agregiraju informacije o svim troškovima i povezanim naknadama kako bi *mali ulagatelj* mogao doznati ukupni trošak *financijskih instrumenata*. Države članice *za male ulagatelje* osiguravaju da investicijska društva iskazuju ukupne troškove u novčanim iznosima i postotcima koji se izračunavaju **tijekom sljedećih razdoblja:**

- za financijske instrumente *koji su upakirani investicijski proizvodi za male ulagatelje tijekom* razdoblja držanja koje je preporučilo investicijsko društvo,
- *za ostale financijske instrumente do datuma dospjeća tog financijskog instrumenta,*
- *za financijske instrumente bez datuma dospjeća koji nisu upakirani investicijski proizvodi za male ulagatelje tijekom razdoblja držanja od godinu dana.*

Uz informacije iz drugog podstavka točaka od (a) do (c) prilaže se odgovarajuće objašnjenje o učinku troškova, naknada i svih plaćanja trećih strana na očekivani prinos, koje se sastavlja u standardiziranom formatu i na jeziku koji je razumljiv malom ulagatelju.

Plaćanja trećih osoba koja je investicijsko društvo platilo ili primilo u vezi s investicijskom uslugom pruženom klijentu navode se zasebno po stavkama. Investicijsko društvo objavljuje kumulativni učinak takvih plaćanja trećih strana, uključujući sva ponavljajuća plaćanja trećih strana, na neto povrat tijekom razdoblja držanja kako je navedeno u

prethodnom podstavku. Svrha plaćanja trećih strana i njihov utjecaj na neto povrat objašnjavaju se na standardiziran način i na jeziku koji je razumljiv **malom** ulagatelju.

Ako se iznos **malom** plaćanja trećih strana ne može utvrditi prije pružanja relevantne investicijske ili pomoćne usluge, metoda izračuna iznosa jasno se pripućuje **malom ulagatelju** na cjelovit i točan način koji **mu** je razumljiv **malom**. **Društvo svojim klijentima dostavlja i informacije o točnom iznosu plaćanja trećih strana primljenih ili plaćenih na ex post osnovi.**

2. Nakon što provede ispitivanje potrošača i sektora te nakon savjetovanja s EIOPA-om, ESMA izrađuje nacrt regulatornih tehničkih standarda kojima se definira sljedeće:
 - (a) relevantni format u kojem investicijsko društvo **malom** ili potencijalnom **malom** ulagatelju prije **pružanja investicijskih usluga, pomoćnih usluga i** zaključivanja transakcija o financijskim instrumentima dostavlja sve troškove, povezane naknade i plaćanja trećih strana;
 - (b) standardna terminologija i povezana **kratka i sažeta** objašnjenja koja investicijska društva trebaju upotrebljavati za objavljivanje i izračun svih troškova, povezanih naknada i plaćanja trećih osoba koja društva izravno ili neizravno naplaćuju **malom ulagatelju** ili potencijalnom **malom ulagatelju** u vezi s pružanjem investicijskih usluga ili pomoćnih usluga te proizvodnjom financijskih instrumenta koji se preporučuju ili prodaju **malom ulagatelju** ili potencijalnom **malom ulagatelju** ili upravljanjem njima. Objašnjenja **malom** moraju biti takva da ih može razumjeti svaki **malom** mali ulagatelj bez posebnog znanja o **financijskim instrumentima**.

ESMA dostavlja Komisiji navedeni nacrt regulatornih tehničkih standarda do [Ured za publikacije: 18 mjeseci nakon stupanja na snagu].

Komisiji se delegira ovlast za donošenje tih regulatornih tehničkih standarda u skladu s člankom 10. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

3. Kad je ugovor o kupnji ili prodaji financijskog instrumenta sklopljen korištenjem sredstava komunikacije na daljinu kojim se sprečava prethodno dostavljanje informacija o troškovima, naknadama **i plaćanjima trećih strana**, investicijsko društvo može pružiti informacije o

troškovima, naknadama *i plaćanjima trećih strana* bilo u elektroničkom ili u papirnatom obliku, ako to zatraži mali ulagatelj, bez nepotrebne odgode nakon zaključivanja transakcije, pod uvjetom da su ispunjeni sljedeći uvjeti:

- (a) klijent je pristao primiti informacije bez nepotrebne odgode nakon izvršenja transakcije;
- (b) investicijsko društvo klijentu je dalo mogućnost odgode transakcije do trenutka kad klijent primi informacije.

Investicijsko društvo mora klijentu dati mogućnost primanja informacija o troškovima i naknadama putem telefona prije zaključivanja transakcije.

4. Ne dovodeći u pitanje druge zahtjeve povezane s uslugama upravljanja portfeljem, kad pruža bilo koju investicijsku uslugu malom ulagatelju zajedno s uslugom čuvanja i administriranja financijskih instrumenata za račun malog ulagatelja, investicijsko društvo u vezi s tim instrumentima svojem malom ulagatelju dostavlja godišnje izvješće sa sljedećim informacijama izraženima u novčanim iznosima i postocima:

- (a) svi implicitni i eksplicitni troškovi i povezane naknade koje mali ulagatelj godišnje plaća ili snosi za ukupni portfelj, razvrstane na:
 - i. troškove povezane s pružanjem investicijskih ili pomoćnih usluga, ovisno o slučaju, koje investicijsko društvo pruža malom ulagatelju;
 - ii. troškove povezane s izradom i upravljanjem financijskim instrumentima koje drži mali ulagatelj;
 - iii. ako postoje, plaćanja koja je društvo primilo od trećih osoba ili plaćanja trećim osobama u vezi s investicijskim uslugama koje se pružaju malom ulagatelju;
- (b) ukupan iznos dividendi, kamata i drugih plaćanja koje mali ulagatelj godišnje prima za ukupni portfelj;
- (c) ukupni porezi koje snosi mali ulagatelj za ukupni portfelj;
- (d) godišnja tržišna vrijednost ili, ako tržišna vrijednost nije dostupna, procijenjena vrijednost svakog financijskog instrumenta uključenog u portfelj malog ulagatelja;
- (e) neto godišnja uspješnost portfelja malog ulagatelja i, **na zahtjev**, godišnja uspješnost svakog financijskog instrumenta uključenog u taj portfelj.

Ako pruža investicijske usluge bez usluge čuvanja i administriranja financijskih instrumenata za račun malog ulagatelja, investicijsko društvo dostavlja godišnje izvješće, uključujući primjenjive informacije o točki (a).

Ako pruža isključivo uslugu čuvanja i administriranja financijskih instrumenata za račun malog ulagatelja, investicijsko društvo dostavlja godišnje izvješće, uključujući primjenjive informacije o točkama od (a) do (d).

Investicijska društva izričito informiraju male ulagatelje o mogućnosti da zatraže detaljnu raščlambu informacija iz točaka od (a) do (c) po financijskom instrumentu u vlasništvu tijekom relevantnog razdoblja, a takvu raščlambu po točkama pružaju na zahtjev klijenta. Ako nekoliko investicijskih društava klijentu mora dostaviti godišnje izvješće, dovoljno je dostaviti jednu izjavu koja sadržava sve informacije predviđene u drugom i trećem podstavku.

Ne dovodeći u pitanje zahtjev iz ovog stavka, ako o određenom proizvodu nije dostupno dovoljno informacija za sastavljanje godišnjeg izvješća, zahtjevi za godišnje izvješće primjenjuju se samo na ugovore sklopljene nakon stupanja na snagu Direktive ... / [unijeti broj ove Direktive o izmjeni].

Godišnje izvješće o troškovima i rezultatima za male ulagatelje sastavlja se na način koji je lako razumljiv prosječnom malom ulagatelju. Informacije o troškovima, povezanim naknadama i svim plaćanjima trećih strana prikazuju se korištenjem terminologije i objašnjenja ***te metodologije izračuna utvrđenih u regulatornim tehničkim standardima iz stavka 2.*** ovog članka.

5. ***Na zahtjev malog ulagatelja nije potrebno dostaviti godišnje*** izvješće iz stavka 4. **■** ako investicijsko društvo svojim malim ulagateljima omogućuje pristup internetskom sustavu koji se smatra trajnim medijem i u kojem mali ulagatelji jednostavno mogu pristupiti ažuriranim izvješćima s ažuriranim objavama po instrumentu u skladu sa stavkom 4. i ako društvo ima dokaze da je klijent barem jednom godišnje pristupio tim izvješćima.

Članak 24.c

Promidžbeni sadržaji i prakse

1. Države članice osiguravaju da su promidžbeni sadržaji jasno prepoznatljivi kao takvi i da se u njima jasno utvrđuju investicijska društva koja su odgovorna za njihov sadržaj i distribuciju, bez obzira na to obavlja li investicijsko društvo promidžbu izravno ili neizravno.
2. Države članice osiguravaju da se promidžbeni sadržaji osmišljavaju, izrađuju i pružaju na način koji pošteno, jasno, nedvosmisleno i uravnoteženo prikazuje koristi i rizike te je u smislu sadržaja i distribucijskih kanala primjeren za ***ciljane tržišne klijente*** i, ako je povezan s određenim financijskim instrumentom, za ciljano tržište utvrđeno u skladu s člankom 24. stavkom 2.

Svi promidžbeni sadržaji jasno i sažeto prikazuju bitne značajke financijskih instrumenata ili investicijskih usluga i povezanih pomoćnih usluga na koje se odnose.

Informacije se ovisno o značajkama medija stavljaju na raspolaganje putem ugniježdenog prikaza, kliznim pomicanjem, putem QR kôda ili na sličan način.

Bitne značajke financijskih instrumenata i usluga ***stavljenih na raspolaganje u promidžbenim sadržajima*** koji se pružaju ili su stavljeni na raspolaganje malim ili potencijalnim malim ulagateljima prikazuju se tako da oni mogu lako razumjeti ključne značajke financijskih instrumenata ili usluga te ***troškove i*** glavne rizike povezane s njima.

3. Države članice osiguravaju da se marketinške prakse osmišljavaju i primjenjuju na pošten i nedvosmislen način te da su primjerene ***ciljnom tržištu. Države članice osiguravaju da investicijska društva koja izrađuju profile pojedinaca za potrebe ovog stavka u potpunosti poštuju Uredbu (EU) 2016/679.***
4. Ako proizvođač financijskog instrumenta priprema i pruža promidžbene sadržaje koje će koristiti distributer, proizvođač je odgovoran za sadržaj i ažuriranje takvih promidžbenih sadržaja. Distributer je odgovoran za upotrebu tog promidžbenog sadržaja i osigurava njegovu upotrebu samo za utvrđeno ciljano tržište i u skladu sa strategijom distribucije utvrđenom za ciljano tržište.

Ako investicijsko društvo ***koje*** nudi ili preporučuje financijske instrumente koje ne proizvodi, organizira vlastite promidžbene sadržaje, u potpunosti je odgovorno za njihov odgovarajući sadržaj, ažuriranje i upotrebu u skladu s utvrđenim ciljanim tržištem, a posebno u skladu s kategorizacijom utvrđenih klijenata.

4.a Ako koristi usluge financijskog influencera, investicijsko društvo:

- (a) sklapa pisani sporazum s financijskim influencerom kojim se utvrđuju priroda i opseg djelatnosti koju treba obavljati u ime društva;*
 - (b) na zahtjev nadležnom tijelu dostavlja identitet i podatke za kontakt svih financijskih influencera na čije se usluge oslanja;*
 - (c) redovito provjerava je li aktivnost financijskog influencera na čije se usluge oslanja u skladu sa stavcima od 1. do 4.*
5. Države članice osiguravaju da investicijska društva svojem upravljačkom tijelu podnose godišnja izvješća o upotrebi promidžbenih sadržaja i strategija usmjerenih na marketinške prakse, o usklađenosti s relevantnim obvezama u pogledu promidžbenih sadržaja i praksi u skladu s ovom Direktivom te o svim otkrivenim nepravilnostima i predloženim rješenjima.
6. Države članice osiguravaju da nacionalna nadležna tijela mogu poduzeti pravodobne i učinkovite mjere u vezi sa svim promidžbenim sadržajima **koji se šire na njihovu državnom području** ili marketinškim praksama **koje se odvijaju na njihovu državnom području**, a nisu u skladu sa zahtjevima utvrđenima u stavcima od 1. do 3.
7. Evidencija koju investicijsko društvo treba voditi u skladu s člankom 16. stavkom 6. uključuje sve promidžbene sadržaje koje malim ulagateljima ili potencijalnim malim ulagateljima pruža ili stavlja na raspolaganje investicijsko društvo ili bilo koja treća strana kojoj investicijsko društvo isplaćuje novčanu ili nenovčanu naknadu.

Takva se evidencija čuva najmanje tijekom trajanja odnosa između posrednika u osiguranju ili društva za osiguranje i potrošača. Investicijsko društvo mora moći pristupiti toj evidenciji na zahtjev nadležnog tijela.

Evidencija iz prvog podstavka sadržava sve od sljedećeg:

- (a) sadržaj promidžbenih sadržaja;
- (b) pojedinosti o mediju korištenom za promidžbene sadržaje;
- (c) datum i trajanje promidžbenih sadržaja, uključujući relevantna vremena početka i završetka;
- (d) ciljane segmente malih ulagatelja ili odrednice profiliranja;
- (e) države članice u kojima su dostupni ti promidžbeni sadržaji;

(f) identitet trećih strana uključenih u širenje promidžbenih sadržaja.

Evidencija o identitetu iz točke (f) sadržava pravne nazive, registrirane adrese, podatke za kontakt i, prema potrebi, imena kojima se predmetne fizičke ili pravne osobe koriste na društvenim medijima.

8. Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranog akta u skladu s člankom 89. radi dopune ove Uredbe utvrđivanjem:

- (a) bitnih značajki financijskih instrumenata ili investicijskih i pomoćnih usluga koje treba objaviti u promidžbenim sadržajima usmjerenima na male ulagatelje ili potencijalne male ulagatelje te svih drugih relevantnih kriterija kako bi se osiguralo da se te bitne značajke navedu na uočljiv način i da su lako dostupne prosječnom malom ulagatelju, bez obzira na sredstva komunikacije;
- (b) uvjeta koje trebaju ispunjavati promidžbeni sadržaji i marketinške prakse kako bi bili poštteni, jasni, nedvosmisleni, uravnoteženo prikazivali koristi, *troškove* i rizike te u smislu sadržaja i distribucijskih kanala bili primjereni za ciljanu publiku ili, ako je primjenjivo, ciljano tržište.

Članak 24.d

Profesionalni zahtjevi

1. Države članice zahtijevaju da investicijska društva osiguraju i na zahtjev nadležnim tijelima dokažu da fizičke osobe koje u njihovo ime klijentima pružaju usluge investicijskog savjetovanja ili informacije o financijskim instrumentima, investicijskim uslugama ili pomoćnim uslugama posjeduju potrebno znanje i sposobnost za ispunjavanje svojih obveza iz članaka 24., 24.a, 24.b, 24.c i 25. te da se radi održavanja tog znanja i stručnosti redovito stručno usavršavaju i osposobljavaju, među ostalim ciljano kad društvo nudi nove financijske instrumente i investicijske usluge. Države članice uspostavljaju i objavljuju kriterije za učinkovitu procjenu takvog znanja i stručnosti.

2. Za potrebe stavka 1. države članice zahtijevaju da investicijska društva osiguraju i na zahtjev nadležnim tijelima dokažu da fizičke osobe koje u njihovo ime klijentima pružaju investicijsko savjetovanje posjeduju i održavaju barem znanje i kompetencije utvrđene u Prilogu V. te da godišnje pohađaju barem 15 sati stručnog osposobljavanja i usavršavanja *tijekom radnog vremena. Države članice uspostavljaju i objavljuju mehanizme za učinkovitu kontrolu i*

procjenu znanja i stručnosti fizičkih osoba koje klijentima pružaju investicijsko savjetovanje u ime investicijskih društava. Tim se mehanizmima posebno utvrđuje u kojim se slučajevima od tih osoba na temelju procjene znanja i stručnosti zahtijevaju dodatni sati stručnog osposobljavanja i usavršavanja koji nadilaze najmanje 15 sati godišnje. Nacionalna nadležna tijela dodjeljuju odgovarajući broj sati stručnog osposobljavanja uz minimalno potrebno znanje o održivim ulaganjima kojima se doprinosi okolišnom ili socijalnom cilju, uključujući način razmatranja i uključivanja čimbenika održivosti i preferencija klijenata u pogledu održivosti u savjetodavne postupke. Države članice mogu predvidjeti da se trajno strukovno osposobljavanje stečeno i potrebno kao dio druge stručne kvalifikacije može smatrati valjanim. Države članice mogu zahtijevati da se usklađenost s kriterijima utvrđenima u Prilogu V., kao i godišnji uspješan završetak trajnog stručnog osposobljavanja i usavršavanja, dokazuje potvrdom ili drugim dokumentom koji priznaje Unija ili država članica.

Komisija je ovlaštena izmijeniti ovu Direktivu donošenjem delegiranog akta u skladu s člankom 89. kako bi se, prema potrebi, preispitali zahtjevi iz Priloga V.”;

14. članak 25. mijenja se kako slijedi:

(a) stavci 1., 2. i 3. zamjenjuju se sljedećim:

„1. Investicijsko društvo primjerenost ili prikladnost relevantnih financijskih instrumenata ili investicijskih usluga ili transakcija koje se preporučuju njegovu klijentu ili potencijalnom klijentu ili koje taj klijent zahtijeva procjenjuje pravodobno prije i. pružanja investicijskog savjetovanja ili upravljanja portfeljem ili ii. izvršavanja ili zaprimanja i prijenosa naloga. Svaka od tih procjena određuje se na temelju informacija o klijentu ili potencijalnom klijentu koje je investicijsko društvo dobilo u skladu sa zahtjevima navedenima u nastavku.

Investicijsko društvo osigurava da se svrha procjene primjerenosti ili prikladnosti klijentu ili potencijalnom klijentu objasni prije nego što se od njega zatraže bilo kakve informacije. Klijenti i potencijalni klijenti upozoravaju se na sljedeće posljedice:

(a) pružanje netočnih ili nepotpunih informacija negativno utječe na kvalitetu procjene koju provodi investicijsko društvo;

- (b) nedostatak podataka sprečava društvo da utvrdi je li predviđena usluga ili financijski instrument prikladan ili primjeren za klijenta te da nastavi s preporukom ili izvršenjem naloga klijenta. Takvo se objašnjenje daje u standardiziranom obliku.

Investicijsko društvo malom ulagatelju na njegov zahtjev dostavlja izvješće o informacijama prikupljenima za potrebe procjene primjerenosti ili prikladnosti. Takvo se izvješće daje u standardiziranom obliku.

ESMA izrađuje nacrt regulatornih tehničkih standarda radi utvrđivanja objašnjenja i upozorenja iz stavka 1. drugog podstavka te formata i sadržaja izvješća iz stavka 1. trećeg podstavka.

ESMA dostavlja Komisiji navedeni nacrt regulatornih tehničkih standarda do [Ured za publikacije: unijeti datum: 18 mjeseci nakon datuma stupanja na snagu].

Komisiji se delegira ovlast za donošenje regulatornih tehničkih standarda iz četvrtog podstavka ovog stavka u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

2. Podložno drugom podstavku, pri pružanju usluga investicijskog savjetovanja ili upravljanja portfeljem investicijsko društvo prikuplja potrebne informacije o znanju i iskustvu klijenta ili potencijalnog klijenta u području investicija o određenim vrstama proizvoda ili usluga *i* o njegovu financijskom stanju, uključujući:

- *u mjeri u kojoj ih je klijent objavio na zahtjev društva*, sastav postojećih portfelja,
- njegovu sposobnost da snosi potpune ili djelomične gubitke,
- investicijske potrebe i ciljeve, uključujući, ako postoje, preferencije o održivosti, i
- toleranciju rizika kako bi klijentu ili potencijalnom klijentu moglo preporučiti investicijske usluge ili financijske instrumente koji su za njega prikladni te su posebno u skladu s njegovom tolerancijom rizika, sposobnošću podnošenja gubitaka, *njegovim preferencijama o održivosti* i potrebom za diversifikacijom portfelja.

Investicijska društva obavješćuju klijente da postoje različite vrste investicijskog

savjetovanja. Na temelju toga klijenti mogu odlučiti koju vrstu savjeta žele primiti.

Države članice osiguravaju da, ako investicijsko društvo pruža investicijsko savjetovanje pri kojem preporučuje paket usluga ili proizvoda objedinjenih u skladu s člankom 24. stavkom 11., cjelokupni objedinjeni paket bude primjeren za klijenta.

Pri pružanju investicijskog savjetovanja ili upravljanja portfeljem koje uključuje zamjenu financijskih instrumenata investicijska društva pribavljaju potrebne informacije o klijentovu ulaganju i analiziraju troškove i koristi zamjene financijskih instrumenata. Pri pružanju investicijskog savjetovanja investicijska društva obavješćuju klijenta o tome jesu li koristi zamjene financijskih instrumenata veće od troškova povezanih s tom zamjenom.

3. Države članice osiguravaju da investicijska društva, kad pružaju investicijske usluge različite od onih iz stavka 2., od **malog ulagatelja** ili potencijalnog **malog ulagatelja** zatraže informacije o njegovu znanju i iskustvu u području investicija relevantnom za određenu vrstu ponuđenih ili zatraženih proizvoda ili usluga kako bi mogla procijeniti jesu li investicijske usluge ili financijski instrumenti primjereni za klijenta.

Ako je objedinjavanje usluga ili proizvoda predviđeno u skladu s člankom 24. stavkom 11., pri procjeni bi trebalo razmotriti je li cjelokupni objedinjeni paket prikladan.

Ako na osnovi podataka koje je dobilo na temelju prvog podstavka smatra da proizvod ili usluga nisu primjereni za klijenta ili potencijalnog klijenta, investicijsko društvo o tome upozorava klijenta ili potencijalnog klijenta. **Kad se usluga pruža malom ulagatelju, to** se upozorenje dostavlja u standardiziranom formatu i evidentira.

Investicijsko društvo ne nastavlja s transakcijom koja podliježe upozorenju da proizvod usluge nije primjeren, osim ako klijent to zatraži unatoč takvom upozorenju. I zahtjev klijenta i prihvaćanje društva evidentiraju se.

ESMA izrađuje nacrt regulatornih tehničkih standarda radi utvrđivanja oblika i sadržaja upozorenja **malim ulagateljima** iz podstavka 3.

ESMA dostavlja Komisiji navedeni nacrt regulatornih tehničkih standarda do [Ured za publikacije: unijeti datum: 18 mjeseci nakon datuma stupanja na snagu].

Komisiji se delegira ovlast za donošenje tih regulatornih tehničkih standarda u skladu s člankom 10. Uredbe (EU) br. 1095/2010.”;

(b) u stavku 4. dodaju se sljedeći podstavci:

„ESMA izrađuje nacrt regulatornih tehničkih standarda radi utvrđivanja oblika i sadržaja upozorenja *malim ulagateljima* iz prvog podstavka točke (c).

ESMA dostavlja Komisiji navedeni nacrt regulatornih tehničkih standarda do [Ured za publikacije: unijeti datum: 18 mjeseci nakon datuma stupanja na snagu].

Komisiji se delegira ovlast za donošenje tih regulatornih tehničkih standarda kako je prethodno navedeno u skladu s člankom 10. Uredbe (EU) br. 1095/2010.”;

(c) u stavku 6. drugom podstavku dodaje se sljedeća rečenica:

„Takva se izjava daje dovoljno unaprijed prije zaključivanja transakcije, osim ako je određeno drukčije, kako bi klijent imao dovoljno vremena za njezinu provjeru i, prema potrebi, od investicijskog društva mogao dobiti dodatne informacije ili pojašnjenja.”;

(d) stavak 8. zamjenjuje se sljedećim:

„8. Komisija je ovlaštena ovu Direktivu dopuniti donošenjem delegiranih akata u skladu s člankom 89. kako bi se osiguralo da investicijska društva pri pružanju investicijskih ili pomoćnih usluga svojim klijentima poštuju načela utvrđena u stavcima od 1. do 6. ovog članka, uključujući informacije koje se dobivaju pri procjeni primjerenosti ili prikladnosti usluga i financijskih instrumenata za svoje klijente, kriterije za procjenu nekompleksnih financijskih instrumenata za potrebe stavka 4. točke (a) podtočke vi., sadržaj i format evidencija te ugovora o pružanju usluga klijentima te periodičnih izvješća klijentima o pruženim uslugama. U tim delegiranim aktima u obzir se uzima sljedeće:

- (a) priroda ponuđenih ili pruženih usluga klijentima ili potencijalnim klijentima, imajući u vidu vrstu, predmet, veličinu, troškove, rizike, složenost, cijenu i učestalost transakcija;
- (b) priroda i opseg ponuđenih ili razmatranih proizvoda, uključujući različite vrste financijskih instrumenata;

(c) je li klijent ili potencijalni klijent mali ulagatelj ili profesionalni ulagatelj ili je, u slučaju stavka 6., razvrstan kao kvalificirani nalogodavatelj;

(ca) kriteriji za procjenu usklađenosti financijskih proizvoda s klijentovim preferencijama o održivosti i utvrđivanje postupaka za prilagodbu ponude portfelja ili investicijskog proizvoda kako bi se zadovoljile klijentove preferencije o održivosti.”;

14.a u članku 29.a umeće se sljedeći stavak:

„2.a Investicijska društva koja pružaju investicijske usluge profesionalnim ulagateljima imaju pravo s takvim klijentima dogovoriti ograničenu primjenu detaljnih zahtjeva utvrđenih člancima 24. i 24.b. Investicijskim društvima nije dopušteno dogovaranje takvih ograničenja ako pružaju usluge investicijskog savjetovanja ili upravljanja portfeljem ili ako je, bez obzira na pruženu investicijsku uslugu, u predmetni financijski instrumenti ugrađena izvedenica.”;

15. članak 30. mijenja se kako slijedi:

(a) u stavku 1. prvi podstavak zamjenjuje se sljedećim:

„Države članice osiguravaju da investicijska društva koja imaju odobrenje za izvršavanje naloga za račun klijenata i/ili za trgovanje za vlastiti račun i/ili za zaprimanje i prijenos naloga, imaju mogućnost uspostave ili sklapanja transakcija s kvalificiranim nalogodavateljima bez obveze poštovanja članka 16. stavka 3.a, članka 24.■, članka 24.b, 24.c, 25. i 27. te članka 28. stavka 1. u odnosu na te transakcije ili pomoćne usluge izravno povezane s tim transakcijama.”;

(b) u stavku 2. drugi podstavak zamjenjuje se sljedećim:

„Činjenica da je jedan subjekt klasificiran kao kvalificirani nalogodavatelj prema prvom podstavku ne dovodi u pitanje pravo takvih subjekata da paušalno ili za svaku transakciju posebno zatraže da se prema njima postupa kao prema klijentima čije poslovanje s investicijskim društvom podliježe člancima 24., 24.a, 24.b, 24.c, 25., 27. i 28.”;

16. umeće se sljedeći članak 35.a:

„Članak 35.a

Izvješćivanje o prekograničnim aktivnostima

1. Države članice zahtijevaju da investicijska društva i kreditne institucije koje pružaju investicijske usluge ili aktivnosti, kad pružaju **prekogranične usluge na temelju slobode pružanja usluga ili slobode poslovnog nastana** za više od 50 klijenata na prekograničnoj osnovi, nadležnom tijelu svoje matične države članice jednom godišnje dostave sljedeće informacije:
 - (a) popis država članica domaćina u kojima investicijsko društvo posluje na temelju slobode pružanja usluga i aktivnosti nakon obavijesti u skladu s člankom 34. stavkom 2.;
 - (b) vrstu, opseg i raspon usluga koje se pružaju i aktivnosti koje se obavljaju u svakoj državi članici na temelju slobode pružanja investicijskih usluga i aktivnosti te pomoćnih usluga;
 - (c) za svaku državu članicu, ukupan broj i kategorije klijenata koji odgovaraju uslugama i aktivnostima iz točke (b) i koji su pruženi tijekom relevantnog razdoblja koje završava 31. prosinca te raščlambu na profesionalne i neprofesionalne ulagatelje;
 - (d) broj pritužbi iz članka 75. primljenih od klijenata i zainteresiranih strana u svakoj državi članici;
 - (e) vrstu promidžbenih sadržaja koji se koriste u državama članicama.

Nadležna tijela dostavljaju ESMA-i sve informacije prikupljene od investicijskih društava.

2. ESMA uspostavlja elektroničku bazu podataka koja sadržava informacije prikupljene u skladu sa stavkom 1. i koja je dostupna svim nadležnim tijelima.
3. ESMA izrađuje nacrt regulatornih tehničkih standarda o pojedinostima informacija iz stavka 1. koje investicijska društva dostavljaju nadležnim tijelima.

ESMA dostavlja Komisiji navedeni nacrt regulatornih tehničkih standarda do [Ured za publikacije: unijeti datum: 18 mjeseci nakon datuma stupanja na snagu].

Komisiji se delegira ovlast za donošenje regulatornih tehničkih standarda u skladu s člankom 10. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

4. ESMA izrađuje nacrt provedbenih tehničkih standarda kojima se određuju standardi i formati podataka, metode i načini prijenosa, učestalost i datum početka dostavljanja informacija.

ESMA taj nacrt provedbenih tehničkih standarda dostavlja Komisiji do [Ured za publikacije: unijeti datum 18 mjeseci nakon stupanja na snagu].

Komisiji se dodjeljuje ovlast za donošenje provedbenih tehničkih standarda u skladu s člankom 15. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

5. Na temelju informacija priopćenih na temelju stavka 2. ESMA objavljuje godišnje izvješće koje sadržava anonimizirane i objedinjene statističke podatke o pruženim investicijskim uslugama i aktivnostima koje se obavljaju u Uniji na temelju slobode pružanja investicijskih usluga i aktivnosti, kao i analizu trendova.”;

17. članak 69. stavak 2. mijenja se kako slijedi:

(–a) umeće se sljedeća točka:

„(ba) redovito provjeravanje usklađenosti kvalitativnih i kvantitativnih značajki financijskog instrumenta na tržištu s relevantnim referentnim vrijednostima i, prema potrebi, poduzimanje korektivnih mjera u skladu s člankom 69.a;”;

(a) umeće se sljedeća točka (ca):

„(ca) provođenje aktivnosti tajne kupnje;”;

(b) umeće se sljedeća točka (ka):

„(ka) suspenzija ili zabrana, na najviše godinu dana, promidžbenih sadržaja ili praksi koje primjenjuje investicijsko društvo u svojoj državi članici ako postoje opravdani razlozi za sumnju da je prekršena ova Direktiva ili Uredba (EU) br. 600/2014.;”;

(c) umeću se sljedeće točke (v) i (w):

„(v) poduzimanje svih potrebnih mjera, među ostalim zahtjevom trećoj strani ili javnom tijelu da provede takve mjere, na privremenoj ili trajnoj osnovi, kako bi se:

i. uklonio sadržaj ili ograničio pristup internetskom sučelju ili naložilo da se klijentima pri pristupu internetskom sučelju prikaže izričito upozorenje;

ii. pružatelju usluga smještaja na poslužitelju naložilo da ukloni, onemogući ili ograniči pristup internetskom sučelju;

iii. registratorima za domene ili voditeljima registara za domene naložilo da izbrišu potpuno kvalificirani naziv domene i omoguće *dotičnom* nadležnom tijelu da je

registrira;

(w) investicijskim društvima uvela obveza upotrebe upozorenja o rizicima u informativnim materijalima, uključujući promidžbene sadržaje *koji se pružaju ili stavljaju na raspolaganje malim ulagateljima ili potencijalnim malim ulagateljima*, koji se odnose na posebno rizične *ili složene* financijske instrumente ako bi ti instrumenti mogli predstavljati ozbiljnu prijetnju zaštiti ulagatelja.”;

(wa) upotreba tehnika i alata za ekstrakciju sadržaja s web-stranica (engl. web-scraping), za potrebe praćenja, nadzora, otkrivanja i istrage;”;

(d) dodaju se sljedeći podstavci:

„Kad koristi ovlasti iz točke (ka), nadležno tijelo obavješćuje ESMA-u. Ako se takve prakse ili sadržaji upotrebljavaju u više država članica, ESMA na zahtjev barem jednog nadležnog tijela koordinira mjere koje poduzimaju nadležna tijela u skladu s točkom (ka).

Provedba i izvršavanje ovlasti utvrđenih u ovom stavku moraju biti razmjerni pravu Unije i nacionalnom pravu te usklađeni s pravom Unije i nacionalnim pravom, među ostalim i s primjenjivim postupovnim jamstvima i načelima Povelje Europske unije o temeljnim pravima. Istražne i provedbene mjere donesene u skladu s ovom Direktivom primjerene su prirodi i ukupnoj stvarnoj ili potencijalnoj šteti uzrokovanoj kršenjem.”;

17.a umeće se sljedeći članak:

„Članak 69.a

Referentne vrijednosti kao nadzorni alat

1. U skladu s člankom 16.–a, ESMA na temelju sektorskog testiranja i nakon savjetovanja s EIOPA-om i nacionalnim nadležnim tijelima razvija, prema potrebi, zajedničke europske referentne vrijednosti za skupine usporedivih financijskih instrumenata koji se proizvode i distribuiraju u više država članica. Te su referentne vrijednosti referentne točke za usporedive skupine investicijskih proizvoda, a nacionalna nadležna tijela upotrebljavaju ih za procjenu kvalitativnih i kvantitativnih značajki investicijskih proizvoda koje proizvode ili distribuiraju investicijska društva.

ESMA redovito ažurira te referentne vrijednosti, uzimajući u obzir razvoj tržišta.

U posebnim slučajevima, ako postoje nacionalne posebnosti koje izravno utječu na

ključne značajke proizvoda, kao što su troškovi, svojstva i kvalitativne koristi, one se uzimaju u obzir. U tu svrhu nacionalna nadležna tijela o tome obavješćuju ESMA-u i pružaju smjernice o tome kako takve značajke utječu na referentne vrijednosti, među ostalim navođenjem niza učinaka koji takve značajke proizvoda imaju na usklađenost s referentnim vrijednostima.

Ako se proizvodi i distribuira u samo jednoj državi članici, investicijski proizvod podliježe nacionalnim referentnim vrijednostima koje je razvilo nacionalno nadležno tijelo te države članice. ESMA nakon savjetovanja s EIOPA-om izrađuje nacrt regulatornih tehničkih standarda o razvoju nacionalnih referentnih vrijednosti kako bi se uspostavio usklađen pristup unutar Unije te periodično ažurira te standarde.

ESMA taj nacrt regulatornih tehničkih standarda podnosi Komisiji do [18 mjeseci nakon stupanja na snagu ove Direktive o izmjeni].

Komisiji se delegira ovlast za donošenje regulatornih tehničkih standarda iz četvrtog podstavka u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

2. Referentne vrijednosti iz stavka 1. služe isključivo kao nadzorni alat za nacionalna nadležna tijela kako bi se olakšalo utvrđivanje mogućih netipičnih vrijednosti među investicijskim proizvodima na tržištu na temelju pristupa temeljenog na riziku te kako bi im se omogućilo da prema potrebi provedu daljnje istrage.

U tu svrhu nacionalna nadležna tijela mogu surađivati s privatnim sektorom kako bi lakše provela provjeru tržišta.

Pri izvršavanju te ovlasti nacionalna nadležna tijela redovito provjeravaju investicijske proizvode na tržištu i uspoređuju ih s relevantnim referentnim vrijednostima. Ako utvrde proizvode koji odstupaju od referentne vrijednosti, od investicijskog društva mogu zahtijevati da objasni to odstupanje, a ako smatraju da je to odstupanje propisno opravdano, svoju istragu zaključuju pozitivnom ocjenom.

Međutim, ako smatraju da odstupanje od referentne vrijednosti nije propisno opravdano tim objašnjenjem, od investicijskog društva mogu zahtijevati da ispravi svoj

pristup i ispuni zahtjeve za upravljanje proizvodima iz članka 16.–a kako bi potrošaču pružilo željene kvalitativne i kvantitativne značajke predmetnog investicijskog proizvoda. Ako društvo izvrši takav ispravak, nacionalna nadležna tijela zaključuju istragu pozitivnom ocjenom.

Ako investicijsko društvo ne dostavi objašnjenje ili odstupanje proizvoda od referentne vrijednosti nije propisno opravdano objašnjenjem, a društvo ne uskladi kvalitativne i kvantitativne značajke proizvoda s relevantnom referentnom vrijednošću, nacionalna nadležna tijela mogu zahtijevati da investicijsko društvo, kao krajnju mjeru, prema potrebi ukloni taj proizvod s tržišta.”;

18. u članku 70. stavku 3. točki (a) dodaju se sljedeće podtočke od xxxvii. do xxxxii.:

„xxxvii. članak 16.–a stavci od 1. do 8.;

xxxviii. članak 24. stavci od 5.a do 5.c i stavak 11.a;

xxxix. članak 24.a stavci od 1. do 2. i od 6. do 7.;

xxxx. članak 24.b stavci 1., 3. i 4.;

xxxxi. članak 24.c stavci od 1. do 5. i stavak 7.;

xxxxii. članak 35.a stavak 1.”;

19. članak 73. stavak 1. mijenja se kako slijedi:

(a) prvi podstavak zamjenjuje se sljedećim:

„Države članice osiguravaju da nadležna tijela uspostave učinkovite mehanizme koji omogućuju prijave potencijalnih ili stvarnih kršenja Uredbe br. 600/2014 i nacionalnih odredbi u okviru provedbe ove Direktive nadležnim tijelima, među ostalim o onima koja počine društva koja nisu propisno ovlaštena na temelju ove Direktive.”;

(b) u drugom podstavku točka (a) zamjenjuje se sljedećim:

„(a) posebne postupke za zaprimanje prijava mogućih ili stvarnih kršenja i daljnje postupanje, uključujući uspostavu sigurnih komunikacijskih kanala za takve prijave. Ti postupci uključuju i stvaranje poveznice na naslovnici internetskih stranica svakog nadležnog tijela na jednostavan obrazac za prijavu kojim se svakoj osobi omogućuje da prijavi potencijalne ili stvarne povrede prava Unije ili nacionalnog prava. Države članice od nadležnih tijela

zahtijevaju da bez nepotrebne odgode analiziraju sva izvješća podnesena putem tog obrasca za izvješćivanje;”;

20. članak 86. mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Ako nadležno tijelo države članice domaćina (za potrebe ovog članka „tijelo koje je pokrenulo postupak”) ima opravdane razloge za vjerovanje da investicijsko društvo koje na njezinu području posluje na temelju slobode pružanja usluga krši obveze koje proizlaze iz odredbi donesenih sukladno ovoj Direktivi ili da investicijsko društvo koje ima podružnicu na njezinu području krši obveze koje proizlaze iz odredbi donesenih sukladno ovoj Direktivi, a kojima se ne prenose ovlasti na nadležno tijelo države članice domaćina, o svojim otkrićima obavješćuje nadležno tijelo matične države članice.

Informacije o takvom upućivanju dostavljaju se ESMA-i. ESMA te informacije prosljeđuje nadležnim tijelima svih drugih država članica domaćina u kojima investicijsko društvo pruža investicijske usluge ili posluje.

Nadležno tijelo matične države članice bez nepotrebne odgode, a najkasnije 30 radnih dana nakon što tijelo koje je pokrenulo postupak uputi svoje nalaze, poduzima potrebne mjere ili započinje potreban administrativni postupak radi poduzimanja takvih mjera. Nadležno tijelo matične države članice sve potrebne informacije o svim poduzetim mjerama dostavlja tijelu koje je pokrenulo postupak te ESMA-i i nadležnim tijelima svih drugih država članica na čijem državnom području investicijsko društvo posluje.

Ako, unatoč mjerama koje je poduzelo nadležno tijelo matične države članice ili zato što se mjere pokažu nedovoljnima ili nisu poduzete, investicijsko društvo nastavlja raditi na način koji očito šteti interesima ulagatelja države članice domaćina ili urednom funkcioniranju tržišta, primjenjuje se sljedeće:

(a) nakon obavješćivanja nadležnog tijela matične države članice nadležno tijelo države članice domaćina poduzima sve primjerene mjere koje su potrebne za zaštitu ulagatelja i uredno funkcioniranje tržišta, što uključuje mogućnost sprečavanja investicijskih društava koja djeluju na takav štetan način u pokretanju daljnjih transakcija na njihovu području. Komisiju i ESMA-u bez

neopravdane odgode treba obavijestiti o tim mjerama, kao i sva nadležna tijela država članica domaćina u kojima posluje investicijsko društvo koje krši propise; i

(b) nadležno tijelo države članice domaćina može to pitanje uputiti ESMA-i, koja može djelovati u skladu s ovlastima koje su joj dodijeljene u skladu s člankom 19. Uredbe (EU) br. 1095/2010.”;

(b) umeću se sljedeći stavci 1.a i 1.b:

„1.a Ako je tijelo koje je pokrenulo postupak poduzelo mjere predostrožnosti protiv investicijskog društva koje krši propise u skladu sa stavkom 1., nadležno tijelo bilo koje druge države članice domaćina može donijeti vrlo slične ili istovjetne mjere u odnosu na to društvo ako ono uzrokuje zabrinutosti ili povrede koje su vrlo slične ili istovjetne onima navedenima u nalazima tijela koje je pokrenulo postupak i pod uvjetom da to nadležno tijelo također ima opravdane razloge za sumnju da se slična povreda dogodila na njegovu državnom području.

Nadležno tijelo te druge države članice domaćina to može učiniti bez prethodnog upućivanja nalaza nadležnom tijelu države članice domaćina, ali o tome obavješćuje nadležno tijelo matične države članice najmanje pet radnih dana prije nego što poduzme takve mjere predostrožnosti.

O tim se mjerama Komisija, ESMA i sva nadležna tijela država članica domaćina u kojima posluje investicijsko društvo koje krši propise obavješćuju bez nepotrebne odgode.

1.b Ako je u roku od 12 mjeseci jedno ili više nadležnih tijela država članica domaćina poduzelo mjere u skladu sa stavkom 1. četvrtim podstavkom točkom (a) u odnosu na jedno ili više investicijskih društava koja imaju istu matičnu državu članicu ili ako se matična država članica ne slaže s nalazima države članice domaćina, ESMA može uspostaviti platformu za suradnju u skladu s člankom 87.a.”;

21. umeće se sljedeći članak 87.a:

Platforme za suradnju

1. U slučaju opravdanih bojazni o negativnim učincima na ulagatelje ESMA može na vlastitu inicijativu ili na zahtjev jednog ili više nadležnih tijela uspostaviti platformu za suradnju i koordinirati tom platformom radi jačanja razmjene informacija i unapređenja suradnje među relevantnim nadzornim tijelima ako investicijsko društvo provodi ili namjerava provoditi aktivnosti koje se temelje na slobodi pružanja usluga ili slobodi poslovnog nastana i ako su takve aktivnosti relevantne za tržište države članice domaćina. Ako je platforma za suradnju uspostavljena na zahtjev nadležnog tijela, to nadležno tijelo obavješćuje nadležno tijelo matične države članice o svojoj opravdanoj bojazni o negativnim učincima na ulagatelje.
 2. Stavkom 1. ne dovodi se u pitanje pravo relevantnih nadzornih tijela da uspostave platformu za suradnju ako su sva suglasna s njezinom uspostavom.
 3. Uspostavom platforme za suradnju na temelju stavaka 1. i 2. ne dovodi se u pitanje mandat za provođenje nadzora nadzornih tijela matične države članice i države članice domaćina iz ove Direktive.
 4. Ne dovodeći u pitanje članak 35. Uredbe (EU) br. 1095/2010, relevantna nadležna tijela na zahtjev ESMA-e pravodobno dostavljaju sve potrebne informacije.
 5. Ako se najmanje dva nadležna tijela platforme za suradnju ne slažu oko postupka ili sadržaja mjere koju treba poduzeti ili u pogledu toga hoće li djelovati ili ne, ESMA može, na zahtjev bilo kojeg relevantnog nadležnog tijela ili na vlastitu inicijativu, pomoći nadležnim tijelima u postizanju dogovora u skladu s člankom 19. stavkom 1. Uredbe (EU) br. 1095/2010.
 6. Ako unutar platforme dođe do neslaganja i ako postoji ozbiljna bojazan o negativnim učincima na ulagatelje ili sadržaju mjere ili nedjelovanju koje treba poduzeti u vezi s investicijskim društvom, ESMA **može odlučiti pokrenuti i koordinirati zajednički izravni nadzor. ESMA poziva nadležno tijelo matične države članice i druga relevantna nadležna tijela platforme za suradnju da sudjeluju u zajedničkom izravnom nadzoru** .”;
22. umeće se sljedeća glava VI.a:

„GLAVA VI.A

FINANCIJSKO OBRAZOVANJE

Članak 88.a

Financijsko obrazovanje malih ulagatelja i potencijalnih malih ulagatelja

1. Države članice definiraju i provode aktivnosti informiranja i obrazovanja kako bi promicale i poboljšale obrazovanost i znanje potrošača kad se koriste investicijskim uslugama ili pomoćnim uslugama.

Države članice pri osmišljavanju obrazovnih instrumenata za promicanje financijske pismenosti uzimaju u obzir doprinos nacionalnih nadležnih tijela, sveučilišta i relevantnih dionika. Države članice u tom smislu na odgovarajući način razmatraju uvođenje obveznog nastavnog sadržaja u nacionalne školske kurikulume.

Države članice uspostavljaju programe za financiranje organizacija potrošača, neovisnih ulagatelja ili dioničara koje podupiru obrazovanje malih ulagatelja i potencijalnih malih ulagatelja o odgovornim ulaganjima kad se koriste investicijskim uslugama ili pomoćnim uslugama.

1.a Nacionalna nadležna tijela sudjeluju u dijalogu i na vlastitu inicijativu provode istorazinske analize kako bi procijenila primjenjivost najboljih praksi na svoj nacionalni sustav.

1.b Komisija u suradnji s europskim nadzornim tijelima, Europskom investicijskom bankom i Europskom središnjom bankom:

- (a) olakšava suradnju i razmjenu najboljih praksi među državama članicama i dionicima aktivnima u području obrazovanja i financija;*
- (b) utvrđuje jasne ciljeve o financijskoj pismenosti;*
- (c) uspostavlja Platformu za financijsko obrazovanje i pismenost, koja se sastoji od predstavnika:*

– Europske središnje banke,

– Europske investicijske banke,

- europskih nadzornih tijela,*
- svake države članice, u obrazovnom i financijskom sektoru, kako odrede nacionalna nadležna tijela,*
- europskih i nacionalnih udruga potrošača,*
- saveza iz europske financijske industrije.*

Međunarodne organizacije te drugi javni i privatni dionici mogu biti pozvani na ad hoc osnovi.

Platformom predsjedava Komisija. Predstavници se imenuju na dvogodišnji obnovljivi mandat.

Države članice promiču mjere za razvoj vještina povezanih s financijskom pismenošću.

Do ... [Ured za publikacije: unijeti datum = 12 mjeseci nakon stupanja na snagu ove Direktive o izmjeni] i svake tri godine nakon toga države članice izvješćuju Komisiju o provedbi stavka 1. Komisija izdaje smjernice u vezi s opsegom takvih izvješća.

Do [Ured za publikacije: unijeti datum = 12 mjeseci nakon stupanja na snagu ove Direktive o izmjeni] i svakih pet godina nakon toga Komisija podnosi izvješće Europskom parlamentu i Vijeću o provedbi mjera u vezi sa stavkom 1., u kojem se navode najbolje prakse, mogući daljnji koraci te uočeni razvoj i rezultati u razdoblju između izvješća.

1.c Države članice potiče se da:

(a) koordiniraju djelovanje i surađuju u pitanjima povezanima s financijskim obrazovanjem na razini Unije, primjerice primjenom otvorenih metoda koordinacije i zajedničkim razmjenama najboljih praksi među ministrima financija i ministrima obrazovanja Unije, kao i s drugim institucijama Unije;

(b) promiču financijsko obrazovanje i osposobljavanje, među ostalim s pomoću mogućnosti cjeloživotnog učenja na nacionalnoj razini, kao što su javno-privatna partnerstva, te putem programa mentorstva.

Komisija i države članice nastoje ojačati suradnju u području financijskog obrazovanja u okviru europskog prostora obrazovanja, primjerice putem inicijative Akademija za

stručno usavršavanje učitelja u okviru programa Erasmus+. Države članice potiču se da se koriste postojećim alatima i programima financiranja EU-a na razini Unije i na nacionalnoj razini kako bi promicale, poduprle i omogućile financijsko obrazovanje i osposobljavanje te osigurale uzajamno priznavanje diploma u cijeloj Uniji.

Članak 88.b

Financijsko obrazovanje i promidžbeni sadržaji

Materijali za financijsko obrazovanje kojima se nastoji doprinijeti financijskoj pismenosti pojedinaca tako što im se omogućuje stjecanje financijskih kompetencija i kojim se ulaganje u jedan ili više financijskih instrumenata, njihovih kategorija ili posebnih investicijskih usluga ne promiče ili ne potiče izravno ne smatraju se promidžbenim sadržajem za potrebe ove Direktive.”;

23. članak 89. zamjenjuje se sljedećim:

- „1. Ovlast za donošenje delegiranih akata dodjeljuje se Komisiji podložno uvjetima utvrđenima u ovom članku.
2. Ovlast za donošenje delegiranih akata iz članka 2. stavaka 3. i 4., članka 4. stavka 1. točke 2. drugog podstavka, članka 4. stavka 2., članka 13. stavka 1., članka 16. stavka 12., članka 16.–a stavaka 11. i 12., članka 23. stavka 4., članka 24. stavaka 5.c i 13., članka 24.b stavka 2., članka 24.c stavka 8., članka 24.d stavka 2., članka 25. stavka 8., članka 27. stavka 9., članka 28. stavka 3., članka 30. stavka 5., članka 31. stavka 4., članka 32. stavka 4., članka 33. stavka 8., članka 35.a stavaka 3. i 4., članka 52. stavka 4., članka 54. stavka 4., članka 58. stavka 6., članka 64. stavka 7., članka 65. stavka 7. i članka 79. stavka 8. dodjeljuje se Komisiji na neodređeno razdoblje počevši od 2. srpnja 2014.
3. 3. Europski parlament ili Vijeće u svakom trenutku mogu opozvati delegiranje ovlasti iz članka 2. stavka 3., članka 2. stavka 4., članka 4. stavka 1. točke 2. drugog podstavka, članka 4. stavka 2., članka 13. stavka 1., članka 16. stavka 12., članka 16.–a stavaka 11. i 12., članka 23. stavka 4., članka 24. stavaka 5.c i 13., članka 24.b stavka 2., članka 24.c stavka 8., članka 24.d stavka 2., članka 25. stavka 8., članka 27. stavka 9., članka 28. stavka 3., članka 30. stavka 5., članka 31. stavka 4., članka 32. stavka 4., članka 33. stavka 8., članka 35.a stavaka 3. i 4., članka 52. stavka 4., članka 54. stavka 4., članka 58. stavka 6.,

članka 64. stavka 7., članka 65. stavka 7. i članka 79. stavka 8. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlasti koje je u njoj navedeno. Opoziv počinje proizvoditi učinke sljedećeg dana od dana objave spomenute odluke u *Službenom listu Europske unije* ili na kasniji dan naveden u spomenutoj odluci. On ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.

4. Prije donošenja delegiranog akta Komisija se savjetuje sa stručnjacima koje je imenovala svaka država članica u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016.
5. Čim donese delegirani akt, Komisija ga istodobno priopćuje Europskom parlamentu i Vijeću.
6. Delegirani akt donesen na temelju članka 2. stavaka 3. i 4., članka 4. stavka 1. točke 2. drugog podstavka, članka 4. stavka 2., članka 13. stavka 1., članka 16. stavka 12., članka 16.–a stavaka 11. i 12., članka 23. stavka 4., članka 24. stavaka 5.c i 13., članka 24. stavka 13., članka 24.b stavka 2., članka 24.c stavka 8., članka 24.d stavka 2., članka 25. stavka 8., članka 27. stavka 9., članka 28. stavka 3., članka 30. stavka 5., članka 31. stavka 4., članka 32. stavka 4., članka 33. stavka 8., članka 35.a stavaka 3. i 4., članka 52. stavka 4., članka 54. stavka 4., članka 58. stavka 6., članka 64. stavka 7., članka 65. stavka 7. i članka 79. stavka 8. stupa na snagu samo ako ni Europski parlament ni Vijeće u roku od tri mjeseca od priopćenja tog akta Europskom parlamentu i Vijeću na njega ne podnesu prigovor ili ako su prije isteka tog roka i Europski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće podnijeti prigovore. Taj se rok produljuje za tri mjeseca na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća.”;

23.a u članku 90. dodaje se stavak 5.:

„5. Do ... [pet godina nakon stupanja na snagu ove Direktive] Komisija nakon savjetovanja s ESMA-om i nacionalnim nadležnim tijelima priprema izvješće u kojem procjenjuje treba li pružatelje financijskih i nefinancijskih tržišnih podataka uključiti u područje primjene ove Direktive. Komisija uzima u obzir razvoj tržišta i relevantne dokaze koji su joj na raspolaganju. U izvješću se posebno procjenjuje sljedeće:

(a) razvoj broja pružatelja financijskih i nefinancijskih tržišnih podataka i njihovu raznolikost;

- (b) primjerenost zahtjeva za pružatelje financijskih i nefinancijskih tržišnih podataka s poslovnim nastanom izvan Unije da posluju u Uniji;*
- (c) funkcioniranje tržišta pružatelja financijskih i nefinancijskih tržišnih podataka u Uniji, uključujući moguće sukobe interesa, i njegov nadzor koji provodi ESMA.*

Ako Komisija to smatra primjerenim, izvješću prilaže zakonodavni prijedlog izmjene ove Direktive.”;

- 24. Prilog II. mijenja se u skladu s Prilogom I. ovoj Direktivi;
- 25. Dodaje se Prilog V. kako je navedeno u Prilogu II. ovoj Odluci.

Članak 2.

Izmjene Direktive (EU) 2016/97

Direktiva (EU) 2016/97 mijenja se kako slijedi:

-1. U članku 1. stavku 6. prvi i drugi stavak zamjenjuju se sljedećim:

„Ne dovodeći u pitanje unutargrupne odnose u kojima posrednik u osiguranju ili reosiguranju s poslovnim nastanom u trećoj zemlji obavlja djelatnosti distribucije osiguranja ili reosiguranja u ime registriranog posrednika u osiguranju ili reosiguranju u Uniji koji djeluje u njegovo ime ili je s njim usko povezan, države članice od posrednika u osiguranju i reosiguranju registriranih u trećoj zemlji zahtijevaju da osnuju podružnicu na svojem državnom području i podnesu zahtjev za registraciju u skladu s člankom 3. kako bi u relevantnoj državi članici pokrenuli i obavljali djelatnosti distribucije osiguranja ili reosiguranja kako su definirane u članku 2. stavku 1. točkama 1. i 2. Kad je riječ o funkcioniranju odnosa unutar skupine, države članice brinu se da svaki registrirani posrednik u osiguranju ili reosiguranju koji djeluje u ime posrednika u osiguranju ili reosiguranju u trećoj zemlji ili je s njim usko povezan, a koji nadležnom tijelu matične države članice ne može dokazati:

- (a) tijekom postupka registracije u skladu s člankom 3. ili na temelju redovitog preispitivanja valjanosti registracije u skladu s člankom 3. stavkom 4. petim podstavkom, da ima odgovarajuću razinu korporativnog sadržaja u toj državi članici, odnosno da posjeduje odgovarajuće znanje i sposobnost za primjereno obavljanje svojih zadaća i dužnosti u skladu s člankom 3. stavkom 4. četvrtim podstavkom i člankom 10. stavkom 1., ne dopušta se pokretanje i obavljanje djelatnosti distribucije osiguranja kako su definirane u članku 2.*

stavku 1. točki 1. u toj državi članici ili, ako je već registrirano u toj državi članici, brisanje iz registra u skladu s člankom 3. stavkom 4. šestim podstavkom; i

(b) ne dovodeći u pitanje situacije u kojima je nadležnom tijelu matične države članice dokazana odgovarajuća razina korporativnog sadržaja u skladu s podtočkom i., osnivanje podružnice posrednika u osiguranju ili reosiguranju s poslovnim nastanom u trećoj zemlji čija je primarna svrha pružanje djelatnosti distribucije osiguranja ili reosiguranja.”;

1. članak 2. stavak 1. mijenja se kako slijedi:

(a) u točki 4. podtočka (c) zamjenjuje se sljedećim:

„(c) dotični proizvodi osiguranja ne obuhvaćaju životno osiguranje ili rizik od odgovornosti, osim ako ono što obuhvaćaju dopunjuje robu ili uslugu koje posrednik pruža kao svoju glavnu poslovnu djelatnost;”

(b) točka 8. zamjenjuje se sljedećim:

„8. „distributer osiguranja” znači svaki posrednik u osiguranju, sporedni posrednik u osiguranju ili društvo za osiguranje;”

(c) dodaju se sljedeće točke od 19. do 22.:

„19. „elektronički format” znači svaki trajni medij osim papira;

20. „promidžbeni sadržaj” znači svako objavljivanje informacija osim objavljivanja koje se zahtijeva pravom Unije ili nacionalnim pravom ili osim materijala za financijsko obrazovanje iz članka 16.b, kojim se izravno ili neizravno promiču proizvodi osiguranja ili potiču ulaganja u investicijske proizvode osiguranja i:

(a) koje provodi društvo za osiguranje ili posrednik u osiguranju ili treća strana kojoj je društvo za osiguranje ili posrednik u osiguranju isplatio naknadu ili poticaj putem nenovčane naknade;

(b) koje je namijenjeno fizičkim ili pravnim osobama;

(c) koje se provodi u bilo kojem obliku i na bilo koji način;

20.a „financijski influencer” znači fizička ili pravna osoba koja obavlja djelatnost komercijalnog utjecaja mobiliziranjem svoje popularnosti kako bi elektroničkim putem i za bilo koju vrstu naknade kako je definirana u članku 2. točki 5. Delegirane

uredbe (EU) 2017/565 javnosti priopćila sadržaj čiji je cilj izravno ili neizravno promicanje financijskih proizvoda ili ugovora;

21. „promidžbena praksa” znači svaka strategija, upotreba sredstva ili tehnike koju primjenjuje društvo za osiguranje ili posrednik u osiguranju ili treća strana koja od takvog društva za osiguranje ili posrednika u osiguranju prima novčanu ili nenovčanu naknadu radi:
- (a) izravnog ili neizravnog širenja promidžbenih sadržaja;
 - (b) ubrzanja ili poboljšanja dosega i učinkovitosti promidžbenih sadržaja;
 - (c) promicanja društva za osiguranje, posrednika u osiguranju ili proizvoda osiguranja na bilo koji način;
22. „internetsko sučelje” znači svi računalni programi, uključujući internetske stranice, dio internetskih stranica ili aplikaciju, ***uključujući mobilne aplikacije.***”;

2. članak 3. mijenja se kako slijedi:

(–a) u stavku 4. četvrti podstavak zamjenjuje se sljedećim:

„Matične države članice osiguravaju da je upis u registar posrednika u osiguranju i reosiguranju te sporednih posrednika u osiguranju uvjetovan ispunjenjem relevantnih uvjeta utvrđenih u članku 10., uključujući zahtjev da posrednik u osiguranju ili reosiguranju ima odgovarajuću razinu korporativnog sadržaja u odnosu na unutargrupni odnos s podružnicom registriranog posrednika u osiguranju ili reosiguranju u trećoj zemlji u skladu s člankom 1. stavkom 6.”;

(a) u stavku 4. šestom podstavku druga rečenica zamjenjuje se sljedećim:

„Prema potrebi, matična država članica o tom brisanju odmah obavješćuje državu članicu domaćina.”;

(b) u stavku 5. dodaje se sljedeći podstavak:

„Ako je upis u registar odbijen ili je posrednik u osiguranju i reosiguranju ili sporedni posrednik u osiguranju obrisan iz registra, nadležno tijelo o toj odluci dobro obrazloženim dokumentom obavješćuje dotičnog podnositelja zahtjeva ili posrednika u osiguranju i reosiguranju ili sporednog posrednika u osiguranju, a EIOPA-u obavješćuje o razlozima takvog odbijanja upisa u registar ili brisanja iz registra.”;

(c) umeće se sljedeći stavak 5.a:

„5.a EIOPA sastavlja i nadležnim tijelima stavlja na raspolaganje popis svih posrednika u osiguranju ili reosiguranju ili sporednih posrednika u osiguranju čiji je upis u registar odbijen ili koje je nadležno tijelo izbrisalo iz registra.

Popis iz prvog podstavka sadržava, prema potrebi, informacije o uslugama ili djelatnostima za koje je svaki posrednik u osiguranju ili reosiguranju ili sporedni posrednik u osiguranju zatražio upis u registar, kao i razloge za odbijanje upisa ili brisanje iz registra, te se redovito ažurira.”;

(d) u stavku 7. dodaju se sljedeći podstavci:

„Države članice osiguravaju da nadležna tijela poštuju cjelovitost unutarnjeg tržišta pri donošenju odluke o odobravanju ili odbijanju registracije posredniku u osiguranju ili reosiguranju ili sporednom posredniku u osiguranju, koji je pravna osoba.

Ako posrednik u osiguranju ili sporedni posrednik u osiguranju, koji je pravna osoba, ima glavno sjedište u istoj državi članici kao i registrirano sjedište, ali pruža ili obavlja investicijske aktivnosti samo u drugim državama članicama, države članice osiguravaju da taj posrednik u dovoljnoj mjeri razumije rizike i pravne zahtjeve kojima podliježe te da djeluje na način koji je u skladu s pravom Unije i načelima unutarnjeg tržišta, suzdržavajući se od nametanja ograničenja društvima koja pružaju prekogranične usluge u skladu s tim načelima.

Države članice osiguravaju da pri procjeni ispunjavanja zahtjeva iz prvog podstavka nadležno tijelo matične države članice surađuje s nadležnim tijelom države članice domaćina.”;

3. članak 5. mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Nadležno tijelo države članice domaćina koje ima opravdan razlog smatrati da posrednik

u osiguranju ili reosiguranju ili sporedni posrednik u osiguranju koji posluje unutar njezina državnog područja na temelju slobode pružanja usluga krši bilo koju obvezu propisanu ovom Direktivom o tim razmatranjima *bez nepotrebne odgode* obavješćuje nadležno tijelo matične države članice.

Nadležno tijelo države članice domaćina obavješćuje EIOPA-u da je o svojim razmatranjima obavijestilo matičnu državu članicu. EIOPA takve informacije prosljeđuje nadležnim tijelima svih drugih država članica domaćina u kojima posrednik u osiguranju ili reosiguranju ili sporedni posrednik u osiguranju posluje u skladu sa slobodom pružanja usluga.

Nakon što procijeni informacije primljene u skladu s prvim podstavkom, nadležno tijelo matične države članice prema potrebi poduzima odgovarajuće mjere kako bi ispravilo situaciju što prije, a najkasnije 30 radnih dana nakon primitka obavijesti od nadležnog tijela države članice domaćina. Nadležno tijelo matične države članice obavješćuje nadležno tijelo države članice domaćina o svim takvim mjerama koje je poduzelo. Nadležno tijelo matične države članice sve relevantne informacije o poduzetoj mjeri dostavlja nadležnom tijelu države članice domaćina i nadležnim tijelima svih drugih država članica na čijem državnom području posrednik u osiguranju, reosiguranju ili dodatnom osiguranju posluje u skladu sa slobodom pružanja usluga.

Ako se, unatoč mjerama koje je poduzelo nadležno tijelo matične države članice ili zbog toga što se te mjere pokažu nedovoljnima ili manjkavima, posrednik u osiguranju ili reosiguranju ili sporedni posrednik u osiguranju nastavi ponašati tako da očito nanosi veliku štetu interesima potrošača države članice domaćina ili urednom funkcioniranju tržišta osiguranja i reosiguranja, nadležno tijelo države članice domaćina može, nakon što je obavijestilo nadležno tijelo matične države članice, poduzeti odgovarajuće mjere kako bi spriječilo daljnje nepravilnosti, uključujući, samo ako je to nužno, sprečavanje posrednika da nastavi sklapati nove poslove na njezinu državnom području.”;

(b) stavak 3. zamjenjuje se sljedećim:

„Nadležna tijela države članice domaćina obavješćuju dotičnog posrednika u osiguranju ili reosiguranju ili sporednog posrednika u osiguranju o svakoj mjeri donesenoj u skladu sa stavcima 1. i 2. u dobro obrazloženom dokumentu te o tim mjerama bez nepotrebne odgode obavješćuju nadležno tijelo matične države članice. Nadležno tijelo države članice domaćina o tim mjerama obavješćuje i Komisiju, EIOPA-u i nadležna tijela država članica domaćina u

kojima posrednik u osiguranju ili reosiguranju ili sporedni posrednik u osiguranju posluje u skladu sa slobodom pružanja usluga.”;

(c) dodaje se sljedeći stavak 4.:

„4. Ako su u roku od 12 mjeseci najmanje dva nadležna tijela država članica domaćina poduzela mjere u skladu sa stavkom 1. u odnosu na jednog ili više posrednika u osiguranju ili reosiguranju ili sporednog posrednika u osiguranju koji imaju istu matičnu državu članicu, ili ako se matična država članica ne slaže s nalazima države članice domaćina, EIOPA može uspostaviti platformu za suradnju u skladu s člankom 12.b.”;

4. umeće se sljedeći članak 9.a:

„Članak 9.a

Izješćivanje o prekograničnim aktivnostima

1. Države članice zahtijevaju da distributeri osiguranja nadležnom tijelu svoje matične države članice u kojoj se bave ***prekograničnim aktivnostima na temelju slobode pružanja usluga ili slobode poslovnog nastana*** za više od 50 klijenata na prekograničnoj osnovi godišnje dostave sljedeće informacije:
 - (a) popis država članica domaćina u kojima distributer osiguranja posluje u skladu sa slobodom pružanja usluga ili slobodom poslovnog nastana;
 - (b) opseg i raspon aktivnosti distribucije osiguranja koje provode u svakoj državi članici ;
 - (c) vrsta proizvoda osiguranja koje distribuiraju u svakoj državi članici ;
 - (d) za svaku državu članicu , ukupan broj klijenata u relevantnom razdoblju koje završava 31. prosinca;
 - (e) broj pritužbi primljenih od klijenata i zainteresiranih strana u svakoj državi članici .Nadležna tijela EIOPA-i dostavljaju sve informacije o kojima su izvijestili distributeri osiguranja u skladu s prvim podstavkom.
2. EIOPA uspostavlja elektroničku bazu podataka koja sadržava informacije dostavljene u skladu sa stavkom 1. drugim podstavkom. Ta je baza podataka dostupna svim nadležnim tijelima.

3. EIOPA izrađuje nacrt regulatornih tehničkih standarda o pojedinostima informacija iz stavka 1.

EIOPA dostavlja Komisiji navedeni nacrt regulatornih tehničkih standarda do [Ured za publikacije: unijeti datum 18 mjeseci nakon datuma stupanja na snagu ove Direktive].

Komisiji se delegira ovlast donošenja regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člankom 10. Uredbe (EU) br. 1094/2010.

4. EIOPA izrađuje nacrt provedbenih tehničkih standarda kojima se određuju standardi i formati podataka, metode i načini prijenosa, učestalost i datum početka dostavljanja informacija u skladu sa stavkom 1.

EIOPA dostavlja Komisiji navedeni nacrt provedbenih tehničkih standarda do [Ured za publikacije: unijeti datum 18 mjeseci nakon datuma stupanja na snagu ove Direktive].

Komisiji se dodjeljuje ovlast za donošenje provedbenih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člankom 15. Uredbe (EU) br. 1094/2010.

5. Na temelju informacija priopćenih na temelju stavka 2. EIOPA objavljuje godišnje izvješće koje sadržava anonimizirane i objedinjene statističke podatke o uslugama distribucije osiguranja koje su pružene u Uniji na temelju slobode pružanja investicijskih usluga i aktivnosti, kao i analizu trendova.”;

5. članak 10. mijenja se kako slijedi:

- (a) stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Matične države članice osiguravaju da distributeri osiguranja i reosiguranja i zaposlenici društava za osiguranje i reosiguranje koji obavljaju djelatnosti distribucije osiguranja i reosiguranja posjeduju potrebno znanje i stručnost kako bi primjereno izvršili svoje zadaće i obavili svoje dužnosti.

U kontekstu unutargrupnog odnosa s podružnicom registriranog posrednika u osiguranju ili reosiguranju u trećoj zemlji nadležno tijelo matične države članice procjenjuje ima li registrirani posrednik u osiguranju ili reosiguranju odgovarajuću razinu korporativnog sadržaja u matičnoj državi članici u skladu s člankom 1. stavkom 6. tako što razmatra ima li taj posrednik, uključujući njegove zaposlenike ako je posrednik pravna osoba,

odgovarajuće znanje i sposobnost za obavljanje svojih zadaća i dužnosti na odgovarajući način.”;

(b) stavak 2. mijenja se kako slijedi:

i. prvi, drugi i treći podstavak zamjenjuju se sljedećim:

„Matične države članice osiguravaju da posrednici u osiguranju i reosiguranju, zaposlenici društava za osiguranje i reosiguranje i zaposlenici posrednika u osiguranju i reosiguranju održavaju i obnavljaju svoje znanje i stručnost u okviru redovitog stručnog usavršavanja i osposobljavanja, uključujući posebno osposobljavanje kad društva za osiguranje i reosiguranje ili posrednici u osiguranju i reosiguranju nude nove proizvode ili usluge osiguranja.

Za potrebe prvog podstavka matične države članice uspostavljaju i objavljuju mehanizme kako bi mogle učinkovito provjeravati i ocjenjivati znanje i stručnost posrednika u osiguranju i reosiguranju te zaposlenika društava za osiguranje i reosiguranje i zaposlenika posrednika u osiguranju i reosiguranju, kako je utvrđeno u Prilogu I., koje se temelji na najmanje 15 sati stručnog osposobljavanja i usavršavanja godišnje ***tijekom radnog vremena***, uzimajući u obzir svojstva proizvoda koji se prodaju, vrstu distributera, ulogu koju imaju i aktivnosti koje obavljaju u okviru djelatnosti distributera osiguranja i reosiguranja. ***Tim se mehanizmima posebno utvrđuje u kojim se slučajevima od zaposlenika ili posrednika na temelju procjene znanja i stručnosti zahtijevaju dodatni sati stručnog osposobljavanja i usavršavanja koji nadilaze najmanje 15 sati godišnje.*** ***Nacionalna nadležna tijela dodjeljuju odgovarajući broj sati stručnog osposobljavanja za zaposlenike društava za osiguranje i reosiguranje i posrednika u osiguranju i reosiguranju koji pružaju savjete o investicijskim proizvodima osiguranja uz minimalno potrebno znanje o održivim ulaganjima kojima se doprinosi okolišnom ili socijalnom cilju, uključujući način razmatranja i uključivanja čimbenika održivosti i preferencija klijenata u pogledu održivosti u savjetodavne postupke.***

Za male posrednike koji distribuiraju financijske instrumente i investicijske proizvode osiguranja države članice mogu predvidjeti posebne zahtjeve u pogledu broja sati stručnog osposobljavanja.

Matične države članice zahtijevaju da se uspješno ispunjenje kriterija iz Priloga I. te godišnji uspješan završetak trajnog stručnog osposobljavanja i usavršavanja dokažu potvrdom *ili drugim dokumentom koji priznaje Unija ili država članica.*”;

ii. dodaje se sljedeći podstavak:

„Komisija je ovlaštena izmijeniti ovu Direktivu donošenjem delegiranih akata u skladu s člankom 38. kako bi se, prema potrebi, preispitali zahtjevi iz Priloga I.”;

(c) stavak 4. zamjenjuje se sljedećim:

„4. Posrednici u osiguranju i reosiguranju imaju osiguranje od profesionalne odgovornosti koje vrijedi na čitavom području Unije ili odgovarajuće jamstvo koje pokriva odgovornost za profesionalni nemar u iznosu od najmanje **1 564 610** EUR po svakom odštetnom zahtjevu i ukupno **2 315 610** EUR za sve odštetne zahtjeve u jednoj godini, osim ako je društvo za osiguranje, društvo za reosiguranje ili neko drugo društvo u čije ime djeluje posrednik u osiguranju ili reosiguranju, ili za koje je posrednik u osiguranju ili reosiguranju ovlašten djelovati, već dalo takvo osiguranje ili odgovarajuće jamstvo ili ako takvo društvo preuzima punu odgovornost za djelovanje posrednika.”;

(d) u stavku 6. točka (b) zamjenjuje se sljedećim:

„(b) uvjet da posrednik mora imati financijsku sposobnost u iznosu koji u svakom trenutku čini 4 % iznosa godišnje primljenih premija, a minimalno 18 750 EUR;”;

6. u članku 12. stavku 3. dodaju se sljedeći podstavci:

„Ovlasti iz prvog podstavka prve rečenice uključuju ovlast:

(a) pristupiti svakom dokumentu ili drugim podacima u bilo kojem obliku koji nadležno tijelo smatra potencijalno relevantnim i potrebnim za obavljanje svojih dužnosti te dobiti ili uzeti primjerak tog dokumenta ili tih podataka;

(b) tražiti ili zahtijevati dostavu informacija od bilo koje osobe i, ako je potrebno, pozvati i ispitati osobe radi dobivanja informacija;

(ba) provoditi redovite provjere uskladenosti kvalitativnih i kvantitativnih značajki investicijskih proizvoda osiguranja na tržištu s relevantnim referentnim

vrijednostima i, prema potrebi, poduzimanje korektivnih mjera u skladu s člankom 12.a ove Direktive;

- (c) provoditi inspekcije ili istrage na licu mjesta;
- (d) provoditi aktivnosti tajne kupnje;
- (e) zatražiti zamrzavanje ili oduzimanje imovine;
- (f) zatražiti privremenu zabranu obavljanja poslovne djelatnosti;
- (g) zatražiti informacije od revizora društava za osiguranje ili posrednika u osiguranju;
- (h) uputiti predmet u postupak kaznenog progona;
- (i) omogućiti revizorima ili stručnim osobama da izvršavaju nadzor ili istrage;
- (j) uvesti suspenzije ili zabrane, na najviše godinu dana, promidžbenih sadržaja ili praksi koje se upotrebljavaju u njihovoj državi članici ako postoje opravdani razlozi za sumnju da je prekršena ova Direktiva;
- (k) zahtijevati privremeni ili trajni prestanak postupanja ili ponašanja koje nadležno tijelo smatra protivnim odredbama donesenima u provedbi ove Direktive te spriječiti ponavljanje takvog postupanja ili ponašanja;
- (l) donijeti sve druge mjere kako bi se osiguralo da društva za osiguranje i posrednici u osiguranju i dalje ispunjavaju pravne zahtjeve;
- (m) obustaviti ili zabraniti distribuciju investicijskog proizvoda osiguranja;
- (n) obustaviti distribuciju investicijskog proizvoda osiguranja ako društvo za osiguranje ili distributer osiguranja nije ispunio zahtjeve iz članka 25.;
- (o) zahtijevati razrješenje s dužnosti fizičke osobe iz upravnog odbora društva za osiguranje ili distributera osiguranja;
- (p) poduzimati sve potrebne mjere, među ostalim zahtjevom trećoj strani ili javnom tijelu da provede takve mjere, na privremenoj ili trajnoj osnovi, kako bi se:
 - i. uklonio sadržaj ili ograničio pristup internetskom sučelju ili naložilo da se potrošačima pri pristupu internetskom sučelju prikaže izričito upozorenje;
 - ii. pružatelju usluga smještaja na poslužitelju naložilo da ukloni, onemogućiti ili

ograniči pristup internetskom sučelju;

iii. registrima za domene ili voditeljima registara za domene naložilo da izbrišu potpuno kvalificirani naziv domene i omoguće dotičnom nadležnom tijelu da je registrira;

(q) uvele obveze upotrebe upozorenja o rizicima investicijskih proizvoda osiguranja *i, prema potrebi, temeljnih opcija ulaganja* u informativnim materijalima, uključujući promidžbene sadržaje, koji se odnose na posebno rizične investicijske proizvode osiguranja i, ako je primjenjivo, *temeljne opcije ulaganja*, ako bi ti proizvodi i *temeljne opcije ulaganja* mogli predstavljati ozbiljnu prijetnju zaštiti ulagatelja.

(qa) upotreba tehnika i alata za ekstrakciju sadržaja s web-stranica (engl. web-scraping), za potrebe praćenja, nadzora, otkrivanja i istrage.

Kad koristi ovlasti iz točke (j), nadležno tijelo obavješćuje EIOPA-u. Ako se takve prakse ili sadržaji upotrebljavaju u više država članica, EIOPA na zahtjev barem jednog nadležnog tijela koordinira mjere koje poduzimaju nadležna tijela u skladu s točkom (j).

Provedba i izvršavanje ovlasti utvrđenih u ovom stavku moraju biti razmjerni pravu Unije i nacionalnom pravu te usklađeni s pravom Unije i nacionalnim pravom, među ostalim i s primjenjivim postupovnim jamstvima i načelima Povelje Europske unije o temeljnim pravima. Istražne i provedbene mjere donesene u skladu s ovom Direktivom primjerene su prirodi i ukupnoj stvarnoj ili potencijalnoj šteti uzrokovanoj kršenjem.”;

6.a umeće se sljedeći članak:

„Članak 12.–a

Referentne vrijednosti kao nadzorni alat

1. U skladu s člankom 25., EIOPA na temelju sektorskog testiranja i nakon savjetovanja s ESMA-om i nacionalnim nadležnim tijelima razvija, prema potrebi, zajedničke europske referentne vrijednosti za skupine usporedivih investicijskih proizvoda osiguranja koji se proizvode i distribuiraju u više država članica. Te su referentne vrijednosti referentne točke za usporedive skupine investicijskih proizvoda osiguranja, a nacionalna nadležna tijela upotrebljavaju ih za procjenu kvalitativnih i kvantitativnih značajki investicijskih proizvoda osiguranja koje proizvode ili distribuiraju društva za osiguranje i posrednici u osiguranju.

EIOPA redovito ažurira te referentne vrijednosti, uzimajući u obzir razvoj tržišta.

U posebnim slučajevima, ako postoje nacionalne posebnosti koje izravno utječu na ključne značajke proizvoda, kao što su troškovi, svojstva i kvalitativne koristi, one se uzimaju u obzir. U tu svrhu nacionalna nadležna tijela o tome obavješćuju EIOPA-u i pružaju smjernice o tome kako takve značajke utječu na referentne vrijednosti, među ostalim navođenjem niza učinaka koji takve značajke proizvoda imaju na usklađenost s referentnim vrijednostima.

Ako se investicijski proizvod osiguranja proizvodi i distribuira u samo jednoj državi članici, investicijski proizvod podliježe nacionalnim referentnim vrijednostima koje je razvilo nacionalno nadležno tijelo te države članice. EIOPA nakon savjetovanja s ESMA-om izrađuje nacrt regulatornih tehničkih standarda o razvoju nacionalnih referentnih vrijednosti kako bi se uspostavio usklađen pristup unutar Unije te periodično ažurira te standarde.

EIOPA taj nacrt regulatornih tehničkih standarda dostavlja Komisiji do ... [18 mjeseci od datuma stupanja na snagu ove Direktive o izmjeni].

Komisiji se delegira ovlast za donošenje regulatornih tehničkih standarda iz četvrtog podstavka u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1094/2010.

2. Referentne vrijednosti iz stavka 1. služe isključivo kao nadzorni alat za nacionalna nadležna tijela kako bi se olakšalo utvrđivanje mogućih netipičnih vrijednosti među investicijskim proizvodima osiguranja na tržištu na temelju pristupa temeljenog na riziku te kako bi im se omogućilo da prema potrebi provedu daljnje istrage.

U tu svrhu nacionalna nadležna tijela mogu surađivati s privatnim sektorom kako bi lakše provela provjeru tržišta.

Pri izvršavanju te ovlasti nacionalna nadležna tijela redovito provjeravaju investicijske proizvode osiguranja na tržištu i uspoređuju ih s relevantnim referentnim vrijednostima. Ako utvrde proizvode koji odstupaju od referentne vrijednosti, od društva za osiguranje ili posrednika u osiguranju mogu zahtijevati da objasni to odstupanje, a ako smatraju da je to odstupanje propisno opravdano, istragu zaključuju pozitivnom ocjenom.

Međutim, ako smatraju da odstupanje od referentne vrijednosti nije opravdano tim objašnjenjem, od društva za osiguranje ili posrednika u osiguranju mogu zahtijevati da ispravi

svoj pristup i ispuni uvjete za nadgledanje proizvoda i upravljanje iz članka 25. ove Direktive kako bi potrošaču pružio željene kvalitativne i kvantitativne značajke predmetnog proizvoda. Ako društvo ili posrednik izvrši takav ispravak, nacionalna nadležna tijela zaključuju istragu pozitivnom ocjenom.

Ako društvo za osiguranje ili posrednik u osiguranju ne dostavi objašnjenje ili odstupanje proizvoda od referentne vrijednosti nije opravdano objašnjenjem, a društvo ili posrednik ne uskladi kvalitativne i kvantitativne značajke proizvoda s relevantnom referentnom vrijednošću, nacionalna nadležna tijela mogu zahtijevati da društvo za osiguranje ili posrednik u osiguranju, kao krajnju mjeru, prema potrebi ukloni taj proizvod s tržišta.”;

7. umeću se sljedeći članci 12.a i 12.b:

„Članak 12.a

Suradnja i razmjena informacija s EIOPA-om

1. Nadležna tijela surađuju s EIOPA-om za potrebe ove Direktive.
2. Nadležna tijela EIOPA-i bez nepotrebne odgode dostavljaju sve informacije koje su joj potrebne za izvršavanje dužnosti u skladu s ovom Direktivom.

Članak 12.b

Platforme za suradnju

1. U slučaju opravdanih bojazni o negativnim učincima na ugovaratelje osiguranja EIOPA može, na vlastitu inicijativu ili na zahtjev jednog ili više nadležnih tijela, uspostaviti platformu za suradnju i koordinirati tom platformom radi jačanja razmjene informacija i unapređenja suradnje među relevantnim nadzornim tijelima ako pojedini distributer osiguranja ili reosiguranja provodi ili namjerava provoditi aktivnosti distribucije osiguranja koje se temelje na slobodi pružanja usluga ili slobodi poslovnog nastana ***ili ako proizvođač osiguranja distribuira ili namjerava distribuirati proizvode u drugoj državi članici uz pomoć distributera osiguranja registriranih u državi članici domaćinu*** i ako su takve aktivnosti relevantne za tržište države članice domaćina. Ako je platforma za suradnju uspostavljena na zahtjev nadležnog tijela, to nadležno tijelo obavješćuje nadležno tijelo matične države članice o svojoj opravdanoj bojazni o negativnim učincima na ulagatelje.

2. Stavkom 1. ne dovodi se u pitanje pravo relevantnih nadzornih tijela da uspostave platformu za suradnju ako su sva suglasna s njezinom uspostavom.
 3. Uspostavom platforme za suradnju na temelju stavaka 1. i 2. ne dovodi se u pitanje mandat za provođenje nadzora nadzornih tijela matične države članice i države članice domaćina iz ove Direktive.
 4. Ne dovodeći u pitanje članak 35. Uredbe (EU) br. 1094/2010, relevantna nadležna tijela na zahtjev EIOPA-e pravodobno dostavljaju sve potrebne informacije.
 5. Ako se najmanje dva nadležna tijela platforme za suradnju ne slažu oko postupka ili sadržaja mjere koju treba poduzeti ili u pogledu toga hoće li djelovati ili ne, EIOPA može, na zahtjev bilo kojeg relevantnog nadležnog tijela ili na vlastitu inicijativu, pomoći nadležnim tijelima u postizanju dogovora u skladu s člankom 19. stavkom 1. Uredbe (EU) br. 1094/2010.
 6. U slučaju neslaganja unutar platforme i ako postoji ozbiljna bojazan o negativnim učincima na ugovaratelje osiguranja ili sadržaju mjere ili nedjelovanju koje treba poduzeti u odnosu na distributera osiguranja ili reosiguranja, EIOPA **može odlučiti pokrenuti i koordinirati zajednički izravni nadzor. U tom slučaju EIOPA poziva nadležno tijelo matične države članice i druga relevantna nadležna tijela platforme za suradnju da sudjeluju u zajedničkom izravnom nadzoru** .”;
8. članak 14. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 14.

Pritužbe

Države članice osiguravaju da distributeri osiguranja i reosiguranja uspostave odgovarajuće postupke i aranžmane, uključujući elektroničke komunikacijske kanale, kako bi se pritužbe potrošača i drugih zainteresiranih strana, posebno udruga potrošača, obrađivale na odgovarajući način i kako potrošači i druge zainteresirane strane ne bi imali ograničenja u ostvarivanju svojih prava na temelju ove Direktive. Ti postupci i aranžmani omogućuju potrošačima i drugim zainteresiranim stranama da podnesu pritužbe i prime odgovore na istom jeziku na kojem su dostavljeni promidžbeni materijali ili ugovorni dokumenti. U svakom slučaju, podnositelji pritužbi moraju dobiti odgovor u roku od 40 radnih dana.”;

9. umeću se sljedeći članci 16.a i 16.b:

„Članak 16.a

Financijsko obrazovanje potrošača

1. Države članice definiraju i provode aktivnosti informiranja i obrazovanja kako bi promicale i poboljšale obrazovanje i znanje potrošača kad se koriste uslugama osiguranja ili pomoćnim uslugama.

Države članice pri osmišljavanju obrazovnih instrumenata za promicanje financijske pismenosti uzimaju u obzir doprinos nacionalnih nadležnih tijela, sveučilišta i relevantnih dionika. Države članice u tom smislu razmatraju uvođenje obveznog nastavnog sadržaja u nacionalne školske kurikulume.

Države članice mogu uspostaviti programe za financiranje organizacija potrošača i neovisnih ulagatelja ili dioničara koje podupiru obrazovanje malih ulagatelja i potencijalnih malih ulagatelja o odgovornim ulaganjima kad se koriste investicijskim uslugama ili pomoćnim uslugama.

1.a Nacionalna nadležna tijela sudjeluju u dijalogu i na vlastitu inicijativu provode istorazinske analize kako bi procijenila primjenjivost najboljih praksi na svoj nacionalni sustav.

1.b Komisija u suradnji s europskim nadzornim tijelima, Europskom investicijskom bankom i Europskom središnjom bankom:

(a) olakšava suradnju i razmjenu najboljih praksi među državama članicama i dionicima aktivnima u području obrazovanja i financija;

(b) utvrđuje jasne ciljeve o financijskoj pismenosti;

(c) uspostavlja Platformu za financijsko obrazovanje i pismenost, koja se sastoji od

predstavnik:

- Europske središnje banke,*
- Europske investicijske banke,*
- europskih nadzornih tijela,*
- svake države članice, u obrazovnom i financijskom sektoru, kako odrede nacionalna nadležna tijela,*
- europskih i nacionalnih udruga potrošača,*
- saveza iz europske financijske industrije.*

Međunarodne organizacije te drugi javni i privatni dionici mogu biti pozvani na ad hoc osnovi.

Platformom predsjedava Komisija. Predstavници se imenuju na dvogodišnji obnovljivi mandat.

Države članice promiču mjere za razvoj vještina povezanih s financijskom pismenošću.

Do ... [Ured za publikacije: unijeti datum = 12 mjeseci nakon stupanja na snagu ove Direktive o izmjeni] i svake tri godine nakon toga države članice izvješćuju Komisiju o provedbi stavka 1. Komisija izdaje smjernice u vezi s opsegom takvih izvješća.

Do ... [Ured za publikacije: unijeti datum = 12 mjeseci nakon stupanja na snagu ove Direktive o izmjeni] i svakih pet godina nakon toga Komisija podnosi izvješće Europskom parlamentu i Vijeću o provedbi mjera u vezi sa stavkom 1., u kojem se navode najbolje prakse, mogući daljnji koraci te uočeni razvoj i rezultati u razdoblju između izvješća.

1.c Države članice potiče se da:

(a) koordiniraju djelovanje i surađuju u pitanjima povezanim s financijskim

obrazovanjem na razini Unije, primjerice primjenom otvorenih metoda koordinacije i zajedničkim razmjenama najboljih praksi među ministrima financija i ministrima obrazovanja Unije, kao i s drugim institucijama Unije;

(b) promiču financijsko obrazovanje i osposobljavanje, među ostalim s pomoću mogućnosti cjeloživotnog učenja na nacionalnoj razini, kao što su javno-privatna partnerstva, ili putem programa mentorstva.

Komisija i države članice nastoje ojačati suradnju u području financijskog obrazovanja u okviru europskog prostora obrazovanja, primjerice putem inicijative Akademija za stručno usavršavanje učitelja u okviru programa Erasmus+. Države članice potiču se da se koriste postojećim alatima i programima financiranja EU-a na razini Unije i na nacionalnoj razini kako bi promicale, poduprle i omogućile financijsko obrazovanje i osposobljavanje te osigurale uzajamno priznavanje diploma u cijeloj Europskoj uniji.

1.d Države članice pri osmišljavanju obrazovnih instrumenata za promicanje financijske pismenosti uzimaju u obzir doprinose nacionalnih nadležnih tijela, sveučilišta i relevantnih dionika.

Članak 16.b

Financijsko obrazovanje potrošača i promidžbeni sadržaji

Materijali za financijsko obrazovanje kojima se nastoji doprinijeti financijskoj pismenosti pojedinaca tako što im se omogućuje stjecanje financijskih kompetencija i kojim se ulaganje u jedan ili više proizvoda osiguranja, njihovih kategorija ili posebnih usluga osiguranja ne promiče ili ne potiče izravno ne smatraju se promidžbenim sadržajem za potrebe ove Direktive.”;

10. u članku 17. stavak 2. zamjenjuje se sljedećim:

„2. Države članice osiguravaju da sve informacije povezane s predmetom ove Direktive, uključujući promidžbene sadržaje, budu poštene, jasne i nedvosmislene.

Promidžbeni sadržaji moraju biti jasno prepoznatljivi kao takvi i u njima se jasno mora navesti društvo za osiguranje ili distributer osiguranja koji je odgovoran za njihov sadržaj i distribuciju,

bez obzira na to je li sadržaj izravno ili neizravno izradilo to društvo za osiguranje ili distributer osiguranja.”;

11. članak 18. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 18.

Opće informacije koje se dostavljaju potrošaču

1. Države članice osiguravaju da se potrošaču pravodobno prije nego što se obveže ugovorom ili ponudom o osiguranju dostave sljedeće informacije o društvu za osiguranje koje je stranka predloženog ugovora:

- (a) naziv društva i njegov pravni oblik;
- (b) ako je ugovor o osiguranju predložen na temelju prava poslovnog nastana ili slobode pružanja usluga, država članica u kojoj se nalazi sjedište društva za osiguranje i, prema potrebi, podružnica koja predlaže ugovor;
- (c) adresa sjedišta i, prema potrebi, podružnice koja predlaže ugovor;
- (d) informacije da društvo za osiguranje ima odobrenje za rad u skladu s člankom 14. Direktive 2009/138/EZ, nacionalno nadležno tijelo koje je izdalo odobrenje za rad i način za provjeru tog odobrenja;
- (e) upućivanje na izvješće o solventnosti i financijskom stanju kako je propisano u članku 51. Direktive 2009/138/EZ, čime se potrošaču omogućuje jednostavan pristup tim informacijama.

2. Ako ugovor o osiguranju predlaže posrednik u osiguranju, taj posrednik u osiguranju pravodobno prije nego što se potrošač obveže ugovorom ili ponudom potrošaču dostavlja sljedeće dodatne informacije:

- (a) naziv posrednika u osiguranju, njegov pravni oblik i adresu te činjenicu da je posrednik u osiguranju;
- (b) ako posrednik u osiguranju djeluje na temelju prava poslovnog nastana ili slobode pružanja usluga, država članica u kojoj se nalazi sjedište društva za osiguranje i, prema potrebi, podružnica koja predlaže ugovor;
- (c) pruža li posrednik u osiguranju savjete o predloženom ugovoru o osiguranju;

- (d) postupke iz članka 14. kojima se potrošačima i drugim zainteresiranim stranama omogućuje podnošenje pritužbi o posrednicima u osiguranju te o postupcima izvansudskog rješavanja pritužbi i sporova iz članka 15.;
 - (e) registar u koji je posrednik u osiguranju upisan i način provjere tog upisa;
 - (f) predstavlja li posrednik potrošača ili djeluje u ime i za račun društva za osiguranje.
3. Ako ugovor o osiguranju predlaže društvo za osiguranje, to društvo za osiguranje pravodobno prije nego što se potrošač obveže ugovorom ili ponudom potrošaču dostavlja sljedeće dodatne informacije:
- (a) naziv društva za osiguranje, njegov pravni oblik i adresu te činjenicu da je društvo za osiguranje, ako to već nije priopćeno u skladu sa stavkom 1. točkom (a);
 - (b) pruža li savjete o predloženom ugovoru o osiguranju;
 - (c) postupke iz članka 14. kojima se potrošačima i drugim zainteresiranim stranama omogućuje podnošenje pritužbi o društvima za osiguranje te o postupcima izvansudskog rješavanja pritužbi i sporova iz članka 15.;
 - (d) informacije da društvo za osiguranje ima odobrenje za rad u skladu s člankom 14. Direktive 2009/138/EZ, nacionalno nadležno tijelo koje je izdalo odobrenje za rad i način za provjeru tog odobrenja, ako to već nije priopćeno u skladu sa stavkom 1. točkom (d);
 - (e) je li društvo za osiguranje sastavilo predloženi ugovor ili ga distribuira u ime drugog društva za osiguranje.”;

12. članak 19. mijenja se kako slijedi:

- (a) naslov se zamjenjuje sljedećim:

„**Objavljivanje**”;

- (b) stavak 1. mijenja se kako slijedi:

- i. uvodna formulacija zamjenjuje se sljedećim:

„Države članice osiguravaju da posrednik u osiguranju pravodobno prije nego što se potrošač obveže ugovorom ili ponudom o osiguranju dostavi potrošaču barem sljedeće

informacije.”;

ii. u točki (c) uvodna formulacija zamjenjuje se sljedećim:

„u vezi s proizvodima osiguranja koji nisu investicijski proizvodi osiguranja, da li.”;

iii. točka (d) zamjenjuje se sljedećim:

„(d) narav primljene naknade u pogledu ugovora o osiguranju, a posebno radi li:

- i. na honorarnoj osnovi, odnosno u obliku naknade koju izravno plaća potrošač;
- ii. na osnovi provizije bilo koje vrste, što znači da je naknada uključena u premiju osiguranja;
- iii. na osnovi bilo koje druge vrste naknade, uključujući ekonomsku korist bilo kakve vrste koja se nudi ili daje u pogledu ugovora o osiguranju; ili
- iv. na osnovi kombinacije bilo koje vrste naknade navedene u točkama i., ii. i iii.”;

iv. točka (e) briše se;

(c) stavak 4. zamjenjuje se sljedećim:

„4. Države članice osiguravaju da društvo za osiguranje pravodobno prije nego što se potrošač obveže ugovorom ili ponudom o osiguranju obavijesti svojeg potrošača o naravi naknade koju primaju njegovi zaposlenici u vezi s ugovorom o osiguranju.”;

13. članak 20. mijenja se kako slijedi:

(a) u stavku 1. prvi podstavak zamjenjuje se sljedećim:

„1. Pravodobno prije nego što se potrošač obveže ugovorom ili ponudom o osiguranju, distributer osiguranja na temelju informacija koje je dobio od potrošača pojašnjava zahtjeve i potrebe potrošača i potrošaču daje objektivne informacije o proizvodu osiguranja u razumljivom obliku kako bi mu se omogućilo da donese utemeljenu odluku.”;

(b) stavci 3., 4. i 5. zamjenjuju se sljedećim:

- „3. Kad posrednik u osiguranju koji distribuira proizvode osiguranja koji nisu investicijski proizvodi osiguranja obavijesti potrošača da savjete daje na temelju nepristrane i personalizirane analize, dužan je takve savjete davati na temelju analize dostatno velikog broja ugovora o osiguranju raspoloživih na tržištu kako bi bio u mogućnosti dati osobnu preporuku, u skladu sa stručnim kriterijima, o tome koji bi ugovor o osiguranju odgovarao potrebama potrošača.
 4. Pravodobno prije nego što se potrošač obveže ugovorom ili ponudom o osiguranju, bez obzira na to je li dobiven savjet i neovisno o tome je li proizvod osiguranja dio paketa u skladu s člankom 24. ove Direktive, prije sklapanja ugovora distributer osiguranja potrošaču daje relevantne informacije o proizvodu osiguranja u razumljivom obliku kako bi mu omogućio da donese utemeljenu odluku, uzimajući pritom u obzir složenost proizvoda osiguranja i kategoriju potrošača.
 5. U vezi s distribucijom proizvoda neživotnog osiguranja navedenih u Prilogu I. Direktivi 2009/138/EZ i proizvoda životnog osiguranja navedenih u Prilogu II. toj direktivi koji nisu investicijski proizvodi osiguranja ***ni proizvodi koji nisu investicijski proizvodi osiguranja u smislu članka 2. stavka 1. točke 17. podtočaka od (c) do (e)***, informacije iz stavka 4. ovog članka daju se malim ulagateljima putem standardiziranog dokumenta s informacijama o proizvodu osiguranja na papiru ili drugom trajnom mediju.”;
- (c) stavak 8. mijenja se kako slijedi:
- i. uvodna formulacija zamjenjuje se sljedećim:
„Za proizvode neživotnog osiguranja dokument s informacijama o proizvodu sadržava sljedeće informacije.”;
 - ii. dodaje se sljedeća točka (j):
„(j) pravo koje se primjenjuje na ugovor ako ugovorne stranke nemaju izbor prava ili, ako ugovorne stranke mogu odabrati pravo koje se primjenjuje na ugovor, pravo koje društvo za osiguranje predlaže i nadležni sud.”;
- (d) umeće se sljedeći stavak 8.a:
- „8.a Za proizvode životnog osiguranja koji nisu investicijski proizvodi osiguranja ***ni***

proizvodi koji nisu investicijski proizvodi osiguranja u smislu članka 2. stavka 1. točke 17. podtočaka od (c) do (e) dokument s informacijama o proizvodu osiguranja sadržava sljedeće:

- (a) informacije o vrsti osiguranja;
- (b) sažetak pokrića osiguranja, uključujući pojedinosti o naknadama i mogućnostima osiguranja i okolnostima koje bi ih pokrenule te, prema potrebi, sažetak isključenih rizika;
- (c) sredstva plaćanja premija i trajanje plaćanja;
- (d) informacije o premijama za svaku naknadu, uključujući osnovne i dodatne naknade, prema potrebi;
- (e) prema potrebi, način izračuna i raspodjele bonusâ;
- (f) glavna izuzeća na koja se ne mogu podnositi odštetni zahtjevi;
- (g) obveze na početku ugovora;
- (h) obveze tijekom razdoblja trajanja ugovora;
- (i) obveze u slučaju odštetnog zahtjeva;
- (j) naznaka o otkupnim i uplaćenim vrijednostima i opseg u kojem su one zajamčene;
- (k) informacije o pravu na odustanak u skladu s člankom 186. Direktive 2009/138/EZ, posebno pojedinosti o rokovima i uvjetima za ostvarivanje tog prava;
- (l) opće informacije o poreznim pravilima koja se primjenjuju na tu vrstu police osiguranja;
- (m) razdoblje trajanja ugovora o osiguranju, uključujući datume početka i završetka ugovora;
- (n) način raskidanja ugovora;
- (o) pravo koje se primjenjuje na ugovor ako ugovorne stranke nemaju izbor prava ili, ako ugovorne stranke mogu odabrati pravo koje se primjenjuje na ugovor, pravo koje društvo za osiguranje predlaže i nadležni sud.”;

(e) stavak 9. mijenja se kako slijedi:

i. u prvom podstavku riječi „stavku 8.” zamjenjuju se riječima „stavku 8.a”;

ii. u drugom podstavku riječi „23. veljače 2017.” zamjenjuju se riječima „[DATUM ĆE BITI UTVRĐEN U SKLADU S DATUMOM DONOŠENJA].”;

14. u članku 22. stavku 1. prvi podstavak zamjenjuje se sljedećim:

„Informacije iz članaka 18., 19. i 20. nije potrebno pružati u slučaju kad distributer osiguranja obavlja poslove distribucije povezane s osiguranjem velikih rizika ili s potrošačima koji ispunjavaju kriterije za profesionalne ulagatelje kako su definirani u članku 4. stavku 1. točki 10. Direktive 2014/65/EU Europskog parlamenta i vijeća*.

*Direktiva 2014/65/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o tržištu financijskih instrumenata i izmjeni Direktive 2002/92/EZ i Direktive 2011/61/EU (SL L 173, 12.6.2014., str. 349.).”;

15. članak 23. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 23.

Elektronička distribucija i drugi trajni mediji

1. Distributeri osiguranja sve informacije koje se zahtijevaju ovom Direktivom potrošačima pružaju u elektroničkom obliku.

Odstupajući od prvog podstavka, distributeri osiguranja na zahtjev malog ulagatelja informacije iz prvog podstavka besplatno daju u papirnatom obliku.

2. Distributeri osiguranja obavješćuju male ulagatelje da imaju mogućnost informacije besplatno primiti u papirnatom obliku.

3. Distributeri osiguranja obavješćuju postojeće male ulagatelje da mogu odabrati da i dalje besplatno primaju informacije u papirnatom obliku ili ih primiti samo u elektroničkom obliku. Distributeri osiguranja obavješćuju postojeće male ulagatelje o automatskom prelasku na elektronički format nakon razdoblja od najmanje osam tjedana ako potrošači u tom

razdoblju od osam tjedana ne zatraže da informacije i dalje dobivaju u papirnatom obliku. Postojeći mali ulagatelji koji informacije iz stavka 1. već primaju u elektroničkom obliku ne moraju biti obaviješteni.

4. Nakon savjetovanja s ESMA-om i nakon testiranja potrošača i sektorskog testiranja, **uzimajući u obzir zahtjeve drugog postojećeg zakonodavstva**, EIOPA do [dvije godine nakon stupanja na snagu Direktive o izmjeni] izrađuje i periodično ažurira smjernice kojima se određuje koji je način prikaza informacija pruženih u elektroničkom obliku prikladan za prosječnog potrošača kojem su informacije upućene.

U smjernicama iz prvog podstavka navodi se sljedeće:

- (a) prikaz i format objava u elektroničkom obliku, uzimajući u obzir različite oblike i kanale koje distributeri osiguranja mogu koristiti za obavješćivanje svojih potrošača;
- (b) potrebne zaštitne mjere kako bi se osigurala jednostavnost pretraživanja i dostupnost informacija, bez obzira na uređaj koji potrošač koristi;
- (c) potrebne zaštitne mjere kako bi potrošači lako mogli preuzeti informacije i pohraniti ih na trajnom mediju.”;

16. članak 25. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 25.

Uvjeti za nadgledanje proizvoda i upravljanje

1. Matična država članica ponuditelja zahtijeva da društva za osiguranje i posrednici koji nude proizvode osiguranja za prodaju potrošačima uspostave, održavaju, vode i preispituju postupak za odobrenje proizvoda osiguranja ili značajne prilagodbe postojećih proizvoda osiguranja prije njihova stavljanja na tržište ili distribucije potrošačima („postupak odobrenja proizvoda”).

Postupak odobrenja proizvoda razmjeran je i prikladan u odnosu na svojstva proizvoda osiguranja. Postupak odobrenja proizvoda mora sadržavati sve sljedeće elemente:

- (a) specifikaciju utvrđenog ciljanog tržišta za svaki proizvod osiguranja;

- (b) jasno utvrđene ciljeve i potrebe ciljanog tržišta;
- (c) procjenu je li proizvod osiguranja osmišljen na odgovarajući način kako bi ispunio ciljeve i potrebe ciljanog tržišta;
- (d) procjenu svih relevantnih rizika za utvrđeno ciljano tržište i usklađenosti predviđene strategije distribucije s utvrđenim ciljanim tržištem;
- (e) razumne korake kako bi se financijski instrument distribuirao na utvrđenom ciljanom tržištu;
- (f) kad je riječ o investicijskim proizvodima osiguranja *koji se stavljaju na raspolaganje malim ulagateljima, jasnu procjenu i opis kvantitativnih i kvalitativnih značajki financijskog proizvoda osiguranja, uključujući:*
 - i. sve troškove i naknade povezane s proizvodom;*
 - ii. jesu li ti troškovi i naknade opravdani u odnosu na one koji su stvarno nastali za osmišljavanje i distribuciju projekta te upravljanje njime i razmjerni (postupak formiranja cijena) s obzirom na ciljeve i potrebe ciljnog tržišta, značajke, ciljeve, strategiju i uspješnost te jamstva i obuhvaćenost osiguranjem biometrijskih i drugih rizika;*
 - iii. dodatne značajke proizvoda i usluge koje mogu utjecati na vrijednost i koristi koje se pružaju ulagateljima. Ako proizvod osiguranja nudi niz temeljnih opcija ulaganja, ti se zahtjevi moraju ispuniti i na razini svake opcije ulaganja;*
- (g) kad je riječ o investicijskim proizvodima osiguranja, procjenu rizika od toga da potrošači na ciljanom tržištu pogrešno shvate glavne značajke, troškove i rizike tih proizvoda.

Za potrebe drugog podstavka točke (a) proizvođač u okviru definicije ciljnog tržišta procjenjuje vrstu potrošača kojima je proizvod namijenjen, razinu znanja i iskustva potrebnu za razumijevanje proizvoda, sposobnost podnošenja gubitaka, mogućnost prihvaćanja rizika i omogućuje li proizvod ciljanom tržištu da:

- (a) neometano upravlja kratkoročnim financijama kako bi se zadovoljile kratkoročne potrebe;*

- (b) *apsorbira gospodarske šokove; ili*
- (c) *postigne buduće dugoročne ciljeve.*

Postupkom odobravanja proizvoda osigurava se da društva za osiguranje i posrednici pri izradi proizvoda osiguranja uzmu u obzir najbolji interes potrošača te planirane novčane i nenovčane koristi za klijenta.

Društva za osiguranje i posrednici redovito preispituju proizvode osiguranja koje proizvode, uzimajući u obzir sve događaje ili rizike koji bi mogli bitno utjecati na utvrđeno ciljano tržište, kako bi procijenilo je li proizvod osiguranja i dalje u skladu s ciljevima, potrebama i obilježjima ciljnog tržišta.

1.a Društva za osiguranje i posrednici osiguravaju da izvješća o usklađenosti koja se dostavljaju upravljačkom tijelu sustavno uključuju informacije o proizvodu osiguranja koji je društvo izradilo, uključujući informacije o strategiji distribucije i planiranim novčanim i nenovčanim koristima za klijente u vezi s financijskim instrumentima. Društva za osiguranje i posrednici na zahtjev stavljaju izvješća na raspolaganje nadležnim tijelima.

3. Društva za osiguranje i posrednici koji nude proizvode osiguranja razumiju i redovito preispituju proizvode osiguranja koje nude, pri čemu uzimaju u obzir svaki događaj ili rizik koji bi mogao bitno utjecati na utvrđeno ciljano tržište i procjenjuju je li proizvod i dalje u skladu s ciljevima i potrebama tog tržišta te je li planirana strategija distribucije i dalje primjerena.

Društva za osiguranje i posrednici koji nude proizvode osiguranja stavljaju na raspolaganje sve informacije o proizvodu osiguranja i postupku odobrenja proizvoda koje su potrebne za potpuno razumijevanje tog proizvoda te elemente koji su uzeti u obzir u postupku odobrenja proizvoda, uključujući potpune i točne pojedinosti o svim troškovima i naknadama, *značajkama, ciljevima, strategiji i uspješnosti* proizvoda osiguranja.

Ako se radi o investicijskim proizvodima osiguranja, informacije koje se distributerima

stavljaju na raspolaganje sadržavaju sve elemente iz stavka 1. trećeg podstavka točaka (f) i (g), sve dodatne relevantne podatke i objašnjenje koje pokazuje da su troškovi i naknade opravdani i razmjerni te da proizvod ispunjava ciljeve i potrebe potrošača na ciljanom tržištu.

5. Distributer osiguranja koji savjetuje o proizvodima osiguranja koje ne proizvodi ili koji predlaže takve proizvode dužan je uspostaviti odgovarajuće mjere za dobivanje informacija iz stavka 3. drugog podstavka i za razumijevanje značajki i utvrđenog ciljanog tržišta svakog proizvoda osiguranja, ***uključujući novčane i nenovčane koristi relevantne za ciljno tržište, ali i kako bi zajamčio da društvo za osiguranje i posrednik uzmu u obzir najbolji interes ciljnog tržišta.***

5.a Posrednici u osiguranju ili društva za osiguranje koja distribuiraju investicijske proizvode osiguranja dužni su:

- (a) prikupiti i u potpunosti razumjeti informacije iz stavka 3. drugog podstavka;
- (b) utvrditi i kvantificirati sve dodatne troškove i naknade, posebno troškove distribucije, koje proizvođač nije uzeo u obzir pri izračunu ukupnih troškova i naknada, ***uključujući ulazne i izlazne troškove te plaćanja trećih strana koje je distributer primio i zadržao;***
- (c) procijeniti jesu li ukupni troškovi i naknade ***nastali za distribuciju proizvoda, uključujući one povezane s investicijskim savjetovanjem koje se pruža klijentu,*** opravdani i razmjerni s obzirom na ciljeve i potrebe ciljanog tržišta (postupak formiranja cijena).
- (ca) ***procijeniti dodatne značajke proizvoda i usluge koje mogu utjecati na vrijednost i koristi koje se pružaju ulagateljima.***

Distributer društvu za osiguranje ili posredniku u osiguranju koji proizvodi investicijski proizvod osiguranja redovito dostavlja sve relevantne informacije o rezultatima svojeg postupka formiranja cijena. Ako utvrdi da postoje troškovi i naknade, posebno troškovi distribucije, koje proizvođač nije u potpunosti uzeo u obzir u svojem postupku formiranja cijena, distributer o tome odmah obavješćuje proizvođača.

I

6.a Države članice osiguravaju da društva za osiguranje i posrednici koji proizvode ili distribuiraju investicijske proizvode osiguranja pri ispunjavanju uvjeta za nadgledanje proizvoda i upravljanje uzmu u obzir sljedeće:

(a) da su troškovi i naknade investicijskog proizvoda osiguranja u skladu s ciljevima, potrebama i obilježjima ciljnog tržišta;

(b) ako društva za osiguranje i posrednici proizvode ili distribuiraju investicijske proizvode osiguranja obuhvaćene definicijom upakiranih investicijskih proizvoda za male ulagatelje iz članka 4. točke 1. Uredbe (EU) br. 1286/2014, provode istorazinsku analizu u skladu s ovim stavkom. Distributeri se u svojoj procjeni mogu osloniti na proizvođačevu istorazinsku analizu.

Proizvođač i distributer investicijskog proizvoda osiguranja koji je obuhvaćen definicijom upakiranih investicijskih proizvoda za male ulagatelje u skladu s člankom 4. stavkom 1. Uredbe (EU) br. 1286/2014 provodi istorazinsku analizu tog proizvoda osiguranja.

Društva za osiguranje i posrednici koji proizvode investicijske proizvode osiguranja osim toga provode istorazinsku analizu povijesnih rezultata pri pregledu postojećih proizvoda osiguranja koji su obuhvaćeni definicijom upakiranih investicijskih proizvoda za male ulagatelje u skladu s člankom 4. stavkom 1. Uredbe (EU) br. 1286/2014.

Društva za osiguranje i posrednici koji distribuiraju investicijske proizvode osiguranja osim toga provode istorazinsku analizu troškova usluga na temelju interne analize relevantnih usporedivih subjekata na tržištu.

Istorazinska analiza provodi se na temelju usporedive skupine koju definiraju društva za osiguranje i posrednici. Društva za osiguranje i posrednici potkrepljuju i dokumentiraju odabir i definiciju usporedive skupine. Ako je proizvod obuhvaćen definicijom UCITS-a iz članka 1. stavka 2. Direktive 2009/65/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ili AIF-a iz članka 4. stavka 1. točke (a) Direktive 2011/61/EU Europskog parlamenta i Vijeća, usporediva skupina može se temeljiti na relevantnom europskom sustavu klasifikacije fondova u skladu s člankom 14. stavkom 1.f Direktive 2009/65/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ili člankom 12. stavkom 1.f Direktive 2011/61/EU Europskog parlamenta i Vijeća.

EIOPA do ... [12 mjeseci nakon stupanja na snagu ove Direktive o izmjeni] izrađuje smjernice o postupku i kriterijima koje investicijska društva primjenjuju za istorazinsku ocjenu te ih periodično ažurira.

7. *Društvo za osiguranje ili posrednik u osiguranju koji proizvodi ili distribuira investicijske proizvode osiguranja dokumentira i relevantnom nadležnom tijelu na zahtjev dostavlja sve provedene procjene, uključujući obrazloženje i dokaze proporcionalnosti troškova i naknada investicijskog proizvoda osiguranja.*

U skladu s informacijama koje treba objaviti na temelju članka 29. ove Direktive, društvo za osiguranje ili posrednik koji proizvodi, nudi ili preporučuje investicijske proizvode osiguranja obuhvaćene definicijom upakiranih investicijskih proizvoda za male ulagatelje u skladu s člankom 4. stavkom 1. Uredbe (EU) br. 1286/2014 izvješćuje nadležna tijela o pojedinostima troškova i naknada za sve investicijske proizvode osiguranja namijenjene malim ulagateljima, uključujući, prema potrebi, troškove distribucije uključene u troškove investicijskog proizvoda osiguranja i troškove povezane s distribucijom savjetovanja. Nadležna tijela bez nepotrebne odgode prenose takve podatke EIOPA-i.

Nakon savjetovanja s ESMA-om i nadležnim tijelima i nakon sektorskog testiranja, EIOPA izrađuje nacrt regulatornih tehničkih standarda za primjenu zahtjeva iz ovog stavka kako bi utvrdila:

- (a) *u skladu s informacijama koje treba objaviti na temelju članka 29., sadržaj i vrstu podataka o kojima se izvješćuju nadležna tijela, na temelju postojećih obveza objavljivanja i izvješćivanja;*
- (b) *formate, učestalost i datum početka izvješćivanja o informacijama u skladu s informacijama koje treba objaviti u skladu s člankom 29.*

EIOPA taj nacrt regulatornih tehničkih standarda dostavlja Komisiji do [18 mjeseci nakon datuma stupanja na snagu ove Direktive].

Komisiji se delegira ovlast za dopunu ove Direktive donošenjem regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1094/2010.

- 7.a *Društvo za osiguranje koje proizvodi i nudi ili preporučuje investicijske proizvode osiguranja može uspostaviti jedan postupak formiranja cijena koji se odnosi na fazu proizvodnje i na fazu distribucije.*

9. *EIOPA do ... [12 mjeseci nakon stupanja na snagu Direktive o izmjeni] izrađuje smjernice za određivanje kriterija za utvrđivanje opravdanosti i razmjernosti troškova i naknada te ih periodično ažurira.*

11. Politike, postupci i dogovori iz ovog članka ne dovode u pitanje sve ostale uvjete iz ove Direktive, uključujući one koji se odnose na objavljivanje, primjerenost ili prikladnost, utvrđivanje i upravljanje sukobom interesa te plaćanja trećih strana.

12. Ovaj članak ne odnosi se na proizvode osiguranja koji uključuju osiguranje velikih rizika.”;

13. *Do ... [pet godina nakon datuma početka primjene ove Direktive o izmjeni] države članice Komisiji i ESMA-i dostavljaju sve relevantne informacije o provedbi ovog članka. Komisija i ESMA mogu zatražiti dodatne informacije od nacionalnih nadležnih tijela.*

Na temelju informacija koje su dostavile države članice Komisija uz savjetovanje s ESMA-om i EIOPA-om provodi evaluaciju učinkovite provedbe ovog članka i posebno procjenjuje:

(a) jesu li učinci strožih zahtjeva za upravljanje proizvodima utvrđenih u ovom članku doveli do veće vrijednosti za uloženi novac za građane;

(b) utjecaj relevantnih odredaba ove Direktive na moguće sukobe interesa povezane s poticajima, razvoj troškova, ukupnu razinu ulaganja malih ulagatelja u tržišta kapitala, zaštitu potrošača i relevantnost pravila o distribuciji;

(c) provedbu mjera financijske pismenosti.

Ako evaluacija koju je provela Komisija pokaže da provedba novih zahtjeva za upravljanje proizvodima utvrđenih u ovom članku ne donosi pozitivne promjene za potrošače, Komisija svojem izvješću prema potrebi prilaže zakonodavni prijedlog izmjene ove Direktive.”;

17. članak 26. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 26.

Područje primjene dodatnih uvjeta

U ovom se poglavlju utvrđuju dodatni uvjeti uz one koji se primjenjuju na distribuciju osiguranja ako se distribucija osiguranja odnosi na prodaju investicijskih proizvoda osiguranja.

Investicijske proizvode osiguranja distribuira samo:

- (a) posrednik u osiguranju;
- (b) društvo za osiguranje.”;

18. umeće se sljedeći članak 26.a:

„Članak 26.a

Promidžbeni sadržaji i prakse

1. Odstupajući od članka 17. stavka 2., države članice osiguravaju da su promidžbeni sadržaji o investicijskim proizvodima osiguranja jasno prepoznatljivi kao takvi i da se u njima jasno utvrđuje posrednik u osiguranju ili društvo za osiguranje odgovorno za njihov sadržaj i distribuciju, bez obzira na to obavlja li promidžbu izravno ili neizravno.
2. Države članice osiguravaju da se promidžbeni sadržaji o investicijskim proizvodima osiguranja osmišljavaju, izrađuju i pružaju na način koji pošteno, jasno, nedvosmisleno i uravnoteženo prikazuje koristi i rizike te je u smislu sadržaja i distribucijskih kanala primjeren za ciljanu publiku i, ako je povezan s određenim investicijskim proizvodom osiguranja, za ciljano tržište utvrđeno u skladu s člankom 25. stavkom 1.

U svim promidžbenim sadržajima na uočljiv i sažet način navode se bitne značajke investicijskih proizvoda osiguranja na koje se ti sadržaji odnose.

Informacije se ovisno o značajkama medija stavljaju na raspolaganje putem ugniježdenog prikaza, kliznim pomicanjem, putem QR kôda ili na sličan način.

Bitne značajke investicijskih proizvoda osiguranja u promidžbenim sadržajima prikazuju se tako da mali ulagatelji mogu lako razumjeti ključne značajke tih proizvoda i glavne rizike koji su s njima povezani.

3. Države članice osiguravaju da se marketinške prakse osmišljavaju i primjenjuju na pošten i nedvosmislen način te da su primjerene ciljanoj publici. ***Države članice osiguravaju da***

društva za osiguranje i posrednici u osiguranju koji izrađuju profile pojedinaca za potrebe ovog stavka u potpunosti poštuju Uredbu (EU) 2016/679.

4. Ako proizvođač investicijskog proizvoda osiguranja priprema i pruža promidžbene sadržaje koje će koristiti distributer, proizvođač je odgovoran za sadržaj i ažuriranje takvih promidžbenih sadržaja. Distributer je odgovoran za upotrebu tog promidžbenog sadržaja i osigurava njegovu upotrebu samo za utvrđeno ciljano tržište i u skladu sa strategijom distribucije utvrđenom za ciljano tržište.

Ako društvo za osiguranje ili posrednik u osiguranju, koje nudi ili preporučuje investicijske proizvode osiguranja koje ne proizvodi, organizira izradu vlastitih promidžbenih sadržaja, u potpunosti je odgovoran za odgovarajući sadržaj, ažuriranje i upotrebu u skladu s utvrđenim ciljanim tržištem.

4.a Ako se koristi uslugama financijskog influencera, društvo za osiguranje ili posrednik u osiguranju:

(a) sklapa pisani sporazum s financijskim influencerom kojim se utvrđuju priroda i opseg djelatnosti koju treba obavljati u ime društva za osiguranje ili posrednika u osiguranju;

(b) na zahtjev nadležnom tijelu dostavlja identitet i podatke za kontakt svih financijskih influencera na čije se usluge oslanja;

(c) redovito provjerava je li aktivnost financijskih influencera na čije se usluge oslanja u skladu sa stavcima od 1. do 4.

5. Države članice osiguravaju da društva za osiguranje i posrednici u osiguranju svojem upravljačkom tijelu podnose godišnja izvješća o upotrebi promidžbenih sadržaja i strategija usmjerenih na marketinške prakse, o usklađenosti s relevantnim obvezama u pogledu promidžbenih sadržaja i praksi u skladu s ovom Direktivom te o svim otkrivenim nepravilnostima i predloženim rješenjima.
6. Države članice osiguravaju da nacionalna nadležna tijela mogu poduzeti pravodobne i učinkovite mjere u vezi sa svim promidžbenim sadržajima ***koji se šire na njihovu državnom području*** ili marketinškim praksama ***koje se odvijaju na njihovu državnom području***, a nisu u skladu sa zahtjevima utvrđenima u stavcima od 1. do 3.

7. Države članice osiguravaju da društva za osiguranje i posrednici u osiguranju vode evidenciju o svim svojim promidžbenim sadržajima o investicijskim proizvodima osiguranja *koje pružaju ili stavljaju na raspolaganje malim potrošačima ili potencijalnim malim potrošačima* ili svojim promidžbenim sadržajima *koje pružaju ili stavljaju na raspolaganje malim potrošačima ili potencijalnim malim potrošačima*, a koje je izradila treća strana u zamjenu za novčanu ili nenovčanu naknadu.

Takva se evidencija čuva najmanje tijekom trajanja odnosa između društva za osiguranje ili posrednika u osiguranju i potrošača. Ako je trajanje ugovora dulje od sedam godina, vodi se samo evidencija bitnih informacija.

Društvo za osiguranje ili distributer osiguranja mora moći pristupiti toj evidenciji na zahtjev nadležnog tijela.

Evidencija iz prvog podstavka sadržava sve od sljedećeg:

- (a) sadržaj promidžbenih sadržaja;
- (b) pojedinosti o mediju korištenom za promidžbene sadržaje;
- (c) datum i trajanje promidžbenih sadržaja, uključujući relevantna vremena početka i završetka;
- (d) ciljane segmente potrošača ili odrednice profiliranja;
- (e) države članice u kojima su dostupni ti promidžbeni sadržaji;
- (f) identitet trećih strana uključenih u širenje promidžbenih sadržaja.

Evidencija o identitetu iz točke (f) sadržava pravne nazive, registrirane adrese, podatke za kontakt i, prema potrebi, imena kojima se predmetne fizičke ili pravne osobe koriste na društvenim medijima.

8. Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 38. radi dopune ove Uredbe utvrđivanjem:
- (a) bitnih značajki investicijskih proizvoda osiguranja koje treba objaviti u promidžbenim sadržajima namijenjenima malim ulagateljima ili potencijalnim malim ulagateljima te svih drugih relevantnih kriterija kako bi se osiguralo da se te

bitne značajke navedu na uočljiv način i da su lako dostupne prosječnom malom ulagatelju, bez obzira na sredstva komunikacije;

- (b) uvjeta koje trebaju ispunjavati promidžbeni sadržaji i marketinške prakse investicijskih proizvoda osiguranja kako bi pošteno, jasno, nedvosmisleno i uravnoteženo prikazivali koristi, *troškove* i rizike te u smislu sadržaja i distribucijskih kanala bili primjereni za ciljanu publiku ili, ako je primjenjivo, ciljano tržište.”;

19. u članku 28. stavak 2. zamjenjuje se sljedećim:

„Ako organizacijske ili administrativne mjere koje su posrednici u osiguranju ili društva za osiguranje poduzeli u skladu s člankom 27. radi rješavanja sukoba interesa nisu dovoljne kako bi se u razumnoj mjeri osiguralo sprečavanje rizika od nastanka štete za interese potrošača, posrednici u osiguranju ili društva za osiguranje jasno i pravovremeno obavješćuju potrošača o svojstvima i/ili izvorima sukoba interesa prije nego što se potrošač obveže ugovorom ili ponudom o osiguranju.”;

20. članak 29. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 29.

Informiranje potrošača i ugovaratelja osiguranja

1. Ne dovodeći u pitanje članak 18. i članak 19. stavke 1. i 2., države članice osiguravaju da posrednici u osiguranju i društva za osiguranje koji distribuiraju investicijske proizvode osiguranja potrošačima *ili potencijalnim potrošačima* pravodobno prije nego što se obvežu ugovorom o osiguranju ili ponudom osiguranja pruže odgovarajuće informacije u personaliziranom obliku o investicijskim proizvodima osiguranja koje im nude. Te informacije sadržavaju sve sljedeće informacije:

(a) ako je riječ o savjetovanju:

i. pruža li se savjet na neovisnoj osnovi;

ii. temelji li se savjet na široj ili užoj analizi različitih vrsta investicijskih proizvoda osiguranja i, prema potrebi, *temeljnih opcija ulaganja*, a posebno je li taj raspon

ograničen na proizvode i imovinu koje proizvode ili pružaju subjekti usko povezani s posrednikom u osiguranju ili društvom za osiguranje ili na bilo koje druge zakonske ili gospodarske odnose, poput ugovornih odnosa, koji su toliko bliski da bi mogli predstavljati rizik narušavanja neovisne osnove pruženih savjeta;

iii. dobiva li potrošač od posrednika u osiguranju ili društva za osiguranje periodičnu procjenu prikladnosti investicijskog proizvoda osiguranja koji mu je preporučen;

iv. ako posrednik u osiguranju ili društvo za osiguranje pruža neovisno savjetovanje malom ulagatelju, je li raspon investicijskih proizvoda osiguranja koji se preporučuju ograničen isključivo na dobro diversificirane, jednostavne (kako je navedeno u članku 30. stavku 3.) i troškovno učinkovite investicijske proizvode osiguranja;

■

- (b) opis glavnih značajki predloženog investicijskog proizvoda osiguranja i, prema potrebi, sve preporučene **temeljne opcije ulaganja** i strategije, uključujući odgovarajuće smjernice i upozorenja o rizicima povezanim s investicijskim proizvodom osiguranja i, prema potrebi, preporučenim **temeljnim opcijama ulaganja** ili u vezi s određenim investicijskim strategijama koje taj proizvod slijedi;
- (c) informacije o predloženom pokriću osiguranja, uključujući pojedinosti o naknadama i mogućnostima osiguranja i okolnostima koje bi ih aktivirale te, prema potrebi, sažetak isključenih rizika i izuzeća na koja se ne mogu podnositi odštetni zahtjevi;
- (d) informacije o svim eksplicitnim i implicitnim troškovima, povezanim naknadama i plaćanjima trećih strana, među ostalim o svim troškovima i naknadama povezanim s distribucijom investicijskog proizvoda osiguranja, troškovima savjetovanja, prema potrebi, te o tome kako potrošač može platiti proizvod i trajanju plaćanja;
- (e) pravo koje se primjenjuje na ugovor i nadležni sud;

- (f) opće informacije o poreznim pravilima koja se primjenjuju na tu vrstu investicijskog proizvoda osiguranja.

Uz informacije iz prvog podstavka točke (d) prilaže se odgovarajuće objašnjenje o učinku troškova, naknada i svih plaćanja trećih strana na očekivani prinos, koje se sastavlja u standardiziranom formatu i na jeziku koji je razumljiv malom ulagatelju.

Države članice osiguravaju da posrednici u osiguranju i društva za osiguranje informacije o svim troškovima, naknadama i plaćanjima trećih strana iz prvog podstavka točke (d) navode u zbirnom obliku kako bi potrošač mogao razumjeti ukupne troškove i kumulativni učinak na povrat ulaganja. Ukupni trošak izražava se u novčanim vrijednostima i postocima izračunanim tijekom trajanja investicijskog proizvoda osiguranja. Posrednici u osiguranju i društva za osiguranje **izričito obavješćuju klijente o njihovoj pravu da zatraže** raščlambu tih informacija po stavkama **i na zahtjev klijenta dostavljaju takvu raščlambu**.

Ako se iznos plaćanja trećih strana ne može utvrditi u fazi prije potpisivanja ugovora, metoda izračuna iznosa malom ulagatelju jasno se priopćuje na cjelovit i točan način. Osiguravajuća društva i posrednici u osiguranju svojim klijentima dostavljaju i informacije o točnom iznosu plaćanja trećih strana primljenih ili plaćenih na ex post osnovi.

Plaćanja trećih strana koja je posrednik u osiguranju ili društvo za osiguranje platio ili primio u vezi s pružanjem ili distribucijom investicijskog proizvoda osiguranja navode se kao zasebna stavka. Posrednik u osiguranju ili društvo za osiguranje objavljuje kumulativni učinak takvih plaćanja trećih strana, uključujući sva ponavljajuća plaćanja trećih strana, na neto povrat tijekom trajanja investicijskog proizvoda osiguranja. Svrha plaćanja trećih strana i njihov utjecaj na neto povrat objašnjavaju se na standardiziran način i na jeziku koji je razumljiv prosječnom malom ulagatelju.

2. Države članice osiguravaju da proizvođači investicijskih proizvoda osiguranja sastave sažet personalizirani dokument s ključnim informacijama koje se svake godine pružaju svakom malom ulagatelju koji drži proizvod („godišnje izvješće”).

Točan datum na koji se odnose informacije iz godišnjeg izvješća navodi se na jasno vidljivom mjestu.

Informacije u godišnjem izvješću moraju biti točne i ažurirane.

Proizvođači godišnje izvješće svakom ugovaratelju osiguranja stavljaju na raspolaganje besplatno u elektroničkom obliku. Primjerak u papirnatom obliku dostavlja se na zahtjev uz sve informacije dostupne elektroničkim putem.

Godišnje izvješće nije potrebno dostaviti ako proizvođač malim ugovarateljima osiguranja omogući pristup internetskom sustavu, koji se smatra trajnim medijem, u kojem se jednostavno može pristupiti ažuriranim izjavama s relevantnim informacijama iz stavka 3., a proizvođač ima dokaze da je mali ugovaratelj osiguranja barem jednom u prethodnih 12 mjeseci pristupio tim izjavama.

3. Godišnje izvješće sadržava barem sljedeće ključne informacije:

- (a) ukupne troškove povezane s naknadama i plaćanjima trećih strana, izražene po stavkama u novčanim iznosima i postocima, koje je mali ugovaratelj osiguranja izravno ili neizravno platio ili snosio tijekom prethodnih 12 mjeseci i na kombiniranoj osnovi od početka trajanja ugovora u vezi s investicijskim proizvodom osiguranja;
- (b) godišnju uspješnost svake **temeljne opcije ulaganja** investicijskog proizvoda osiguranja i godišnje globalne rezultate portfelja, svaki u usporedbi s uspješnošću tijekom prethodnih godina;
- (c) ukupne poreze, uključujući administrativne pristojbe, porez na transakcije, porez po odbitku i sve druge poreze koje naplaćuje društvo za osiguranje, raščlanjene po porezu, koje snosi mali ulagatelj u vezi s investicijskim proizvodom osiguranja;
- (d) ako je primjenjivo, tržišnu ili, ako tržišna vrijednost nije dostupna, procijenjenu vrijednost **temeljnih opcija ulaganja** investicijskog proizvoda osiguranja;
- (e) plaćanja koja je mali ugovaratelj osiguranja u prethodnih 12 mjeseci izvršio u vezi s investicijskim proizvodom osiguranja, uključujući ulaganja, depozite, doprinose, premije i naknade, od čega se oduzimaju sva izvršena povlačenja;
- (f) **█** predviđanja očekivanog ishoda na kraju ugovornog ili preporučenog razdoblja držanja na temelju trenutačne vrijednosti ulaganja i njegova dosadašnjeg razvoja uspješnosti i povezana s predugovornim scenarijima uspješnosti u dokumentu s

ključnim informacijama iz Uredbe br. 1286/2014 te izjavu o odricanju odgovornosti u kojoj se navodi da se te projekcije mogu razlikovati od stvarne konačne vrijednosti ulaganja;

- (g) informacije o uvjetima i financijskim posljedicama prijevremenog raskida ulaganja ili promjene pružatelja usluga, uključujući otkupnu vrijednost i uvjete za predaju police osiguranja;
- (h) kratki sažetak o pokriću osiguranja, posebno o naknadama iz osiguranja te svim mogućnostima i informacijama o tome što se događa u slučaju smrti osigurane osobe ili drugog osiguranog događaja;
- (i) u slučaju investicijskih proizvoda osiguranja za koje uvjeti police predviđaju periodične revizije premija, predviđene premije potrebne za zadržavanje postojećih naknada do dobi od 55, 65, 75 i 85 godina.

Ne dovodeći u pitanje zahtjev iz ovog stavka, ako o određenom proizvodu nije dostupno dovoljno informacija za sastavljanje godišnjeg izvješća, zahtjevi za godišnje izvješće primjenjuju se samo na ugovore sklopljene nakon stupanja na snagu Direktive .../... [unijeti broj ove Direktive o izmjeni].

4. Informacije opisane u stavku 1. i godišnje izvješće iz stavaka 2. i 3. daju se malim ulagateljima i ugovarateljima osiguranja korištenjem standardizirane terminologije i formata Unije. ***Ne dovodeći u pitanje to da proizvođač svojim malim ugovarateljima osiguranja omogućuje pristup internetskom sustavu u skladu s člankom 29. stavkom 2. petim podstavkom, raščlanjivanje informacija koje se zahtijevaju na temelju stavaka 1., 2. i 3. ovog članka, pri čemu se detaljni dijelovi informacija mogu prikazati u skočnim prozorima ili putem poveznica na popratne slojeve, dopušteno je ako se godišnje izvješće dostavlja u elektroničkom obliku. U tom slučaju godišnje izvješće moguće je ispisati kao jedinstveni dokument.***

Nakon savjetovanja s ESMA-om te nakon testiranja potrošača i sektorskog testiranja EIOPA izrađuje nacrt regulatornih tehničkih standarda kako bi utvrdila:

- (a) odgovarajući format za davanje informacija iz stavaka 1. i 3., uključujući oblik i duljinu dokumenta te sadržaj svakog elementa informacija;

- (b) standardiziranu terminologiju Unije i **kratka i sažeta** povezana objašnjenja koja će **osiguravajuća društva i posrednici u osiguranju** upotrebljavati za **objavljivanje** informacija iz stavaka 1. i 3. Objašnjenja moraju biti takva da ih vjerojatno mogu razumjeti svi mali ulagatelji bez posebnog znanja o investicijskim proizvodima osiguranja.

EIOPA navedene nacрте regulatornih tehničkih standarda dostavlja Komisiji do [Ured za publikacije: unijeti datum 18 mjeseca nakon stupanja na snagu].

Komisiji se **delegira** ovlast za dopunu ove Direktive donošenjem regulatornih tehničkih standarda iz trećeg podstavka u skladu s člankom 10. Uredbe (EU) br. 1094/2010.

5. Države članice osiguravaju da posrednici u osiguranju i društva za osiguranje koji distribuiraju investicijske proizvode osiguranja u informativnom materijalu, uključujući promidžbene sadržaje, koji se pružaju malim ulagateljima prikažu odgovarajuća upozorenja na specifične rizike potencijalnih gubitaka koji proizlaze iz posebno rizičnih **ili složenih** investicijskih proizvoda osiguranja i, prema potrebi, temeljnih **opcija ulaganja**.

EIOPA do [18 mjeseci nakon stupanja na snagu Direktive o izmjeni] izrađuje i periodično ažurira smjernice o konceptu posebno rizičnih **ili složenih** investicijskih proizvoda osiguranja, uzimajući u obzir posebnosti različitih vrsta investicijskih proizvoda osiguranja.

EIOPA izrađuje regulatorne tehničke standarde kojima se pobliže definiraju format i sadržaj takvih upozorenja o rizicima, uzimajući u obzir posebnosti različitih vrsta investicijskih proizvoda osiguranja i vrsta komunikacije, **uključujući posebnosti proizvoda s više opcija**.

EIOPA navedene regulatorne tehničke standarde dostavlja Komisiji do [Ured za publikacije: unijeti datum 18 mjeseca nakon stupanja na snagu].

Komisiji se delegira ovlast za donošenje regulatornih tehničkih standarda iz trećeg podstavka u skladu s člankom 10. Uredbe (EU) br. 1094/2010.

Nacionalna nadležna tijela prate ■ primjenu upozorenja o rizicima ■ . Ako se pojave sumnje povezane s upotrebom ili nepostojanjem upotrebe ■ takvih upozorenja o rizicima ■ , koja mogu znatno utjecati na zaštitu ulagatelja, **nadležna tijela mogu** uvesti obvezu upotrebe upozorenja o rizicima za posrednike u osiguranju i društva za osiguranje koji distribuiraju investicijske proizvode osiguranja.”;

21. umeću se sljedeći članci 29.a i 29.b:

„Članak 29.a

Poticaji

2. Države članice osiguravaju da **društva za osiguranje ili posrednici u osiguranju** pri distribuciji investicijskog proizvoda osiguranja u skladu s člankom 30. stavkom 1. primaju naknade ili koristi od treće strane ili joj plaćaju naknade ili koristi samo pod uvjetom da se ti posrednici u osiguranju ili društva za osiguranje pobrinu da primitak ili plaćanje takvih naknada ili koristi ne naruši njihovu obvezu da postupaju pošteno, pravedno i profesionalno u skladu s najboljim interesima svojih potrošača. Posrednici u osiguranju i društva za osiguranje objavljuju postojanje, značajke i iznos takvih plaćanja koja uključuju treće strane u skladu s člankom 29.

3. Države članice osiguravaju da posrednici u osiguranju i društva za osiguranje prema potrebi potrošača obavijeste o mehanizmima prijenosa svih naknada, provizija, novčanih i nenovčanih koristi primljenih u vezi s distribucijom proizvoda osiguranja na potrošača.

4. Države članice posrednicima u osiguranju i društvima za osiguranje mogu nametnuti strože uvjete u pogledu pitanja obuhvaćenih ovim člankom. Posebno, države članice mogu **zabraniti ili ograničiti ponudu ili prihvaćanje naknada, provizija ili nenovčanih koristi od trećih strana u vezi s pružanjem usluge savjetovanja o osiguranju.**

Stroži uvjeti mogu uključivati i zahtjev da se te naknade, provizije ili nenovčane koristi vrate potrošačima, odnosno njihovo poravnanje s naknadama koje je isplatio potrošač.

Posrednici u osiguranju ili društva za osiguranje, uključujući one koji uživaju slobodu pružanja usluga ili slobodu poslovnog nastana, pri sklapanju ugovora o osiguranju s potrošačima koji imaju uobičajeno boravište ili poslovni nastan u toj državi članici poštuju strože odredbe država članica navedene u ovom stavku.

4.a Države članice zahtijevaju da, ako posrednik u osiguranju ili društvo za osiguranje koje distribuira investicijske proizvode osiguranja obavijesti potrošača da se savjetovanje pruža na neovisnoj osnovi, taj posrednik ili društvo:

(a) ocijeni dovoljno velik broj proizvoda osiguranja dostupnih na tržištu koji su prikladno diversificirani u pogledu vrste i pružatelja kako bi se osiguralo da se očekivanja ulagatelja mogu ispuniti na prikladan način i ne ograničava se na proizvode osiguranja koje izdaju ili pružaju subjekti u uskoj povezanosti s posrednikom u osiguranju ili društvom za osiguranje;

(b) ne prihvaća niti zadržava naknade, provizije ili novčanu ili nenovčanu korist koju je platila ili dala treća strana ili osoba za račun treće osobe u vezi s pružanjem usluga potrošačima.

Ovaj stavak ne sprečava posrednike u osiguranju čiji ih pravni status kvalificira kao neovisne da se predstavljaju kao da nisu ugovorno vezani za određeno društvo za osiguranje ako naznače da primaju poticaje.

5. Komisija je ovlaštena ovu Direktivu dopuniti donošenjem delegiranih akata u skladu s člankom 38. kako bi pobliže odredila:

- (a) kako posrednici u osiguranju i društva za osiguranje trebaju poštovati načela utvrđena u ovom članku;
- (b) kriterije za procjenjivanje poštuju li posrednici u osiguranju i društva za osiguranje koji daju ili primaju poticaje obvezu da djeluju pošteno, pravedno i profesionalno u skladu s najboljim interesima potrošača.

Članak 29.b

Najbolji interes potrošača

1. Države članice zahtijevaju da prilikom pružanja investicijskih usluga ili, ako je potrebno, pomoćnih usluga klijentima, društvo za osiguranje ili posrednik u osiguranju postupi korektno, pravedno, u skladu s pravilima struke te u najboljem interesu klijenata, a posebno poštujući načela utvrđena u ovom članku i članku 17.

1.a Države članice osiguravaju da društva za osiguranje i posrednici u osiguranju, kako bi pri pružanju usluga investicijskog savjetovanja o investicijskim proizvodima osiguranja djelovali u najboljem interesu potrošača ■ *imaju obvezu:*

- (a) *obavješćivati potrošača o rasponu investicijskih proizvoda osiguranja ili, prema potrebi, temeljnim opcijama ulaganja koje je procijenilo društvo za osiguranje ili*

posrednik u osiguranju i te savjete pružati na temelju procjene odgovarajuće palete investicijskih proizvoda osiguranja ili, prema potrebi, temeljnih opcija ulaganja, prilagođenih potrebama potrošača. Raspon investicijskih proizvoda osiguranja odražava poslovni model društva za osiguranje ili posrednika u osiguranju.

Ako su društva za osiguranje i posrednici u osiguranju vezani isključivim partnerstvima, mogu izraditi odgovarajući raspon investicijskih proizvoda osiguranja među proizvodima ili, ako je primjenjivo, temeljnim opcijama ulaganja koje nudi samo jedno društvo za osiguranje. U tom slučaju potrošači se o tome obavješćuju u skladu s primjenjivim zahtjevima, posebno člankom 29. stavkom 1. točkom (a) podtočkom ii.;

- (b) *preporučiti investicijski proizvod osiguranja ili, prema potrebi, temeljne opcije ulaganja koji su troškovno najučinkovitiji među investicijskim proizvodima osiguranja za koje je utvrđeno da su prikladni za potrošača u skladu s člankom 30. stavkom 1. i koji imaju slične značajke, uzimajući u obzir uspješnost, razinu rizika, troškove i naknade prijavljene u skladu s člankom 25. stavkom 1.c te, ako se preporučuje istovjetni proizvod s višim troškovima, to obrazložiti na objektivnim osnovama i voditi evidenciju o tom obrazloženju;*
- (c) **█**
- (ca) *ne staviti financijske ili druge interese društva za osiguranje ili posrednika u osiguranju ispred interesa klijenta;*
- (d) *preporučiti investicijske proizvode osiguranja čije je pokriće osiguranja u skladu sa zahtjevima i potrebama potrošača u pogledu osiguranja.*

1.b Ako društva za osiguranje ili posrednici u osiguranju podliježu zabrani poticaja, pretpostavlja se da su uvjeti iz ovog članka ispunjeni. Nacionalno nadležno tijelo može poništiti tu pretpostavku ako društvo za osiguranje ili posrednik u osiguranju ne poštuje odredbe ovog članka.

1.c EIOPA u suradnji s nacionalnim nadležnim tijelima može organizirati i provesti obveznu istorazinsku reviziju provedbe obveza utvrđenih u ovom članku.

2. Komisija je ovlaštena ovu Direktivu dopuniti donošenjem delegiranih akata u skladu s člankom 38. kako bi pobliže odredila način na koji posrednici u osiguranju i društva za osiguranje trebaju poštovati načela utvrđena u ovom članku.

U tim delegiranim aktima uzima se u obzir priroda usluga koje se nude ili pružaju potrošaču, priroda proizvoda *te, ako je primjenjivo, temeljnih opcija ulaganja* koji se nude ili razmatraju, uključujući različite vrste investicijskih proizvoda osiguranja *ili, ako je primjenjivo, temeljnih opcija ulaganja.*”;

22. članak 30. mijenja se kako slijedi:

- (a) umeće se sljedeći stavak –1.:

„–1. Države članice zahtijevaju da posrednici u osiguranju i društva za osiguranje koji distribuiraju investicijske proizvode osiguranja procijene prikladnost i primjerenost tih proizvoda i, prema potrebi, *temeljnih opcija ulaganja* koje će preporučiti potrošačima ili koje će potrošači zahtijevati pravodobno prije nego što se potrošači obvežu ugovorom o osiguranju ili ponudom. Svaka od tih procjena provodi se na temelju razmjernih i potrebnih informacija o potrošaču koje je prikupio posrednik u osiguranju i društvo za osiguranje u skladu sa zahtjevima utvrđenima u ovom članku.

Države članice osiguravaju da posrednici u osiguranju i društva za osiguranje koji distribuiraju investicijske proizvode osiguranja potrošačima objasne svrhu procjene primjerenosti ili prikladnosti prije nego što od njih zatraže bilo kakve informacije. Države članice osiguravaju da posrednici u osiguranju i društva za osiguranje koji distribuiraju investicijske proizvode osiguranja potrošače u standardiziranom obliku upozore na oboje od sljedećeg:

- (a) da pružanje netočnih ili nepotpunih informacija može negativno utjecati na kvalitetu procjene koju provodi posrednik u osiguranju ili društvo za osiguranje;
- (b) da nedostatak informacija sprečava posrednike u osiguranju i društva za osiguranje koji distribuiraju investicijske proizvode osiguranja da utvrde je li predviđena usluga ili financijski instrument prikladan ili primjeren za potrošača i da pružaju savjete.

Države članice osiguravaju da posrednici u osiguranju i društva za osiguranje koji

distribuiraju investicijske proizvode osiguranja potrošačima na njihov zahtjev dostave izvješće o informacijama prikupljenima za procjenu primjerenosti ili prikladnosti. To se izvješće izrađuje u standardiziranom formatu koji je izradila EIOPA.

EIOPA izrađuje nacrt regulatornih tehničkih standarda radi utvrđivanja objašnjenja i upozorenja iz drugog podstavka te formata i sadržaja izvješća iz trećeg podstavka.

EIOPA navedene nacрте regulatornih tehničkih standarda dostavlja Komisiji do [Ured za publikacije: unijeti datum 18 mjeseca nakon stupanja na snagu].

Komisiji se delegira ovlast za donošenje tih regulatornih tehničkih standarda u skladu s člankom 10. Uredbe (EU) br. 1094/2010.”;

(b) stavci 1., 2. i 3. zamjenjuju se sljedećim:

„1. Ne dovodeći u pitanje članak 20. stavak 1., kad pruža savjete o investicijskim proizvodima osiguranja posrednik u osiguranju ili društvo za osiguranje prikuplja sve informacije o:

– znanju i iskustvu potrošača u području ulaganja relevantnom za određenu vrstu investicijskog proizvoda osiguranja ili, prema potrebi, **temeljnih opcija ulaganja** koji se nude ili zahtijevaju **i** o financijskoj situaciji tog potrošača,

– **njegovoj sposobnosti** da podnese potpune ili djelomične gubitke,

– **potrebama i ciljevima ulaganja**, uključujući sve preferencije o održivosti, te o toleranciji rizika kako bi posrednik u osiguranju ili društvo za osiguranje moglo potrošaču preporučiti investicijske proizvode osiguranja koji su prikladni za njega, a posebno **█ za njegovu toleranciju rizika, sposobnost da podnese gubitke, preferencije o održivosti i potrebu** za diversifikacijom **█**.

█

Ako pružaju savjet koji uključuje zamjenu **temeljnih opcija ulaganja**, posrednici u osiguranju i društva za osiguranje prikupljaju potrebne informacije o **postojećim temeljnim opcijama ulaganja** potrošača i **preporučenim novim opcijama ulaganja** te analiziraju očekivane troškove i koristi zamjene kako bi mogli razumno dokazati da su očekivane koristi zamjene veće od troškova.

2. Ne dovodeći u pitanje članak 20. stavak 1., države članice osiguravaju da, ako se

investicijski proizvod osiguranja prodaje bez davanja savjeta, posrednik u osiguranju ili društvo za osiguranje od potrošača zatraži informacije o njegovu znanju i iskustvu u području ulaganja relevantnom za određenu vrstu investicijskog proizvoda osiguranja ili, prema potrebi, *temeljnih opcija ulaganja* koji se nudi ili zahtijeva kako bi posrednik u osiguranju ili društvo za osiguranje moglo procijeniti odgovaraju li predviđeni investicijski proizvodi osiguranja tom potrošaču.

Ako na temelju informacija dostavljenih u skladu s prvim podstavkom smatra da proizvod ne odgovara potrošaču, posrednik u osiguranju ili društvo za osiguranje o tome upozorava potrošača. To se upozorenje dostavlja u standardiziranom formatu i evidentira.

Posrednik u osiguranju ili društvo za osiguranje ne nastavlja s distribucijom investicijskog proizvoda osiguranja za koji je dostavilo upozorenje u kojem se navodi da proizvod ili usluga ne odgovara potrošaču, osim ako potrošač to zatraži unatoč takvom upozorenju, a društvo za osiguranje pristane sklopiti ugovor na zahtjev potrošača. Evidentiraju se i zahtjev potrošača i pristanak društva za osiguranje.

EIOPA izrađuje nacrt regulatornih tehničkih standarda radi utvrđivanja oblika i sadržaja upozorenja iz drugog podstavka.

EIOPA dostavlja Komisiji navedeni nacrt regulatornih tehničkih standarda do [Ured za publikacije: unijeti datum 18 mjeseca nakon stupanja na snagu].

Komisiji se dodjeljuje ovlast za donošenje tih regulatornih tehničkih standarda u skladu s člankom 10. Uredbe (EU) br. 1094/2010.

3. Ne dovodeći u pitanje članak 20. stavak 1., ako se ne pružaju savjeti u vezi s investicijskim proizvodima osiguranja, države članice mogu odstupiti od obveza navedenih u stavku 2. ovog članka te posrednicima u osiguranju i društvima za osiguranje dopustiti da obavljaju poslove distribucije investicijskih proizvoda osiguranja na svojem državnom području bez potrebe za prikupljanjem informacija ili procjenom iz stavka 2. ovog članka ako su ispunjeni svi sljedeći uvjeti:

(a) poslovi distribucije osiguranja odnose se na jedno od sljedećeg:

i. investicijske proizvode osiguranja koji stvaraju samo investicijsku izloženost financijskim instrumentima koji se u skladu s Direktivom 2014/65/EU ne

smatraju složenima te koji ne sadržavaju strukturu koja potrošačima otežava shvaćanje povezanih rizika;

ii. ostale jednostavne investicijske proizvode osiguranja za potrebe ovog stavka;

- (b) poslovi distribucije osiguranja obavljaju se na zahtjev potrošača;
- (c) potrošaču je jasno objašnjeno da od posrednika u osiguranju ili društva za osiguranje pri obavljanju poslova distribucije osiguranja nije zatraženo da provede ocjenu prikladnosti investicijskog proizvoda osiguranja ili pružene ili ponuđene usluge distribucije osiguranja te da potrošaču nije pružena odgovarajuća zaštita u skladu s relevantnim pravilima poslovnog ponašanja. Takvo se upozorenje daje u standardiziranom obliku;
- (d) posrednik u osiguranju ili društvo za osiguranje postupa u skladu sa svojim obvezama iz članaka 27. i 28.

Svi posrednici u osiguranju ili društva za osiguranje, uključujući one koji uživaju slobodu pružanja usluga ili slobodu poslovnog nastana, dužni su poštovati primjenjive odredbe u državi članici u kojoj potrošači kojima distribuiraju investicijske proizvode osiguranja imaju uobičajeno boravište ili poslovni nastan, a koji se ne koriste odstupanjem o kojem je riječ u ovom stavku.

EIOPA izrađuje nacrt regulatornih tehničkih standarda radi utvrđivanja oblika i sadržaja upozorenja iz prvog podstavka točke (c).

EIOPA dostavlja Komisiji navedeni nacrt regulatornih tehničkih standarda do [Ured za publikacije: unijeti datum 18 mjeseca nakon stupanja na snagu].

Komisiji se dodjeljuje ovlast za donošenje tih regulatornih tehničkih standarda u skladu s člankom 10. Uredbe (EU) br. 1094/201039.”;

- (c) stavak 5. zamjenjuje se sljedećim:

„5. Države članice osiguravaju da posrednici u osiguranju ili društva za osiguranje potrošaču dostave odgovarajuća izvješća o aktivnostima distribucije osiguranja na trajnom mediju. Ta izvješća sadržavaju periodično obavješćivanje potrošača, uzimajući u obzir vrstu i složenost investicijskih proizvoda osiguranja i svojstva usluge koja se pruža potrošaču te sadržavaju, prema potrebi, troškove povezane s transakcijama i uslugama za račun potrošača.

Države članice osiguravaju da posrednici u osiguranju ili društva za osiguranje, kad pružaju savjete o investicijskim proizvodima osiguranja, potrošaču dovoljno prije sklapanja ugovora i na trajnom mediju dostave izjavu o primjerenosti u kojoj se navode pruženi savjeti i način na koji su oni u skladu s preferencijama, ciljevima i drugim značajkama potrošača. Takva se izjava daje dovoljno unaprijed prije nego što se potrošač obveže ugovorom o osiguranju ili ponudom kako bi potrošač imao dovoljno vremena za njezinu provjeru i, prema potrebi, od posrednika za osiguranje ili društva za osiguranje mogao dobiti dodatne informacije ili pojašnjenja.

Države članice osiguravaju da, kad su za sklapanje ugovora korištena sredstva za komunikaciju na daljinu, zbog čega se ne može prethodno dostaviti procjena o prikladnosti, posrednik u osiguranju ili društvo za osiguranje mogu dostaviti izjavu o primjerenosti na trajnom mediju odmah nakon što potrošač postane vezan ugovorom o osiguranju, pod uvjetom da su ispunjena oba sljedeća uvjeta:

- (a) potrošač je pristao primiti izjavu o primjerenosti bez nepotrebne odgode nakon sklapanja ugovora;
- (b) posrednik u osiguranju ili društvo za osiguranje dali su potrošaču mogućnost odgode sklapanja ugovora kako bi mogao unaprijed primiti izjavu o primjerenosti.

Države članice osiguravaju da, kad posrednik u osiguranju ili društvo za osiguranje obavijeste potrošača da će provoditi periodičnu procjenu primjerenosti, periodično izvješće sadržava ažuriranu izjavu o načinu na koji je investicijski proizvod osiguranja u skladu sa sklonostima, ciljevima i drugim značajkama malog ulagatelja.”;

(d) ***umeće se sljedeći stavak:***

„5.a Države članice mogu distributerima nametnuti strože uvjete u pogledu pitanja obuhvaćenih ovim člankom. Naime, države članice pružanje savjeta o kojem je riječ u članku 30. mogu učiniti obveznim za prodaju svih investicijskih proizvoda osiguranja ili određene vrste takvih proizvoda.

Države članice osiguravaju da svi posrednici u osiguranju ili društva za osiguranje, uključujući one koji uživaju slobodu pružanja usluga ili slobodu poslovnog nastana, pri sklapanju ugovora o osiguranju s potrošačima koji imaju uobičajeno boravište ili poslovni nastan u toj državi članici poštuju strože odredbe država članica navedene u prvom

podstavku.

(e) stavak 6. zamjenjuje se sljedećim:

„6. Komisija je ovlaštena ovu Direktivu dopuniti donošenjem delegiranih akata u skladu s člankom 38. kako bi pobliže odredila način na koji posrednici u osiguranju i društva za osiguranje trebaju poštovati načela utvrđena u ovom članku pri obavljanju poslova distribucije u vezi s investicijskim proizvodima osiguranja, među ostalim u pogledu:

- (a) informacija koje trebaju prikupiti pri procjeni primjerenosti i prikladnosti investicijskih proizvoda osiguranja za svoje potrošače;
- (b) kriterija za procjenu jednostavnih investicijskih proizvoda osiguranja za potrebe stavka 3. točke (a) podtočke ii. ovog članka;
- (c) sadržaja i oblika evidencija i ugovora o pružanju usluga potrošačima te periodičnih izvješća potrošačima o pruženim uslugama.

(ca) kriterija za procjenu usklađenosti financijskih proizvoda s klijentovim preferencijama o održivosti i utvrđivanja postupaka za prilagodbu ponude portfelja ili investicijskog proizvoda kako bi se zadovoljile klijentove preferencije o održivosti.

U tim delegiranim aktima uzima se u obzir priroda usluga koje se nude ili pružaju potrošaču, priroda proizvoda koji se nude ili razmatraju, uključujući različite vrste investicijskih proizvoda osiguranja te malu ili profesionalnu prirodu potrošača.”;

23. članak 35. stavak 2. mijenja se kako slijedi:

(a) točka (a) zamjenjuje se sljedećim:

„(a) posebne postupke za zaprimanje prijave mogućih ili stvarnih kršenja i daljnje postupanje, uključujući uspostavu sigurnih komunikacijskih kanala za takve prijave;”;

(b) dodaje se sljedeći podstavak:

„Posebni postupci iz točke (a) uključuju i stvaranje poveznice na naslovnici internetskih stranica svakog nadležnog tijela na jednostavan obrazac za prijavu kojim se svakoj osobi

omogućuje da prijavi potencijalne ili stvarne povrede prava Unije ili nacionalnog prava. Države članice od nadležnih tijela zahtijevaju da bez nepotrebne odgode analiziraju sva izvješća podnesena putem tog obrasca za izvješćivanje.”;

24. umeće se sljedeći članak 35.a:

„*Članak 35.a*

Postupci za sprečavanje djelatnosti koje se nude digitalnim sredstvima bez odobrenja ili registracije

1. Države članice osiguravaju da, ako fizička ili pravna osoba obavlja djelatnosti distribucije osiguranja putem interneta usmjerene na potrošače na njihovu državnom području, a nije registrirana u skladu s člankom 3. ove Direktive ili nije dobila odobrenje u skladu s člankom 14. Direktive 2009/138/EZ, ili ako nadležno tijelo sumnja da taj subjekt obavlja takve djelatnosti, a nije registriran u skladu s člankom 3. ove Direktive ili nije dobio odobrenje u skladu s člankom 14. Direktive 2009/138/EZ, nadležno tijelo poduzima sve odgovarajuće i razmjerne mjere kako bi spriječilo obavljanje tih aktivnosti distribucije, uključujući povezane promidžbene sadržaje, primjenom nadzornih ovlasti iz članka 12. stavka 3. Sve takve mjere moraju biti u skladu s načelima suradnje među državama članicama utvrđenima u ovoj Direktivi.

Prvi podstavak primjenjuje se i na svakog financijskog influencera kojem društvo za osiguranje ili posrednik u osiguranju isplaćuje naknadu ili poticaj putem nenovčane naknade, a da pritom nije registriran u skladu s člankom 3. ove Direktive ili ima odobrenje za rad u skladu s člankom 14. Direktive 2009/138/EZ, ako takav financijski influencera putem javnih platformi društvenih medija promiče usluge ili investicijske proizvode osiguranja ili temeljne opcije ulaganja u ime takvog društva za osiguranje ili posrednika u osiguranju.

2. Države članice osiguravaju da nadležna tijela objavljuju svaku odluku o uvođenju mjere poduzete na temelju stavka 1. u skladu s člankom 32.

Nadležna tijela o svakoj odluci iz stavka 2. bez nepotrebne odgode obavješćuju EIOPA-u. EIOPA uspostavlja elektroničku bazu podataka u kojoj se pohranjuju odluke koje su dostavila nadležna tijela i koja je dostupna svim nadležnim tijelima. EIOPA objavljuje popis svih

postojećih odluka u kojem se opisuju predmetne fizičke ili pravne osobe i vrste pruženih usluga ili proizvoda. Popis mora biti dostupan javnosti putem poveznice na internetskim stranicama EIOPA-e. Kad je riječ o fizičkim osobama, na tom popisu ne smije biti objavljeno više njihovih osobnih podataka od onih koje je objavilo nadležno tijelo na temelju prvog podstavka i u skladu s člankom 32.”;

25. članak 38. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 38.

Delegirani akti

Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 39. u vezi s člancima 10., 25., 26.a, 28., 29.a, 29.b i 30.”;

26. članak 39. mijenja se kako slijedi:

(a) stavci 2. i 3. zamjenjuju se sljedećim:

„2. Ovlašt donošenja delegiranih akata iz članaka 10., 25., 26.a, 28., 29.a, 29.b i 30. dodjeljuje se Komisiji na neodređeno razdoblje počevši od 22. veljače 2016.

3. 3. Europski parlament ili Vijeće u svakom trenutku mogu opozvati delegiranje ovlasti iz članaka 10., 25., 26.a, 28., 29.a, 29.b i 30. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlasti koje je u njoj navedeno. Opoziv počinje proizvoditi učinke sljedećeg dana od dana objave spomenute odluke u Službenom listu Europske unije ili na kasniji dan naveden u spomenutoj odluci. On ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.”;

(b) umeće se sljedeći stavak 3.a:

„3.a Prije donošenja delegiranog akta Komisija se savjetuje sa stručnjacima koje je imenovala svaka država članica u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016.”;

(c) stavak 5. zamjenjuje se sljedećim:

„5. Delegirani akt donesen na temelju članaka 10., 25., 26.a, 28., 29.a, 29.b i 30. stupa na snagu samo ako ni Europski parlament ni Vijeće u roku od tri mjeseca od priopćenja tog akta

Europskom parlamentu i Vijeću na njega ne podnesu nikakav prigovor ili ako su prije isteka tog roka i Europski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće podnijeti prigovore. Taj se rok produljuje za tri mjeseca na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća.”;

24. Prilog I. mijenja se u skladu s Prilogom III. ovoj Direktivi.

Članak 3.

Izmjene Direktive 2009/138/EZ

Odjeljak 5. glave II. poglavlja 1. Direktive 2009/138/EZ mijenja se kako slijedi:

1. naslov se zamjenjuje sljedećim:

„Odjeljak 5.

Pravo na otkaz ugovora”;

2. briše se sljedeći tekst:

„Pododjeljak 1.

Neživotno osiguranje”;

3. brišu se članci 183. i 184.;

4. briše se sljedeći tekst:

„Pododjeljak 1.

Životno osiguranje”;

5. briše se članak 185.

Članak 4.

Izmjene Direktive 2009/65/EZ

Direktiva 2009/65/EZ mijenja se kako slijedi:

1. članak 14. mijenja se kako slijedi:

(a) umeću se sljedeći stavci od 1.a do 1.f:

- „1.a Za potrebe stavka 1. države članice zahtijevaju da društva za upravljanje djeluju tako da spriječe naplaćivanje neopravdanih troškova UCITS-u i njegovim imateljima udjela. Troškovi koji ispunjavaju sljedeće uvjete smatraju se naplativima:
- (a) troškovi *ne premašuju najveći iznos objavljen* u prospektu iz članka 69. i ključnim informacijama za ulagatelje iz članka 78.;
 - (b) troškovi su *pravilno nastali u vezi sa sljedećim ili u svrhu sljedećeg:*
 - i. funkcioniranje UCITS-a uzimajući u obzir njegovu strukturu, strategiju ulaganja, cilj i politiku; ili*
 - ii. usklađenost s pravnim regulatornim zahtjevima;*
 - (c) troškove snose ulagatelji na način kojim se osigurava pravedno postupanje prema ulagateljima.
- 1.b Države članice zahtijevaju da društva za upravljanje održavaju, vode i preispituju učinkovit postupak formiranja cijena koji omogućuje identifikaciju i kvantifikaciju svih troškova koje snosi UCITS ili njegovi imatelji udjela. Prije izdavanja odobrenja za rad UCITS-a i tijekom njegova trajanja tim se postupkom formiranja cijena osigurava da su ispunjeni sljedeći uvjeti:
- (a) troškovi nisu neopravdani;
 - (b) troškovi koje snose mali ulagatelji opravdani su i razmjerni *u kontekstu ukupne vrijednosti isporučene imateljima udjela*, uzimajući u obzir obilježja UCITS-a, uključujući njegov cilj ulaganja, *politiku*, strategiju, očekivane povrate, razinu rizika i druga relevantna obilježja.
- 1.c Države članice osiguravaju da su društva za upravljanje odgovorna za učinkovitost i kvalitetu svojeg postupka formiranja cijena. Postupak formiranja cijena jasno se dokumentira, u njemu se jasno navode odgovornosti upravljačkih tijela društva za upravljanje u određivanju i preispitivanju troškova koje snose ulagatelji te podliježe periodičnom preispitivanju. Procjena troškova temelji se na objektivnim kriterijima i metodologiji *te uključuje* usporedbu s tržišnim *proizvodima, kao što je UCITS sa sličnim obilježjima u smislu cilja ulaganja, strategije, razine rizika i drugih relevantnih obilježja.*

1.d Države članice zahtijevaju da društva za upravljanje jednom godišnje procijene jesu li UCITS-u ili njegovim imateljima udjela naplaćeni nepotrebni troškovi.

Države članice zahtijevaju da društva za upravljanje *bez nepotrebne odgode* nadoknade troškove ulagateljima ako su UCITS-u ili njegovim imateljima udjela naplaćeni nepotrebni troškovi *ako su troškovi pogrešno izračunani na štetu UCITS-a ili njegovih imatelja udjela.*

Države članice zahtijevaju da društva za upravljanje izvješćuju nadležna tijela svoje matične države članice i nadležna tijela matične države članice UCITS-a, depozitara i financijske revizore UCITS-a o situacijama u kojima su UCITS-u ili njegovim imateljima udjela naplaćeni nepotrebni troškovi.

1.e Države članice zahtijevaju da društva za upravljanje najmanje jednom godišnje procijene uvjete navedene u stavku 1.b točki (b). U procjeni se uzimaju u obzir kriteriji utvrđeni u postupku formiranja cijena .

1.f *ESMA najkasnije četiri godine nakon stupanja na snagu Direktive (EU).../... [Ured za publikacije: unijeti broj ove Direktive o izmjeni] u suradnji s nacionalnim nadležnim tijelima organizira i provodi istorazinsku ocjenu provedbe obveza opisanih u ovom članku, uključujući troškove povezane s nadoknadama pojedinačnim ulagateljima.”;*

(b) stavak 2. mijenja se kako slijedi:

i. uvodna formulacija zamjenjuje se sljedećim:

„Ne dovodeći u pitanje članak 116., Komisija putem delegiranih akata u skladu s člankom 112.a donosi mjere kojima se osigurava da društvo za upravljanje ispunjava zadaće navedene u staccima od 1. do 1.e, a posebno kako bi se:”;

ii. točka (b) zamjenjuje se sljedećim:

„(b) utvrdila načela potrebna kako bi se osiguralo da društva za upravljanje učinkovito koriste sredstva i postupke potrebne za ispravno obavljanje djelatnosti;”;

iii. dodaju se sljedeće točke (d) i (e):

„(d) utvrdili minimalni zahtjevi za postupak formiranja cijena kako se UCITS-u i

njegovim imateljima udjela ne bi naplaćivali nepotrebni troškovi, posebno:

i. osiguravanjem da su troškovi točno utvrđeni i kvantificirani te da su u skladu sa zahtjevima iz stavka 1.a točke (a);

ii. utvrđivanjem troškova koji se mogu naplatiti UCITS-u i njegovim imateljima udjela uzimajući u obzir razinu i prirodu troškova upućivanjem na popis prihvatljivih troškova koji ispunjavaju uvjete iz stavka 1.a točaka (b) i (c) te uvjete pod kojima nadležna tijela na pojedinačnoj osnovi mogu odobriti troškove koji nisu uključeni u popis prihvatljivih troškova, ali ispunjavaju uvjete iz stavka 1.a točaka (b) i (c);

iii. utvrđivanjem mogućeg sukoba interesa i mjera za ublažavanje pojave sukoba interesa;

iv. uspostavom postupka za određivanje razine naknade ako su ulagateljima naplaćeni nepotrebni troškovi;

v. uspostavom postupka koji će se pokrenuti ako je neopravdano naplaćeni iznos značajan i prelazi prag koji se određuje na temelju postojećih smjernica nacionalnih nadležnih tijela o postupcima naknade štete;

(e) propisali kriteriji za utvrđivanje opravdanosti i razmjernosti troškova u skladu sa stavkom 1.b točkom (b) ”;

(c) dodaje se sljedeći stavak 4.:

„4. Komisija do ... [Ured za publikacije: unijeti datum = pet godina od datuma iz članka 7. stavka 2. ove Direktive] nakon savjetovanja s ESMA-om Vijeću i Parlamentu podnosi izvješće o provedbi ovog članka. U izvješću se ocjenjuje barem sljedeće:

(a) je li ovaj članak imao pozitivan učinak na troškove i rezultate UCITS-a ponuđenih malim ulagateljima i u kojoj mjeri;

(b) je li procjena iz stavka 1.e proporcionalna u smislu složenosti i troškova koje snose društva za upravljanje;”;

(ba) postoje li možda drugi mehanizmi za rješavanje problema visokih troškova ulagateljâ na razini Unije, uključujući zakonodavne i nezakonodavne mjere.”;

2. umeće se sljedeći članak 20.a:

„Članak 20.a

Društvo za upravljanje za svaki UCITS kojim upravlja nadležnom tijelu svoje matične države članice dostavlja informacije o troškovima koje snose ulagatelji i rezultatima UCITS-a, na razini svakog fonda ili na razini razreda dionica UCITS-a ako te kategorije dionica imaju različite strukture troškova.”;

3. u članku 30. drugi stavak zamjenjuje se sljedećim:

„Za potrebe članaka navedenih u prvom stavku „društvo za upravljanje” znači „društvo za investicije”, osim za potrebe članka 14. stavka 1.d.”;

4. u članku 90. dodaje se sljedeći stavak:

„Ovaj članak ne dovodi u pitanje primjenu članka 14.”;

5. **članak 98. stavak 2. mijenja se kako slijedi:**

i. **umeće se** sljedeća točka:

„(ea) u skladu s člankom 69.a Direktive 2014/65/EU redovito provjeravati usklađenost kvalitativnih i kvantitativnih značajki financijskog instrumenta na tržištu s relevantnim referentnim vrijednostima i prema potrebi poduzeti korektivne mjere;”;

ii. **dodaje se** sljedeća točka:

„(n) ne dovodeći u pitanje povrat izvršen u skladu s člankom 14. stavkom 1.d, zahtijevati isplatu naknade ulagateljima ako su UCITS-u ili njegovim imateljima udjela naplaćeni nepotrebni troškovi.”;

6. u članku 99. stavku 6. dodaje se sljedeća točka:

„(h) ne dovodeći u pitanje povrat izvršen u skladu s člankom 14. stavkom 1.d, zahtjev da se ulagateljima isplati naknada ako su UCITS-u ili njegovim imateljima udjela naplaćeni nepotrebni troškovi ili ako su troškovi pogrešno izračunani na štetu UCITS-a ili njegovih imatelja udjela, uzimajući u obzir da postupci naknade moraju biti razmjerni neopravdano naplaćenom iznosu, posebno s tehničkog i operativnog stajališta.”;

7. u članku 112.a stavku 2. nakon četvrtog podstavka dodaje se sljedeći podstavak:

„Ovlast za donošenje delegiranih akata iz članka 14. dodjeljuje se Komisiji na razdoblje od četiri godine počevši od [Ured za publikacije: unijeti datum stupanja na snagu ove Direktive].”.

Članak 5.

Izmjene Direktive 2011/61/EU

Direktiva 2011/61/EU mijenja se kako slijedi:

1. članak 12. mijenja se kako slijedi:

(a) umeću se sljedeći stavci od 1.a do 1.f:

„1.a Za potrebe stavka 1. države članice zahtijevaju da UAIF-i djeluju tako da spriječe naplaćivanje neopravdanih troškova AIF-ima i njihovim imateljima udjela.

Troškovi koji ispunjavaju sljedeće uvjete smatraju se naplativima:

(a) ***ne prelaze najviši iznos objavljen*** u prospektu iz članka 23. stavka 3., pravilima fonda ili osnivačkim aktima iz članka 23. stavka 1. i dokumentom s ključnim informacijama iz članka 5. stavka 1. Uredbe (EU) br. 1286/2014;

(b) ***pravilno su nastali u vezi sa sljedećim ili u svrhu sljedećeg:***

i. funkcioniranje AIF-a uzimajući u obzir njegovu strukturu, strategiju ulaganja, cilj i politiku, ili

ii. usklađenost s pravnim ili regulatornim zahtjevima;

(c) snose ***ih*** ulagatelji na način kojim se osigurava pravedno postupanje prema ulagateljima, osim u slučajevima navedenima u članku 12. stavku 1. u kojima se pravilima ili osnivačkim aktima AIF-a omogućuje povlašteni tretman.

1.b Države članice zahtijevaju da UAIF-i održavaju, vode i preispituju učinkovit postupak formiranja cijena koji omogućuje identifikaciju i kvantifikaciju svih troškova koje snose AIF-i ili njihovi imatelji udjela. Tim postupkom formiranja cijena osigurava se da su ispunjeni sljedeći uvjeti:

(a) troškovi nisu neopravdani;

(b) troškovi koje snose mali ulagatelji opravdani su i razmjerni ***u kontekstu ukupne***

vrijednosti isporučene imateljima udjela, uzimajući u obzir obilježja AIF-a, uključujući njegov cilj ulaganja, *politiku*, strategiju, očekivane povrate, razinu rizika i druga relevantna obilježja.

1.c Države članice osiguravaju da su UAIF-i odgovorni za učinkovitost i kvalitetu svojeg postupka formiranja cijena. Postupak formiranja cijena jasno se dokumentira, u njemu se jasno navode odgovornosti upravljačkih tijela UAIF-a u određivanju i preispitivanju troškova koje snose ulagatelji te podliježe periodičnom preispitivanju. Procjena troškova temelji se na objektivnim kriterijima i metodologiji *te uključuje* usporedbu s tržišnim *proizvodima, kao što su AIF-i sa sličnim obilježjima u smislu cilja ulaganja, strategije, razine rizika i drugih relevantnih obilježja*.

1.d Države članice zahtijevaju da UAIF-i jednom godišnje procijene jesu li AIF-u ili njegovim imateljima udjela naplaćeni nepotrebni troškovi.

Države članice zahtijevaju da UAIF-i *bez nepotrebne odgode* nadoknade troškove ulagateljima ako su AIF-u ili njegovim imateljima udjela naplaćeni nepotrebni troškovi *ili ako su troškovi pogrešno izračunani na štetu AIF-a ili njegovih imatelja udjela*.

Države članice zahtijevaju da UAIF-i izvješćuju nadležna tijela svoje matične države članice i, prema potrebi, nadležno tijelo matične države članice AIF-a, depozitara i financijske revizore UAIF-a i, prema potrebi, AIF o situacijama u kojima su AIF-u ili njegovim imateljima udjela naplaćeni nepotrebni troškovi.

1.e Države članice zahtijevaju da UAIF-i najmanje jednom godišnje procijene uvjete navedene u stavku 1.b točki (b). U procjeni se uzimaju u obzir kriteriji utvrđeni u postupku formiranja cijena.

1.f ESMA u suradnji s nacionalnim nadležnim tijelima organizira i provodi istorazinsku analizu provedbe obveza opisanih u ovom članku najkasnije četiri godine nakon stupanja na snagu Direktive (EU) [Ured za publikacije: unijeti broj ove Direktive o izmjeni].”;

(b) stavak 3. zamjenjuje se sljedećim:

„3. Komisija putem delegiranih akata u skladu s člankom 56. te ovisno o uvjetima iz članaka 57. i 58. donosi mjere kojima se određuju kriteriji koje će koristiti relevantna

nadležna tijela kako bi procijenila ispunjavaju li UAIF-i svoje obveze iz stavka 1. ovog članka te mjere kojima se osigurava da UAIF ispunjava dužnosti navedene u staccima od 1. do 1.e ovog članka, a posebno kako bi se:

- (a) utvrdili minimalni zahtjevi za postupak formiranja cijena kako se AIF-u i njegovim imateljima udjela ne bi naplaćivali nepotrebni troškovi, posebno:
 - i. osiguravanjem da su troškovi točno utvrđeni i kvantificirani te da su u skladu s uvjetom iz stavka 1.a točke (a);
 - ii. utvrđivanjem troškova koji se mogu naplatiti AIF-u i njegovim imateljima udjela uzimajući u obzir razinu i prirodu troškova upućivanjem na popis prihvatljivih troškova koji ispunjavaju uvjete iz stavka 1.a točaka (b) i (c) te uvjete pod kojima nadležna tijela na pojedinačnoj osnovi mogu odobriti troškove koji nisu uključeni u popis prihvatljivih troškova, ali ispunjavaju uvjete iz stavka 1.a točaka (b) i (c);
 - iii. utvrđivanjem mogućeg sukoba interesa i mjera za ublažavanje pojave sukoba interesa;
 - iv. uspostavom postupka za određivanje razine naknade ako su ulagateljima naplaćeni nepotrebni troškovi; ***uspostavom postupka koji će se pokrenuti ako je neopravdano naplaćeni iznos značajan i prelazi prag koji se određuje na temelju postojećih smjernica nacionalnih nadležnih tijela o postupcima naknade štete;***
- (b) propisali kriteriji za utvrđivanje opravdanosti i razmjernosti troškova u skladu sa stavkom 1.b točkom (b) .?";

(c) dodaje se sljedeći stavak 4.:

„4. Komisija do ... [Ured za publikacije: unijeti datum = pet godina od datuma iz članka 7. stavka 2. ove Direktive] nakon savjetovanja s ESMA-om Vijeću i Parlamentu podnosi izvješće o provedbi ovog članka. U izvješću se ocjenjuje barem sljedeće:

- (a) je li ovaj članak imao pozitivan učinak na troškove i rezultate AIF-a ponuđenih malim ulagateljima i u kojoj mjeri;

(b) je li procjena iz stavka 1.e proporcionalna u smislu složenosti i troškova koje snose UAIF-i;”;

(ba) postoje li možda drugi mehanizmi za rješavanje problema visokih troškova ulagateljâ na razini Unije, uključujući zakonodavne i nezakonodavne mjere.”;

2. u članku 24. stavku 2. dodaje se sljedeća točka (f):

„(f) informacije o troškovima koje snose ulagatelji i rezultatima AIF-a, na razini svakog AIF-a ili na razini razreda dionica AIF-a ako te kategorije dionica imaju različite strukture troškova.”;

3. u članku 46. stavku 2. ***dodaju se sljedeće točke:***

„(ea) u skladu s člankom 69.a Direktive 2014/65/EU redovito provjeravati usklađenost kvalitativnih i kvantitativnih značajki financijskog instrumenta na tržištu s relevantnim referentnim vrijednostima i prema potrebi poduzeti korektivne mjere;

(n) ne dovodeći u pitanje povrat izvršen u skladu s člankom 12. stavkom 1.d, zahtijevati isplatu naknade ulagateljima ako su AIF-u ili njegovim imateljima udjela naplaćeni nepotrebni troškovi ili ako su troškovi pogrešno izračunani na štetu AIF-a ili njegovih imatelja udjela, uzimajući u obzir da postupci naknade moraju biti razmjerni neopravdano naplaćenom iznosu, posebno s tehničkog i operativnog stajališta.”;

4. u članku 56. stavku 1. nakon prve rečenice umeće se sljedeća rečenica:

„Ovlast za donošenje delegiranih akata iz članka 12. dodjeljuje se Komisiji na razdoblje od četiri godine počevši od [Ured za publikacije: unijeti datum stupanja na snagu ove Direktive].”.

Članak 6.

Prenošenje

1. Države članice najkasnije do [Ured za publikacije, unijeti datum = 12 mjeseci od datuma stupanja na snagu ove Direktive] donose i objavljuju zakone i druge propise koji su potrebni radi usklađivanja s ovom Direktivom. One Komisiji odmah dostavljaju tekst tih odredaba.

2. One te odredbe primjenjuju od ... [Ured za publikacije, unijeti datum = 18 mjeseci *nakon objave delegiranih akata iz članka 89. Direktive 2014/65/EU, članka 38. Direktive 2016/97, članka 112.a stavka 2. Direktive 2009/65/EZ i članka 56. Direktive 2011/61/EZ u Službenom listu Europske unije*].
3. Kad države članice donose te odredbe, one sadržavaju upućivanje na ovu Direktivu ili se na nju upućuje prilikom njihove službene objave. Države članice određuju načine tog upućivanja.
4. Države članice Komisiji dostavljaju tekst glavnih odredaba nacionalnog prava koje donesu u području na koje se odnosi ova Direktiva.

Članak 7.

Stupanje na snagu

Ova Direktiva stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u Službenom listu Europske unije.

Članak 8.

Adresati

Ova je Direktiva upućena državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu,

Za Europski parlament
Predsjednica

Za Vijeće
Predsjednik

PRILOG I.

U Prilogu II. Direktivi 2014/65/EZ odjeljak II.1. mijenja se kako slijedi:

1. četvrti podstavak zamjenjuje se sljedećim:

„Test sposobnosti koji se primjenjuje na upravitelje i direktore subjekata kojima je na temelju ove Direktive ili drugih direktiva EU-a izdano odobrenje za rad u području financija može se smatrati primjerom procjene stručnosti i znanja. U slučaju manjih subjekata, toj procjeni podliježe osoba koja ima odobrenje za izvršavanje transakcija za račun subjekta.”;

2. podstavak 5. mijenja se kako slijedi:

- 1. prva alineja zamjenjuje se sljedećim:**

„– klijent redovito obavlja transakcije značajne veličine na mjerodavnom tržištu,

ESMA izrađuje nacrt regulatornih tehničkih standarda kako bi se utvrdila učestalost i veličina transakcija koje je potrebno izvršiti za relevantne kategorije tržišta.

ESMA te nacрте regulatornih tehničkih standarda dostavlja Komisiji do [Ured za publikacije: unijeti datum 6 mjeseci nakon datuma stupanja na snagu ove Direktive o izmjeni].

Komisiji se delegira ovlast za donošenje tih regulatornih tehničkih standarda u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

1. druga i treća alineja zamjenjuju se sljedećim:

„– veličina klijentova portfelja financijskih instrumenata, koja po definiciji sadržava gotovinske depozite i financijske instrumente, u prosjeku premašuje 250 000 EUR tijekom posljednje tri godine.”;

– klijent radi ili je radio u financijskom sektoru **ili u drugom sektoru u vezi s odlukama o ulaganju** ili se **bavi** djelatnostima na tržištu kapitala koje uključuju kupnju i prodaju financijskih instrumenata i/ili upravljanje portfeljem financijskih instrumenata najmanje godinu dana u profesionalnoj ulozi, koja zahtijeva znanje o planiranim transakcijama ili uslugama.”;

2. dodaje se sljedeća alineja:

„– klijent može društvu dostaviti dokaz o prizatom obrazovanju ili osposobljavanju kojim potvrđuje da poznaje relevantne planirane transakcije ili usluge i svoju sposobnost da na odgovarajući način procijeni rizike.”; **Taj se kriterij ne smije kombinirati isključivo s kriterijima o veličini financijskog portfelja klijenta.”;**

3. dodaju se sljedeći podstavci:

„Ako je klijent pravna osoba, moraju biti ispunjena najmanje dva od sljedećih kriterija:

- bilanca ukupno: 10 000 000 EUR
- neto prihod: 20 000 000 EUR
- kapital: 1 000 000 EUR

Investicijsko društvo procjenjuje razumiju li pravni zastupnik tog pravnog subjekta ili osoba odgovorna za transakcije ulaganja u ime tog pravnog subjekta relevantne planirane transakcije ili usluge, jesu li sposobni donositi odluke o ulaganju u skladu s ciljevima, potrebama i financijskom sposobnošću pravnog subjekta te mogu li na odgovarajući način procijeniti rizike.”

PRILOG II.

Prilog V. Direktivi 2014/65/EU mijenja se kako slijedi:

„Prilog V.

Minimalno stručno znanje i uvjeti stručnosti

(iz članka 24.d stavka 2.)

- (a) razumijevanje ključnih obilježja, rizika i značajki financijskih instrumenata koji se nude ili preporučuju, uključujući sve opće porezne posljedice koje snosi klijent u kontekstu transakcija;
- (b) razumijevanje ukupnih troškova i naknada koje klijent snosi s obzirom na vrstu investicijskog proizvoda koji se nudi ili preporučuje te troškova povezanih sa savjetovanjem i pružanjem svih drugih povezanih usluga;
- (c) razumijevanje načina na koji vrsta investicijskog proizvoda koji društvo pruža možda neće biti prikladna za klijenta, nakon procjene relevantnih informacija koje je dostavio klijent u odnosu na promjene koje su nastale nakon prikupljanja relevantnih informacija;
- (d) razumijevanje načina na koji funkcioniraju financijska tržišta i kako utječu na vrijednost i određivanje cijene financijskih instrumenata koji se nude ili preporučuju klijentima;
- (e) razumijevanje utjecaja makroekonomskih kretanja i nacionalnih/regionalnih/globalnih događaja na financijska tržišta i na vrijednost financijskih instrumenata koji se nude ili preporučuju klijentima;
- (f) razumijevanje razlike između prošlih scenarija uspješnosti i budućih scenarija uspješnosti, kao i ograničenja predviđanja;
- (g) razumijevanje općih implikacija glavnih elemenata financijskog regulatornog okvira;
- (h) procjenjivanje podataka relevantnih za financijske instrumente koji se nude ili preporučuju klijentima, kao što su dokumenti s ključnim informacijama, prospekti, financijski izvještaji ili financijski podaci;
- (i) razumijevanje posebnih tržišnih struktura za vrstu financijskih instrumenata koji se nude ili preporučuju klijentima;
- (j) razumijevanje načela vrednovanja za vrstu financijskih instrumenata koji se nude ili preporučuju klijentima;
- (k) razumijevanje osnova upravljanja portfeljem, uključujući sposobnost razumijevanja posljedica diversifikacije u pogledu pojedinačnih ulagačkih alternativa;
- (l) razumijevanje koncepta održivog ulaganja *kojim se doprinosi okolišnom ili socijalnom cilju* te kako uzeti u obzir i uključiti čimbenike održivosti i preferencije klijenata u pogledu održivosti u postupak savjetovanja.”

PRILOG III.

U dijelu I. Priloga I. Direktivi (EU) 2016/97 dodaje se sljedeća točka:

„(ha) za investicijske proizvode osiguranja, minimalno potrebno znanje o održivim ulaganjima kojima se doprinosi okolišnom ili socijalnom cilju, uključujući način razmatranja i uključivanja čimbenika održivosti i preferencija klijenata u pogledu održivosti u savjetodavne postupke.”;

■ Dio II. Priloga I. Direktivi (EU) 2016/97 mijenja se kako slijedi:

1. točka (a) zamjenjuje se sljedećim:

„(a) minimalno potrebno poznavanje ključnih obilježja, rizika i obilježja investicijskih proizvoda osiguranja, uključujući uvjete i neto premije i, prema potrebi, zajamčene i nezajamčene naknade te financijske rizike koje snose ugovaratelji osiguranja i sve opće porezne posljedice koje snosi klijent;”;

2. umeće se sljedeća točka (aa):

„(aa) minimalno potrebno znanje o ukupnim troškovima i naknadama koje klijent snosi s obzirom na vrstu investicijskog proizvoda osiguranja koji se nudi ili preporučuje te troškova povezanih sa savjetovanjem i pružanjem svih drugih povezanih usluga;”;

3. točka (c) zamjenjuje se sljedećim:

„(c) minimalna potrebna financijska stručnost, uključujući:

- i. razumijevanje načina na koji funkcioniraju financijska tržišta i kako utječu na vrijednost i određivanje cijene financijskih instrumenata koji se nude ili preporučuju klijentima;
- ii. razumijevanje utjecaja makroekonomskih kretanja i nacionalnih/regionalnih/globalnih događaja na financijska tržišta i na vrijednost financijskih instrumenata koji se nude ili preporučuju klijentima;
- iii. razumijevanje razlike između prošlih scenarija uspješnosti i budućih scenarija uspješnosti, kao i ograničenja predviđanja;
- iv. razumijevanje posebnih tržišnih struktura za vrstu financijskih instrumenata koji se nude ili preporučuju klijentima;
- v. razumijevanje načela vrednovanja za vrstu financijskih instrumenata koji se nude ili preporučuju klijentima;

4. umeću se sljedeće točke (fa) i (fb):

„(fa) minimalno potrebno znanje za procjenu podataka relevantnih za investicijske proizvode osiguranja koji se nude ili preporučuju klijentima, kao što su dokumenti s ključnim informacijama, prospekti, financijski izvještaji ili financijski podaci;

(fb) minimalno potrebno znanje o općim implikacijama glavnih elemenata financijskog regulatornog okvira;”;

5. točka i. zamjenjuje se sljedećim:

- „i. minimalno potrebno znanje za procjenu potreba potrošača, uključujući razumijevanje načina na koji vrsta investicijskog proizvoda osiguranja koji društvo pruža možda neće biti prikladna za klijenta, nakon procjene relevantnih informacija koje je dostavio klijent u odnosu na promjene koje su nastale nakon prikupljanja relevantnih informacija;”;
- 6. umeće se sljedeća podtočka (ia):
 - „(ia) razumijevanje koncepta održivog ulaganja te kako uzeti u obzir i uključiti čimbenike održivosti i preferencije potrošača u pogledu održivosti u postupak savjetovanja.”
- 6.a umeće se sljedeća točka (ka):**
 - „(ka) *za investicijske proizvode osiguranja, minimalno potrebno znanje o održivim ulaganjima kojima se doprinosi okolišnom ili socijalnom cilju, uključujući način razmatranja i uključivanja čimbenika održivosti i preferencija klijenata u pogledu održivosti u savjetodavne postupke.*”;
- 7. briše se točka (l);

U dijelu III. Priloga I. Direktivi (EU) 2016/97 dodaje se sljedeća točka:

„(ia) za investicijske proizvode osiguranja, minimalno potrebno znanje o održivim ulaganjima kojima se doprinosi okolišnom ili socijalnom cilju, uključujući način razmatranja i uključivanja čimbenika održivosti i preferencija klijenata u pogledu održivosti u savjetodavne postupke.”.

**PRILOG: SUBJEKTI ILI OSOBE
OD KOJIH JE IZVJESTITELJICA PRIMILA INFORMACIJE**

U skladu s člankom 8. Priloga I. Poslovniku izvjestiteljica izjavljuje da je tijekom pripreme izvješća, prije njegova usvajanja u odboru, primila informacije od sljedećih subjekata ili osoba:

Subjekt i/ili osoba
EIOPA
ESMA
Commission
Insurance Europe
ACPR
AMF
EFAMA
AFG
Banque de France (financial literacy unit)
InvestEurope
Finans Denmark
ICI Global
Amundi
FESE
EBF
NFU (Nordic financial Union)
Nordic securities association

Navedeni popis sastavljen je pod isključivom odgovornošću izvjestiteljice.

POSTUPAK U NADLEŽNOM ODBORU

Naslov	Izmjena direktiva EU) 2009/65/EZ, 2009/138/EZ, 2011/61/EU, 2014/65/EU i (EU) 2016/97 u pogledu pravila Unije za zaštitu malih ulagača	
Referentni dokumenti	COM(2023)0279 – C9-0182/2023 – 2023/0167(COD)	
Datum podnošenja EP-u	25.5.2023	
Nadležni odbor Datum objave na plenarnoj sjednici	ECON 10.7.2023	
Odbori koji daju mišljenje Datum objave na plenarnoj sjednici	BUDG 10.7.2023	JURI 10.7.2023
Odbori koji nisu dali mišljenje Datum odluke	BUDG 28.6.2023	JURI 26.6.2023
Izvjestitelji Datum imenovanja	Stéphanie Yon-Courtin 30.5.2023	
Razmatranje u odboru	20.9.2023	24.10.2023
Datum usvajanja	20.3.2024	
Rezultat konačnog glasovanja	+	32
	-	21
	0:	1
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Marek Belka, Isabel Benjumea Benjumea, Gilles Boyer, Markus Ferber, Jonás Fernández, José Manuel García-Margallo y Marfil, Valentino Grant, Claude Gruffat, José Gusmão, Michiel Hoogeveen, Stasys Jakeliūnas, France Jamet, Othmar Karas, Billy Kelleher, Ondřej Kovařík, Georgios Kyrtos, Aurore Lalucq, Philippe Lamberts, Pedro Marques, Caroline Nagtegaal, Denis Nesci, Luděk Niedermayer, Lídia Pereira, Kira Marie Peter-Hansen, Sirpa Pietikäinen, Eva Maria Poptcheva, Antonio Maria Rinaldi, Dorien Rookmaker, Ralf Seekatz, Aušra Seibutytė, Pedro Silva Pereira, Inese Vaidere, Stéphanie Yon-Courtin, Marco Zanni	
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Fabio Massimo Castaldo, Herbert Dorfmann, Eider Gardiazabal Rubial, Margarida Marques, Ville Niinistö, Henk Jan Ormel, Jan OVELGÖNNE, Jessica Polfjård	
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju prema čl. 209. st. 7.	Alessandra Basso, Theresa Bielowski, Karolin Braunsberger-Reinhold, Isabel García Muñoz, Paola Ghidoni, Nicolás González Casares, Guy Lavocat, Maria Noichl, Nacho Sánchez Amor, Michaela Šojdrová, Kim Van Sparrentak, Carlos Zorinho	
Datum podnošenja	2.4.2024	

POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U NADLEŽNOM ODBORU

32	+
ECR	Michiel Hoogeveen, Denis Nesci
ID	Alessandra Basso, Paola Ghidoni, Valentino Grant, France Jamet, Antonio Maria Rinaldi, Marco Zanni
PPE	Isabel Benjumea Benjumea, Karolin Braunsberger-Reinhold, Herbert Dorfmann, Markus Ferber, José Manuel García-Margallo y Marfil, Othmar Karas, Luděk Niedermayer, Henk Jan Ormel, Lídia Pereira, Sirpa Pietikäinen, Jessica Polfjård, Ralf Seekatz, Aušra Seibutyte, Michaela Šojdrová, Inese Vaidere
Renew	Gilles Boyer, Fabio Massimo Castaldo, Billy Kelleher, Ondřej Kovařík, Georgios Kyrtos, Guy Lavocat, Caroline Nagtegaal, Eva Maria Poptcheva, Stéphanie Yon-Courtin

21	-
ECR	Dorien Rookmaker
S&D	Marek Belka, Theresa Bielowski, Jonás Fernández, Isabel García Muñoz, Eider Gardiazabal Rubial, Nicolás González Casares, Aurore Lalucq, Margarida Marques, Pedro Marques, Maria Noichl, Nacho Sánchez Amor, Pedro Silva Pereira, Carlos Zorrinho
The Left	José Gusmão
Verts/ALE	Claude Gruffat, Stasys Jakeliūnas, Philippe Lamberts, Ville Niinistö, Kira Marie Peter-Hansen, Kim Van Sparrentak

1	0
Verts/ALE	Jan Ovelgönne

Korišteni znakovi:

+ : za

- : protiv

0 : suzdržani